

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

बुर्धा जिल्हा

१९८५-८६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा:- वर्धा

१९८५ - ८६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन,

नियोजन विभाग.

मुंबई

= १ =
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८५ - ८६

-शुधदीपत्राक-

अ. क्र.	तक्ता क्र.	पान क्र.	रकाना क्र.	ओळ क्र.	चुक	बरोबर
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१.	१. ४	५	१०	२	अस्पष्ट	३१
२.	१. ७ अ	९	५	६	अस्पष्ट	१. ४
३.	१. ७ अ	१०	-	-	अस्पष्ट	१९७१ ची जनगणना
४.	१. ७ ब	११	६	६	अस्पष्ट	४
५.	१. ७ ब	११	४	५	अस्पष्ट	१७.
६.	३. २	२९	३४	१३	अस्पष्ट	३३४५
७.	३. २	३०	४५	८	अस्पष्ट	५८९९५
८.	३. २	३१	४४	२	४०१५	४०५५
९.	३. ५	३५	१३	१५	अस्पष्ट	४२
१०.	३. ५	३७	२५	१५	अस्पष्ट	१११
११.	३. १०	४७	५	६	अस्पष्ट	५४१८
१२.	५. १	६२	१९	११	२८८	३८८
१३.	५. २	६७	२१	९	अस्पष्ट	७०
१४.	५. ११	७९	२	९	अस्पष्ट	२७७८४
१५.	५. १३	८१	३	५	अ	क
१६.	५. १४	८२	४	४	अस्पष्ट	२७६
१७.	५. १७	८५	५	९	११८१६	११८१७
१८.	५. १८	८६	५	९	२७०७	२७०६
१९.	६. ४	९४	१८	३	अस्पष्ट	४०६६
२०.	६. ४	९४	१७	५	अस्पष्ट	१३९५०
२१.	८. २	११५	४	७	अस्पष्ट	१०८८
२२.	८. ३	११६	१२	४	१०२६७	१७२६७
२३.	८. ३	११७	२०	५	अस्पष्ट	३३४८
२४.	९. २	१२५	४	७	अस्पष्ट	१२०५२८
२५.	१०. २	१३३	४	६	अस्पष्ट	८२

पुढे चालू

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
२६.	११. १	१४२	६	५	अस्पष्ट	३०२३
२७.	१४. १	१६३	५	१२	अस्पष्ट	२६४७५
२८.	१५. १	१६७	७	६	अस्पष्ट	३०१४००
२९.	१५. १०	१७७	१०	१	अस्पष्ट	६३१०
३०.	१५. १०	१८१	१०	३	अस्पष्ट	३४९६

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८५-८६

दृष्टिकोणात जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
१.	२.	३.	४.	५.

एक प्राकृतिक रचना

अ) भौगोलिक स्थान

१] उ-तर अक्षांश	अंश	२०.१८ ते २१.२१	१६.४ ते २२.१
२] पूर्व रेखांश	अंश	७८ ^० .३० ते ७९.१५	७२.६ ते ८०.९

ब) हवामान

तापमान [१९८५]

१] किमान	सेल्सियस	९.२	उ. ना.
२] कमाल	"	४५.४	उ. ना.
३] पर्जन्य [सरासरी]	मी. मी.	११३७.४	उ. ना.

[वर्धा]

क) प्रशासकीय विभाग [१ एप्रिल रोजी]

१] तालुके	संख्या	८	३०३
२] पंचायत समीत्या	"	८	२९८
३] टंचाईगस्त तालुके	"	-	१३०
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"	७	२९८
५] शहरे	"	६	३०७
६] गावे [एकूण]	"	१३७१	४१, ८३३
१] निर्जन	"	३५६	२, ४७९
२] वस्ती असलेले	"	१०१५	३२, ३५४
७] क्षेत्राएव	चौ. कि. मी	६३१०	३.०७, ६९०

दोन प्रशासकीय संस्था

१] पंचायत समीत्या	संख्या	८	२२८
२] महानगरपालिका	"	-	११
३] नगरपरिषदा	"	६	२१६
४] कटक मंडळे	"	-	७
५] ग्राम पंचायती [३१.३.८६]	"	४८४	२४, ६३१ [अस्थाई]
६] पोलीस स्थानके [१.१.१९८५]	"	१५	७७
७] पोलीस आउट पोस्ट. ["	"	७	१, १९१

तीन लोकसंख्या [१९८१]

१] ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारत	६९५	४०, ७९१
२] नागरी लोकसंख्या	"	२३२	२१, ९९३
३] एकूण लोकसंख्या	"	९२७	६२, ७८४

१.	२.	३.	४.	५.
४]	अनुसूचित जातीची लोकांख्या	आकडे हजारात	३६	४,४८०
५]	अनुसूचित जातीच्या लोकांख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	३.९३	७.१४
६]	अनुसूचित जमातीची लोकांख्या	आकडे हजारात	१४२	५,७७२
७]	अनुसूचित जमातीचा लोकांख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१५.३५	९.१९
८]	पुरूष	आकडे हजारात	४७६	३२,४१५
९]	स्त्रिया	"	४५१	३०,३६९
१०]	स्त्रि-पुरूष प्रमाण	१०००पुरूषा-९४८		९३७
११]	घनता	मध्येस्त्रीयाचे प्रमाण दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकांख्या	१४७	२०४
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण			
१]	एकूण	टक्केवारी	५१.०५	४७.१८
२]	पुरूष	"	६१.०१	५८.७९
३]	स्त्रिया	"	४०.५३	३४.७९
४]	राज्यामध्ये जिल्हाचा क्रम	संख्या	४	-

चार कृषी [१९८४-८५]

१]	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	६२९	३०७५८
२]	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	"	७४	५३४३
			[११.७६]	[१७.३७]
३]	शोतीला उपलब्ध नसलेली जमीन [८४-८५]			
अ]	विंगर शोती वापराखालील जमीण	हजार हेक्टर	३४	१,०६०
ब]	पडीक आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	"	११	१,७१०
क]	एकूण	"	४५	२,७७०
४]	पडीत जमीनी व्यतीरीक्त लागवड न केलेली इतर जमीन [१९८४-८५]			
१]	कायम गुरचरण आणि इतर	हजार हेक्टर	५१	१,५५८
२]	झाडे झुडपाखालील जमीन	"	४	१९५
३]	लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	"	१७	१,०२७
५]	पडीत जमीन [१९८४-८५]			
१]	चालू पड	हजार हेक्टर	१०	८४९
२]	इतर पड	"	१२	८३१

१.	२.	३.	४.	५.
६] पिकाखालील क्षेत्र				
१]	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	४१६	१८, १८५
२]	दुसोटा क्षेत्र	"	१८	२, २८५
३]	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"	४३५	२०, ४७०
७] ओलीत क्षेत्र १९८४-८५				
१]	निव्वळ ओलीत क्षेत्र	"	११	१, ८७६
२]	एकूण ओलीत क्षेत्र	"	२४	२, ५१८
८] महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र				
	[१९८५-८६] [अन्न धान्ये]	"	२०५	१४, ०९१
९] वहीत धारण जमीणी [१९८०-				
	८१] अंतीम	संख्या [००]	१२२०	
१]	२ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या [००]	४६३	३४६६८
२]	२ ते १० हेक्टर	संख्या [००]	६८८	३०७७५
३]	१० हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या [००]	६९	३, १८२
१०] जमीन महसूल वसूली [१९८५-८६] लाखे				
		रुपये	१२	२, ७३७
११] जिल्हा परीषदाचा उपकर				
		हजार रुपये	११०७	४२, ०२९
१२] पंचायत समितीचा उपकर				
		"	उ. ना.	उ. ना.
पांच पशुसंवर्धन [पशुधान गणना १९८२]				
१]	पशुधान	संख्या हजारो	५९७	३०, ९१९
२]	गार्ड व बैल	"	३७३	१६१६१
३]	म्हशी व रेडे	"	४२	३, ९७२
४]	गेढ्या	"	८	२, ६७१
५]	शोळ्या	"	१४६	७, ७०५
६]	कोंबड्या व बदके	"	१६६	१९, ८४५
७]	पशुवैधाकीय दवाखाने	"	२०	उ. ना.
८]	पशुवैधाकीय अधिकाारी	"	२७	उ. ना.
सहा सहकार [१९८५-८६]				
१]	सहकारी संस्था	संख्या	११२७	७९२९१
२]	प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था	"	४००	१८, ३७४
३]	प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	संख्या लाखात	१.१४	६३११
४]	दुग्धाशान संस्था	संख्या	२३२	१२०६४
५]	प्राथमिक कृषी संस्थानी दिलेले कर्जे	रुपये कोटी	३.९७	४१८

१.	२.	३.	४.	५.
सात जलसिंचन				
१]	पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्रा [३० जून, १९८६]			
१]	मोठे प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	नाही —	१६ उ. ना.
२]	मध्यम प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	६ ६६	१२५ उ. ना.
३]	लघू प्रकल्प [पृष्ठ भाग] लाभ क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	२० ७	११८० उ. ना.
४]	सिंचन विहीरी खाली भाजणारे क्षेत्र [१९८४-८५]	हजार हेक्टर	१०	१०५७
२]	काम सुरु असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पाखालील लाभक्षेत्र			
१]	मोठे लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	३ ७५	उ. ना. उ. ना.
२]	मध्यम लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	३ १५	उ. ना. उ. ना.
३]	लघू पाटबंधारे लाभ क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	४ २	उ. ना. उ. ना.
३]	जिल्ह्यामध्ये नव्याने घोषणात येणारे प्रकल्प व त्याचे अंदाजीत लाभक्षेत्र			
१]	मोठे अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	—	उ. ना. उ. ना.
२]	मध्यम अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	६ १३	उ. ना. उ. ना.
३]	लघू अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	१३ ५	उ. ना. उ. ना.
आठ उद्योग [३३ डिसेंबरला संपणा-या]				
उत्पादन चालू असलेले				
१]	नोंदणीकृत कारखाण्याची संख्या	संख्या	१०६	२२४५१
२]	नोंदणीकृत चालू कारखाण्याची संख्या	संख्या	९१	१८९२२
३]	साखर कारखाण्याची संख्या [उत्पादन चालू असलेले] [१९८४-८५]	संख्या	१	८८

१.	२.	३.	४.	५.
	४] सर्व सुत गिरण्यांची संख्या [३१-३-८५]	संख्या	३	१३३
नऊ	<u>वीज</u>			
	१] वीज पुरवठा केलेली शाहरे व खोडी [३१-३-१९८६]	संख्या	१३०६	३३९२७
	२] विद्यार्थीकरणा झालेल्या गावांची संख्या [८५-८६]	संख्या	१३००	३३६२०
	३] वीज पुरवठा केलेले पंप संघ [८५-८६]	संख्या	२५१८८	१०, १७, ७०४
	४] गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या	१८५२	९१, ३१५
दहा	<u>सार्वजनिक आरोग्य [१९८५]</u>			
	१] रुग्णालये	संख्या	१४	६५०
	२] दवाखाने	-/-	४४	१, ७२२
	३] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	-/-	२४	१, ५३९
	४] प्राथमिक आरोग्य पथाके	-/-	—	८१
	५] एकात्मिक बाल विकास योजना गट	-/-	१	१०४
	६] अंगणवाडीत-उपस्थित राहणारी मुले	-/-	उ. ना.	उ. ना.
अकरा	<u>शिक्षण [३० सप्टेंबर अखेर]</u>			
	१] स्कूला प्राथमिक शाळा	संख्या	९७३	५४, ४०६
	२] एक शिक्षणी शाळा	-/-	२५५	१७, ०९८
	३] प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	१४५	९, ४१८
	४] प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	-/-	४	२४५
	५] प्रत्येक शिक्षकांमार्फत विद्यार्थी	संख्या	३६	३८
बारा	<u>द्वितीय शिक्षण</u>			
	१] द्वितीय शाळा	संख्या	१६९	८१७७
	२] शाळेतील स्कूला विद्यार्थी	संख्या हजारात	९०	४५८५
	३] शाळेतील शिक्षक	-/-	३	१४६
तेरा	<u>उच्च शिक्षण</u>			
	१] संख्या	संख्या	८	१२५५
	२] स्कूला विद्यार्थी	संख्या हजारात	११	८८८

पुढे चालू ...

१.	२.	३.	४.	५.
----	----	----	----	----

चौदा . प्रौढ शिक्षण

१] प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	३६०	२०४७४
२] प्रौढाची उपस्थाती	संख्या	उ. ना.	६४०
	हजारत.		
ब] तांत्रिक शिक्षण			

१] औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था

१] शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	२	उ. ना.
२] इतर [खाजगी]	संख्या	२	उ. ना.
२] शासकीय व शासन सहाय्यीत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामध्ये मंजूर झालेल्या जागा	संख्या	उ. ना.	४११८८

३] तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था

१] शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	१	१६०
२] इतर [खाजगी]	संख्या	उ. ना.	५२५
४] शासकीय तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	उ. ना.	१७२००
५] अभियंत्रणाची संख्या	संख्या	ब. ना.	उ. ना.

पंधरा परिवहन आणि दळणवळण [१ एप्रिल रोजी]

१] स्कूण रेल्वे मार्ग [लांबी कि. मी.]				
[८५-८६]	कि. मी.	१७४	५, २२७	
२] रस्त्यांची जोडलेली गावे	संख्या	उ. ना.	३४६२४	
३] स्कूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित]	कि. मी.	२१६०	१०२७२६	
४] राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि. मी.	१०८.००	२२३९	x
५] राज्य महामार्ग	-//-	३२४.०३	१२०७६	x
६] महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	४१४	२६७६३	x
७] इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	-//-	३३४	२८८६१	x
८] ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	-//-	९८०	७८२४२	x

सोळा पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा [१ एप्रिल रोजी]

कठीण गावांची संख्या		
१] खोडपाना केलेला पुरवठा	संख्या	
अ] नळाचा पाणी पुरवठा	संख्या	
ब] कुप नलीचा	संख्या	
क] विहीरी	संख्या	
२] टर्कर्स किंवा बेलगाडीने पाणी पुरवठा केली जाणारी गावे.	संख्या	
३] योजनेत समाविष्ट कशावयाची गावे संख्या		

उपलब्ध नाही

१.	२.	३.	४.	५.
<u>सतरा धारबांधणी</u>				
	भूमीहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या संख्या	६७०		उ. ना.
	झोपड्या एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
अठरा	१] दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे संख्या [१९८२-८३] लाखात	५.४		३४.३४
	२] मार्च १९८५ पर्यन्तचे लाभार्थी संख्या	उ. ना.		उ. ना.
<u>एकोणिस रोजगार हमी योजना</u>				
	१] मंजूर झालेली कामे संख्या	३४५४		उ. ना.
	२] पूर्ण झालेली कामे संख्या	२९७४		उ. ना.
	३] अपूरी कामे संख्या	४८०		उ. ना.
	४] प्रगतीपथावर असलेली कामे संख्या	१०८		उ. ना.
	५] सुरु करता येण्यासारखी कामे संख्या	२४६		उ. ना.
	६] नोंदणीकृत कामगार संख्या	५०७४९		उ. ना.
	७] सरासरी दैनिक उपस्थिती संख्या [अघावत.]	३०३५		उ. ना.
	८] कमाल दैनिक उपस्थिती संख्या	४६४०		उ. ना.
<u>वीस आदीवासी कल्याणकारी योजना</u>				
	आदीवासी करिता आश्रमशाळा संख्या [विद्यार्थी]	२		उ. ना.
<u>एकविस मागास वर्गियासाठी कल्याणकारी योजना</u>				
	मागासवर्गियासाठी वस्तीगृहे संख्या वस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी संख्या	२		उ. ना.
		१५०		उ. ना.
<u>बावीस जिल्हा नियोजन</u>				
	१] वार्षिक योजनेतील सर्वसाधारण अपेक्षित तरतूद [१९८५-८६] रु. कोटीत	१०.००		१७२८
	२] अनुशोषा भ्रष्टा काढण्यासाठी तरतूद [१९८६-८७]	-/-		२५०
<u>तेवीस नागरी पुरवठा</u>				
	१] रास्ता भावाची दुकाने [१९८५] संख्या	४७७		३३००५
	२] शासकीय गुदामे संख्या	उ. ना.		उ. ना.
	३] साठा [वस्तुनुसार] संख्या	उ. ना.		उ. ना.

टीप :- ज्या संख्येसमोर x चिन्ह दर्शविले आहे त्या अस्थायी आहेत.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

भाग- १

समालोचन

१९८५ - ८६

सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा- वर्धा.

१. स्थानिक व भौगोलिक वैशिष्ट्ये.

१.१. भौगोलिक स्थान :-

वर्धा जिल्हा उ-तर अक्षांश २०-१८" ते २१-३१" आणि पूर्व रेखांश ७८-३०" ते ७९-१५" चे दरम्यान व्यापलेला आहे. या जिल्ह्याच्या दक्षिणेस व नैऋतेस यवतमाळ, पूर्वेस व आग्नेयेस चंद्रपूर, उ-तरेस व ईशान्येस नागपूर आणि पश्चिमेला अमरावती ह्या जिल्ह्यांच्यासीमा मिडलेल्या आहेत.

१.२. क्षेत्र व प्रशासकीय विभाग

वर्धा जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ ६३१० चौ. कि.मी. म्हणजेच महाराष्ट्र राज्याच्या एकूण क्षेत्रफळाच्या २ टक्के इतके आहे. प्रशासकीय व्यवस्थेच्या दृष्टीकोणातून या जिल्ह्यांची वर्धा, आर्वी व हिंगणघाट ह्या तीन महत्त्वाच्या विभागांत विभागणी केली होती, परंतु प्रशासकीय सोयीसाठी द्विधर्मातील सर्व जिल्ह्यांचे पुनः रचना करून महाराष्ट्रातील उर्वरित विभागांप्रमाणे पंचायत समितीचे क्षेत्र हा एक तालुका समजून वर्धा जिल्ह्यांची पुनः रचना करण्यांत आली त्या पुनः रचनेमध्ये आज निर्मित या जिल्ह्यांची वर्धा, तेलु, देवडी, आर्वी, कारंजा, आष्टी हिंगणघाट व तसदूर या आठ तालुक्यांत विभागणी केली असून त्यांत ६ शहरे १०१५ वस्ती असलेली गावे व ३५६ ओसाड गावे आहेत. ग्रामीण विभागासाठी एक जिल्हा परिषद व तिचे अंतर्गत ८ पंचायत समित्या जिल्ह्यामध्ये कार्यरत आहेत.

१.३. नैसर्गिक रचना

या जिल्ह्याचा उ-तरेकडील उंचवट्याचा प्रदेश हा सातपुडा पर्वताच्या दक्षिण बाजूला, विखूरना, असून त्यामध्ये आष्टी, कारंजा व आर्वी या तालुक्याचा परिसर व्याप्त होतो. जिल्ह्याचा उर्वरित भाग मात्र वर्धा व वेणा या दोन मोठ्या नदीच्या दारां-यात समाविष्ट होतो.

१.४. भूगर्भाय रचना

या जिल्ह्यातील बहुतांशी क्षेत्रामध्ये दख्खन प्रांत्तर लाव्हा वाहाचा समावेश आहे. हे लाव्हा वाह या क्षेत्रामध्ये एकूण १०० मीटर जाडीचे आहेत. ही बाब जिल्ह्याच्या ईशान्य भागातील निम्न-तंत्र भाग आणि उच्च-तंत्र भाग यांच्यातील समुद्र सपाटी पासूनच्या आमान उंचीतील फरकावरून निदर्शित येते. वाहामध्ये आढळून येणारे गाढाचे संस्तर आणि लान प्रक्षेपण यांचे प्रत्येक वाह एक एक-आपसून अलग ओंझडासो व त्यांची किनाऱ्याची दर्शने साक्ष झाले. प्रांत्तर पूर्व-गाढ साचण्याची क्रिया घडून येते. त्या संतुलन भूप्रदेशामध्ये त्याच्या पूर्वेकडील व दक्षिणेकडील क्षेत्रातील परिणाम स्वरूप साविध्यामुळे हे वाह पसरलेले दिसतात. अतीकडील अवसाद हे मुख्यत्वेकरून वर्धा व तिच्या वेणा, यगोदा, धाम आणि पोथरा या उपनद्यांच्या काठावर असे पटण्यांत आढळून येतात.

उठे चालू ...

यामध्ये मुख्यतः घाळ, वाळू, माती आणि रेब यांचा समावेश आहे. वाळू व घाळ हे केवळ नद्यांच्या पात्रातच आढळतात तर माती आणि रेब हे काठावर आढळतात. सेलू व रोहणा यांच्या लगतच्या भागात अलीकडे वांऊर आढळून येतात.

१.५ नद्या

वर्धा नदी ही या जिल्ह्यांतील एकमेव महत्त्वाची नदी असून ती मुलताई येथे सातपुडा पर्वतातून उगम पावून या जिल्ह्यांच्या उ-तर व पश्चिम सिमेवरून वाहते. या नदीच्या यशोदा, वणा व वंकाली ह्या मुख्य उपनद्या आहेत. दुसरी महत्त्वाची नदी वणा ही नागपूर जिल्हातून वाहता येत असून ती हिंगणघाट तहसीलमधून वाहत येवून सावंगी या गावाजवळ वर्धा नदीला मिळते. तसेच बोर व धाम या नद्या आर्वी तालुक्यामधून उगम पावून पुढे त्या समुद्रपुर तालुक्यातिल मांडगांव येथे वणा नदीला मिळतात. यशोदा नदी आर्वी तहसीलमधून उगम पावून देवळी तालुक्यातून वाहत जावून पुढे ती वर्धा नदीला मिळते. पावसाळ्यामध्ये जरी या नद्यांच्या पुरामुळे तिरावरील गांवाना धोका असला तरी त्या उन्हाळ्यात मात्र कोरड्या असतात.

१.६ वने

वर्धा जिल्ह्याचे एकूण वण क्षेत्र ८७५ चौ. कि. असून जिल्ह्यांच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या १४ टक्के आहे. हा वन भाग मुख्यत्वे करून जिल्ह्याच्या उ-तरेकडील आर्वी, कारंजा, आष्टी व सेलू या चार तालुक्यातच मोठ्या प्रमाणावर आहे.

१.७ हवामान व पर्जन्यमान

या जिल्ह्याचे सन १९८५ मध्ये कमाल व किमान तापमान अनुक्रमे ४५.४ सेलसियस व ९.२ सेलसियस रचढे होते. येथील उन्हाळा व हिवाळा हे सारखेच तिव्र असतात. एकाच दिवशी तापमानात बराच चढ उतार होण्याचे प्रसंगही संपूर्ण वर्षभरात अनेकदा येतात. उन्हाळ्यातील महिन्यात दिवसाच्या उष्णतेनंतर रात्रीच्या गारठ्यात होत जाणारे जलद परिवर्तन हे किमोडा करून लक्षात घ्याय ठरते. या जिल्ह्यामध्ये बहुतांशी पाऊस जुन ते सप्टेंबर या पावसाळ्याच्या महिन्यात पडतो या जिल्ह्याचे सरासरी पर्जन्यमान २०१० मि.मी. आहे.

१.८ मृदा

या जिल्ह्यात मृदा मुख्यतः चार प्रकारची आढळून येते. उदा. काळी-१, काळी-२, मुरमाळ, खारडी व बरडी यांची मृदा मुख्यतः उधाळ, मध्यम व खोल अशा भागात विभागणी करता येते. समुद्रपुर तालुक्याच्या पूर्वेकडील भाग सेलू तालुक्याच्या उ-तर किनारा आणि कारंजा आणि तालुका यात उधाळ प्रकारची जमीन आढळते. तसेच हिंगणघाट व आर्वी तालुक्याचे पश्चिमेकडील काही भागात मध्यम प्रकारची जमीन आढळून येते. वर्धा व वणा नद्यांच्या काठावर सर्वत्र गाळाचे पण काळ्या जमीनाचे चार सादलेले आण ते कपातीच्या पिकासाठी अंत्य उपयुक्त आहे. मुरमाळ-१ व मुरमाळ-२ या मृदांचे क्षेत्र जिल्ह्याच्या एकूण लागवडी खालील क्षेत्रातून ७४ टक्के आहे. आणि खारडी, बरडी व रेंताळ ही १६ टक्के आहे. जमीनीतील पाण्याचा प्रवाह पायथ्या दिशाकडून ईशान्य दिशाकडे आहे.

३ लोकसंख्या

३.१ वधाई जिल्ह्याची १९८१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या

१९८१ च्या जनगणनेनुसार वधाई जिल्ह्याची एकूण लोकसंख्या २२६६१८ असून त्यात ४, ७५, ६९६ पुरुष व ४, ५०, ९२२ स्त्रिया आहेत. तसेच जिल्ह्याची एकूण ग्रामीण लोकसंख्या ६, ९५, १०८ असून नागरी [शहरी] लोकसंख्या २, ३१, ५१० आहेत. गेल्या दशकातील सरासरी दशावार्षिक लोकसंख्या वाढीचे प्रमाण १८.८६ टक्के आहे. वधाई जिल्ह्याची लोकसंख्या १९४१-पासून १९७१ पर्यंत वाढीव दराने वाढत होती मात्र ती १९८१ मध्ये कमी झालेली आढळून येते. वधाई जिल्ह्याची लोकसंख्येचा वृद्धी दर राज्याच्या तुलनेत नेहमीच कमी राहिलेला आहे.

३.२ लोकसंख्येची घनता

वधाई जिल्ह्यातील लोकसंख्येच्या घनतेचे प्रमाण दर चौ. कि मी मागे १४७ असून हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरिता २०४ आहे.

३.३ ग्रामीण व नागरी लोकसंख्येचे प्रमाण

जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येपैकी ७५.०२ टक्के लोकसंख्या ही ग्रामीण भागात व २४.९८ टक्के लोकसंख्या नागरी भागात राहात आहे.

३.४ स्त्री पुरुष प्रमाण

१९८१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यामध्ये दर हजार पुरुषा-मागे स्त्रियांचे प्रमाण ९४८ असून महाराष्ट्र राज्याच्या [९३७] तुलनेत आस्त आहेत. ग्रामीण भागात हेच प्रमाण दर हजार पुरुषांमागे ९५३ तर नागरी भागात ९३० आहे.

३.५ अनुसूचित जाती व जमाती.

जिल्ह्यामध्ये १९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जातींची व अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या अनुक्रमे ३६४१२ व १, ४२, २४४ असून त्यांचे एकूण लोकसंख्येची प्रमाण अनुक्रमे ३.९३ टक्के व १५.३५ टक्के आहे.

३.६ लोकसंख्यात्मक मनुष्यबळ

१९७१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील कामगारांची संख्या लोकसंख्येच्या ३२.११ टक्के एवढी होती तर १९८१ मध्ये जिल्ह्यातील कामगारांची संख्या ४५.२२ टक्के आहे. १९७१-१९८१ या दशकामध्ये जिल्ह्यातील कामगार संख्येच्या प्रमाणात वाढ झालेली आहे. महाराष्ट्रातील कामगारांचे प्रमाण एकूण लोकसंख्येची ३८.७१ टक्के येवढे आहे. जिल्ह्यातील एकूण कामगारांपैकी ७३ टक्के कामगार प्रांरम्यीत क्षेत्रामध्येच म्हणजेच शोती व तिवांशी संलग्न असलेल्या कामावर गुंतलेल्या आहेत.

३.७ वयोगटानुसार लोकसंख्येचे वर्गीकरण

०-१४ या वयोगटातील लोकसंख्येची टक्केवारी १९६१ या वधाई ३९.४६ टक्के होती ती १९७१ मध्ये ४२.७७ टक्के झाली. तसेच १५-५९ या वयोगटातील लोकसंख्येची टक्केवारी १९६१ मध्ये ५३.८० टक्के होती ती १९७१ मध्ये ५०.४५ टक्के झाली.

६० व त्यापेक्षा जास्त व्योमटातील लोकसंख्येची टक्केवारी १९६१ मध्ये ६.७४ टक्के होती ती १९७१ मध्ये ६.९८ टक्के येवढी झाली ; सन १९८१ वर्षासाठी व्योमट रचनेची आधार सामग्री उपलब्ध होऊ शकली नाही.

३.६ साक्षरता

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येपैकी ५१.०५ टक्के लोकसंख्या स्वाक्षर म्हणून गणल्या गेली आहे. त्यात ६१.०१ टक्के पुरुष व ४०.५३ स्त्रिया साक्षर आहेत.

३.९ वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबांची लोकसंख्या

जिल्ह्यामध्ये वापरातील निवासी घरांची संख्या १९८१च्या जनगणनेनुसार १,७८,००५ येवढी आहे. पैकी ७६.१२ टक्के ग्रामीण भागात व २४.८८ टक्के नागरी भागात आढळते तसेच १९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यामध्ये एकूण १,८२,७१० कुटुंबे आहेत. पैकी ७६.२८ टक्के कुटुंबे ही ग्रामीण भागात व २४.७२ टक्के कुटुंबे हे नागरी भागात आहेत.

३ वने

३.१ वार्धा जिल्ह्यामध्ये एकूण वनाखालील क्षेत्रफळ [वनक्षेत्र] ८७५ चौ. कि.मी. असून ते जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्रफळाच्या १४ टक्के आहे. या जिल्ह्यातील बहुतांशी वन भाग हा जिल्ह्याच्या उत्तरेवडील आर्वी, कारंजा आष्टी, वार्धा व सेलू या तहसीलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात स्थित असून उर्वरीत वनभाग हिंगणघाट व समुद्रपुर तहसिलमध्ये आहे. वन क्षेत्राच्या एकूण क्षेत्राची राखीव सुरक्षा व अवर्णित अशा ३ भागांमध्ये विभागणी होते. यापैकी अवर्णित क्षेत्र हे महसूल विभागांच्या देखरेखीखाली येते. राखीव आणि सुरक्षित क्षेत्र हे वन विभागांच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वन व्याप्त क्षेत्राच्या तुलनेत राखीव वनक्षेत्र ६० टक्के असून सुरक्षित वनक्षेत्र ३७ टक्के व अवर्णित क्षेत्र हे फक्त ३ टक्के आहे, सन १९८५-८६ या आर्थिक वर्षात १३००० घानमिटर इमारती लाकडाचे २१००० घानमिटर जळाऊ लाकडाचे उत्पादन झाले.

३.२ वनोत्पादन

आर्वी व हिंगणी परिक्षेत्रातील भागांत उत्तम दर्जाचे सागवणी झाडांची वने आढळून येतात. सागवणी झाडासोबतच या जिल्ह्यामध्ये सामान्यपणे धावडा, सालई, तेंदू व मवई या जातीचे झाडे आहेत. या वनांत येणू, वेल, कर्बूच, पळस, मोह, वेडाडा इत्यादी वनस्पतीचे उत्पादन होते, तसेच येथील वन जमीनीमध्ये कुष्ठ, घोनद, सुशाम, भडोल आणि शोरा या प्रमुखा जातीचे गवत उगवते. वनोत्पादनापासून सन १९८५-८६ मध्ये ६८८.८८ लाख रुपये एवढे उत्पन्न मिळाले. सन १९८५-८६ मध्ये इमारती लाकूड १३००० घानमिटर व जळाऊ लाकूड २१००० घानमिटरचे उत्पादन झाले असून त्यापासून रु. ६५३.३४ लाख रु.चे व बांबू, गवत, विडी पत्ता, डिक वगैरे गौण उत्पादनापासून रु. २५.५४ लाख रु.चे उत्पन्न प्राप्त झाले.

३.३ वनविकास कार्यक्रम :-

धूप जोराने आलेल्या पावसाच्या पाण्याचा निचरा व पुर यापासून जमिनीचे संरक्षण करण्याचे वावतीत आणि जमिनीचा रूस टिकवून शोती सहाय्य करण्याच्या वावतीत जंगले व वने; अमूल्य व महत्त्वाची कागडगिरी वजावतात त्या दृष्टिने वनविकासाकरिता जिल्हा स्तरावर खालील योजना रावविल्या जात आहे. [अ] मध्यवर्ती रोपमळ्यांची स्थापना [ब] निकृष्ट वनाचे पुनर्वनिकरण [क] वन समूह योजना व संरक्षण तसेच वन्य प्राणी व नितर्ग संरक्षण.

४ कृषी

४.१ जमीनीचा वापर :-

वर्धा जिल्ह्याचे एकूण भौगोलिक क्षेत्र ६२९ हजार हेक्टर आहे. त्यापैकी ६९ टक्के क्षेत्र लागवडीखालील ८ टक्के कायम गुरे चरणा व इतर चराईची जमीन तसेच ७ टक्के क्षेत्र शोतीच्या लागवडीसाठी उपयोगी नसलेले क्षेत्र आहे. सन १९८४-८५ या वर्षामध्ये लागवडीखालील ४३५ हजार हेक्टर क्षेत्रापैकी ४१६ हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील असून जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्राच्या ६६ टक्के व जिल्ह्याच्या एकूण लागवडीलायक क्षेत्राच्या ९१ टक्के येवढे आहे. दुबार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या ४.४० टक्के आहे.

४.२ वहितीखालील जमिनीचे धारण जमिनी व त्याचे क्षेत्र याचे गटवार

वर्गीकरण

वहितीखालील जमीन धारकाचे गटाप्रमाणे भूधारकांची व क्षेत्राची टक्केवारी सन १९७६-७७ व १९८०-८१ चे कृषी गणनेप्रमाणे खालील तक्त्यात दर्शविलेली आहे.

अ. क्र.	धारण गट[हेक्टर]	भूधारक टक्केवारी	क्षेत्र टक्केवारी
		१९७६-७७	१९८०-८१
१]	३ पर्यन्त	३०	३८
२]	३ ते ५	३८	२८
३]	५ ते १०	२३	१८
४]	१० ते २०	८	५
५]	२० ते ५०	१	१
६]	५० चे वरील	—	—

सन १९८०-८१ मध्ये एकूण खात्यापैकी वैयक्तिक खाती ९० टक्के असून क्षेत्र ८९ टक्के होते. संयुक्त खाती ९.७ टक्के असून त्याचे क्षेत्र ११ टक्के होते. संस्थेची खाती ०.५ टक्के असून त्याचे क्षेत्र १ टक्का रवढे आहे. सन १९७६-७७ च्या तुलनेत १९८०-८१ मध्ये वरील कोणत्याही प्रकारच्या खात्यामध्ये विशेषतः असा लक्षान्वित फरक झालेला आढळून येत नाही.

४.३ पीक पधदती :-

जिल्ह्यातील एकूण पिकाखालील ४,३४,५०३ हेक्टर क्षेत्रापैकी धान्य पिकाखालील २,०५,१९८ हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच ४७.२२ टक्के एवढे आहे. धान्य पिकांशिवाय जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे ६१ टक्के आहे. डाळी वर्गीय पिकाखाली २३ टक्के आहे, गहू खाली १३ टक्के व इतर धान्याखाली ३ टक्के आहे. तब्बलत एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापसाखालील क्षेत्र १,८९,२६८ हेक्टर असून त्याची टक्केवारी ४४ टक्के आहे.

४.४ पिकाचे उत्पादन :-

सन १९८४-८५ मध्ये शृंग धान्याचे एकूण उत्पन्न १.६९ लाख टन होते व १९८५-८६ मध्ये ते उत्पादन १.६२४ लाख टन झाले. त्यामुळे शृंग धान्याच्या उत्पादनामध्ये विशेष वाढ झालेली आढळत नाही, परंतु १९८४-८५ च्या तुलनेमध्ये कडधान्याचे उत्पादन १९.५० टक्क्याने घटलेले आढळून येते. तसेच याच दोन वर्षांमध्ये तुलनात्मक दृष्टीने तूरीचे उत्पादन सुध्दा १९.८५ टक्क्याने घटलेले आढळते. सन १९८४-८५ मध्ये तेलबिया मधील भुईमुंगाचे उत्पादन १४,६०० टन होते. मात्र सन १९८५-८६ मध्ये भुईमुंगाचे काहीच उत्पादन झाले नाही, असे आढळते.

४.५ मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, कापूस, हरभारा, तूर, मूग, भुईमुंग, तीळ, जवस हळद ही मुख्य पिके आहेत. सन १९८५-८६ मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन ११६८ किलो ग्रॅम गहू ९२१ कि.ग्रॅम, तूर ९१५ कि.ग्रॅम, हरभारा ३६२ कि.ग्रॅम, मूग ३०० कि.ग्रॅम, तीळ १८३ कि.ग्रॅम, जवस २२० कि.ग्रॅम व हळद १३०२ कि.ग्रॅम अशा प्रकारे होते तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन [लिटमध्ये] १९१ कि.ग्रॅम एवढे होते.

४.६ अधिक उत्पन्न देणा-या पिकाचे क्षेत्र

तुणा धान्याखालील जादा उत्पन्न देणा-या पिकाचे क्षेत्र सन १९८४-८५ साली ७७ टक्के होते. तसेच सन १९८५-८६ मध्ये जादा उत्पन्न देणा-या कापसाचे क्षेत्र ८६ टक्के होते. भुईमुंग या पिकाखालील १०० टक्के क्षेत्र जादा उत्पन्न देणा-या जाती खालीलच आहे, एकंदरीत या जिल्ह्यामध्ये ८० टक्के क्षेत्र हे जादा उत्पन्न देणा-या संकरीत जातीखालील वियानांचा वापर करून काढलेले आहे.

४.७ फळे व भाजीपाला

या जिल्ह्यामध्ये सन १९८४-८५ मध्ये भाजीपाल्या-खालील एकूण क्षेत्र २६६३ हेक्टर असून एकूण पिकाखालील क्षेत्राच्या फक्त ०.६१ टक्के होते तसेच फळे पिकाखालील एकूण क्षेत्र एकूण पिकाखालील क्षेत्राच्या ०.८१ टक्के एवढे होते. सन १९८४-८५ मध्ये फळपिकाखाली एकूण क्षेत्र ३५३७ हेक्टर आहे त्यापैकी मुख्यत्वेकरून संत्रा या पिकाखालील क्षेत्र ६६ टक्के केळीखाली २८ टक्के व पपईखाली १ टक्के एवढे होते संत्र्याचे पीक प्रामुख्याने कारंजा व आर्षी ह्या दोनच तालुक्यात होत असून केळीचे पिक प्रामुख्याने रेलू तालुक्यांत घेण्यांत येते.

४.८ रासायनिक खाताचे वाटप

या जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये ३८, ३५१ मे. टन रासायनिक खाताचे वाटप करण्यांत आले. एकूण वाटप केलेल्या खातापैकी युरीया ३९ टक्के व इतर मिश्र खाते ६१ टक्के या प्रमाणांत होते.

४.९ पिक संरक्षण

सध्या परीस्थितीत पिकावरील यंत्रांचा प्रादुर्भाव जसजसा वाढत आहे तसतसा किटकनाशाके व जंतूनाशाके यांचा वापरही उ-तरो-तर वाढतच आहे. पिक संरक्षण योजनेअंतर्गत जिल्ह्यामध्ये किटकनाशाके मुशाकनाशाके तसेच रोपसंरक्षण साधन सामुग्रीसाठी अल्पभूधारक शेतक-यांना अर्थसहाय्य देण्यांत येते. संत्राडाडावरील कोळशी रोगाच्या निर्मूलनार्थ शासनाने सर्व संत्राचावागाईत दाराना ६ फवारणीसाठी ५० टक्के अनुदानावर औषधाचा पुरवठा केलेला आहे. किटकनाशाके मुशाकनाशाके व पिक संरक्षण साधन-सामुग्री खारेदी साठी अर्थसहाय्याची योजना जिल्ह्यातील कृषी विकारा अधिका-यामार्फत तर संत्राडाडावरील कोळशी निर्मूलन योजना ही जिल्ह्यातील फलोत्पादन उपसंचालकामार्फत कार्यान्वीत केल्या जाते.

४.१० शेतमाल साठवणूकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी

वर्धा जिल्ह्यांत एकूण सहा कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतक-यांनी आणलेल्या विक्री योग्य मालाच्या विक्रीची व साठवणूकीची सोय उपलब्ध आहे. सन १९८५-८६ या वर्षी गहू ३४४ टन ज्वारी ८९७४ टन कापूस १, १९, ८४४ क्विंटल, तूर १, ४४, ७७७ टन हरभरा २६४ टन व जवस २३० टन या कृषी मालाची विक्री कृषी/बाजार उत्पन्न समिती व्दारे करण्यांत आली. वर्धा जिल्ह्यामध्ये महाराष्ट्र राज्य बजार मंडळाच्या ४ पंधारी असून त्याची क्षमता ८००० मेट्रीक टनाची आहे तसेच सहकार विभागाच्या ४८ पंधारी असून त्यांची क्षमता ९१०० मेट्रीक टन माल साठवण्यांची आहे.

४.११ जमीन सुधारणा:-

विभागीय मृद सुधारणा अधिकारी, वर्धा याचे मार्फत जमीनीच्या विकासाची कामे केली जातात. उदा. मृदसुधारणा बांधा घालणे व उतारावर तप्त घालणे इत्यादी उपायाव्दारे जमीनीचा विकास करण्यात येतो. या कार्यासाठी सन १९८५-८६ मध्ये ४२.६० लाख रु. खर्च करण्यात आले. याशिवाय महसूल विभागामार्फत अतीरीक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्ताकिताना जमीन विकासाकरिता अर्थसहाय्य देण्यात येते. या योजनेवर सन १९८५-८६ मध्ये ४.४१ लाख रु. खर्च करण्यात आला. तसेच पिकोषा घटक योजनेअंतर्गत जिल्हाकृषी अधिका-यामार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या शेतक-यांना जमीन सुधारणेकरिता अर्थ सहाय्य देण्यात येते. ओलीताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरिता अल्पभूधारक शेतक-यांना विहीरी बांधण्याकरिता जिल्ह्यातील भूविकास अधिका-यामार्फत व राष्ट्रिय फूट बँकामार्फत अर्जांचे वाटप करण्यात येते.

४.१२ इतर विकासाचे कार्यक्रम

शेती विकासाचे दृष्टिने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविल्या जातात. उदा. [१] फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत फलोत्पादन विभागातर्फे फळबाग लागवडीसाठी इच्छू अल्पभूधारक शेतकरी ज्यांच्याजवळ ओलीताची सोय आहे व जे फळबाग लावू इच्छितात अशा शेतकऱ्यांना सुधारीत जातीच्या कलमांचा पुरवठा करून भुविकास आणि जिल्ह्यातील राश्ट्रियकृत बँकेतर्फे कर्जेस्वी अर्थासहाय्याची सोय उपलब्ध करून देण्यात येते. वकैनी वाटप केलेल्या कर्जावर ३३- $\frac{१}{३}$ टक्के सरकारी अनुदान देवून शेतकऱ्यांच्या कर्जाचा बोजा काही प्रमाणात हलका करण्यात मदत करते. [२] कोरडवाहू शेती विकासाचा दृष्टिने शासनाने प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये कृषी पंढरी योजना सुरू केली आहे. जिल्ह्यातील प्रत्येक तहसिलीमधून कृषी पंढरी योजनेअंतर्गत जास्तीत जास्त कोरडवाहू शेती असेल अशा एका गावाची निवड करून त्या गावातील सर्व अल्प व अत्यल्प भूधारकांना शेती विकासाचे दृष्टिकोनातून जिल्ह्यामध्ये जे जे कार्यक्रम राबविल्या जातात त्या सर्व छात्याकडून शेती विकासाबाबतची जास्तीतजास्त कामे केल्या जातात. किंबहुना जिल्ह्यातील शेती विकासाच्या सर्व योजना या गावामध्ये प्रकटाने राबविल्या जातात. [३] एकात्मिक ग्रामीण विकास योजनेअंतर्गत जिल्ह्यातील अल्प व अत्यल्प भूधारकांना नवीन विहीरी बांधण्यासाठी व जुण्या विहीरीच्या दुरुस्तीसाठी इलेक्ट्रीक मोटार पंपसेट विकत घेण्याकरिता, बैलजोडी व बैलगाडी विकत घेण्याकरिता राश्ट्रियकृत व इतर बँकाकडून कर्जे स्थाने मदत मिळवून देवून मिळणा-या कर्जावर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रानेमार्फत कमीतकमी २५ ते ३३ टक्के सूट देण्यात येते. [४] अल्पभूधारकांना रासायनिक खातांचा वाढीव किंमतीवर सूट देण्यात येते. [५] फिडकनाशाके व सुशाक नाशाके यासाठी अर्थासहाय्य देण्यात येते. [६] सधान तेल बीयां विकास कार्यक्रम [७] कडधान्याच्या पिकाकरिता सधान उत्पादन कार्यक्रम याशिवाय जिल्हा परिषदेचा वाढीव उपकरातील अल्पन्नामधून देहाील कृषी विकासावर खर्च करण्यात येते. उदा. उन्हाळी भूर्डपुंगासाठी अनुदान देणे वगैरे.

५. जलसिंचन

५.१ जलसिंचनाची साधने

जिल्ह्याच्या कृषिविषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी जिल्ह्यामध्ये सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक अत्यंत महत्वाची बाब आहे. या जिल्ह्यामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे व मध्यम प्रकल्प, उपसा सिंचन योजना तसेच नदीनाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. या जिल्ह्यामध्ये सन १९८३-८४ मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखाली क्षेत्रापैकी फक्त ३ टक्के क्षेत्र ओलीताखाली होते. सन १९८४-८५ मध्ये कापरात असलेल्या विहीरींची संख्या १४१३२ इतकी असून या जिल्ह्यामध्ये सहकारी साखार कारखाण्याची उभारणी झाल्यामुळे व कारखाण्यात अस असल्यामुळे उसाच्या लागवडीसाठी जिल्ह्याची सिंचन क्षमता वाढविणे ही काळाची गरज आहे. त्या दृष्टिकोनातून जिल्ह्याची क्षमता वाढविण्याच्या दृष्टिने शासकीय स्तरावरून तसेच वैयक्तिक स्तरावरून राहदा भरपूर प्रयत्न केल्या जात आहेत. पुढील ५ वर्षांमध्ये जिल्ह्यांच्या सिंचन क्षमतेमध्ये आजच्या तुलनेने आमुलाग्र बदल होईल यात शंका नाही.

५.२ निरनिराख्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र

सन १९८४-८५ मध्ये एकूण ओलीताचा क्षेत्रावैकी तुणाधान्य ६०.८३ टक्के कडधान्य १.८० इतके टक्के, उस ०.२२ टक्के, मिरची, हळद मसाल्याचे पदार्थ ३.७८ टक्के फेर व भाजीपाला २१.०४ टक्के, कापूस ७.८५ टक्के, व गबीताची पिके २.८७ टक्के येवढे सिंचन करण्यात आले.

५.३ सिंचन क्षमता

वर्धा जिल्ह्यामध्ये सन १९८४-८५ मध्ये ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र ११, २४२ हेक्टर येवढे होते. पैकी विहीरीव्दारे भाजणारे क्षेत्र १०१५९ हेक्टर व कालव्याव्दारे आणि इतर साधनाव्दारे भाजणारे क्षेत्र १०८१ हेक्टर होते. म्हणजे विहीरीव्दारे ९० टक्के व बाकीच्या साधनाव्दारे १० टक्के सिंचन करण्यांत आले.

५.४ सिंचन प्रकल्प

जिल्ह्यामध्ये बोर, पंचधारा, डोंगरगांव, पोथारा, हया मध्यम प्रकल्पाची कामे पूर्ण झालेली असून त्याव्दारे १९८५ मध्ये ४१४० हेक्टर जमीनीला सिंचनाची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली. भाविष्यात हया जिल्ह्यात मोठ्या प्रकल्पाव्दारे म्हणजे अप्पर वर्धा प्रकल्प - १६,५०० हेक्टर, लोअर वर्धा प्रकल्प-४४,१५० हेक्टर व लोअर वना प्रकल्प-१७,०२४ हेक्टर क्षेत्रांत सिंचनाचा फायदा होणार आहे.

वरील सिन्ही प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर हया जिल्ह्याची जवळजवळ ७५,००० हेक्टर जमीन जादाची ओलीताखाली येवून शोती विकासाच्या दृष्टिने निश्चीतच लाभदायक ठरेल.

६. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

६.१ पशुधान

हया जिल्ह्यामध्ये १९८२ च्या पशुगणनेप्रमाणे पशुधानाची संख्या ५,२६,७५७ इतकी आहे. हीच पशुधानाची संख्या १९७८ मध्ये ६,०१५६९ होती. १९८२ च्या पशुगणनेप्रमाणे गाई, बैल ६३ टक्के, म्हशी, रेडे ७ टक्के, मेंढ्या बकरे २६ टक्के व इतर पशुधान ४ टक्के याप्रमाणे आढळून येते. १९८२ च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ. कि.मी. मागे पशुधानाची घनता ९५ इतकी आढळून येते. १९७८ ते १९८२ हया ५ वर्षांच्या काळात पशुधनारची संख्या जवळजवळ १ टक्यांनी घटली आहे. तसेच कुकू-टांच्या संख्येत १९८२ मध्ये १९७८ च्या तुलनेत अंदाजे ५ टक्यांनी घट झालेली आढळते.

६.२ पशुउत्पादन व दुग्धा उत्पादन

वर्धा जिल्हा हा "गौळऊ" गुराचे माहेरघार आहे. विशेषकरून आर्वी, कारंजा व आष्टि तालुक्यात गोपालन प्रमुख्याने केल्या जाते. म्हशीच्या बाबतीत बहुसंख्य म्हशी हया स्थानिक जातीच्या असून त्या " नागपुरी " किंवा " सलीघपुरी " म्हणून ओळखल्या जातात.

"सुरा" व "सुर्ती" जातींच्या म्हशी सुद्धा काही प्रमाणात या जिल्ह्यांत आढळतात. सन १९८५-८६ मध्ये वधा जिल्हा योजनेमार्फत, १२, ५६९ हजार लिटर दूध ४२५.४२ लाख रुपयांना खरेदी करण्यांत आले.

६.३ पशुवैद्यकीय सेवा

वधा जिल्ह्यामध्ये १ पशु रुग्णालय, २० दवाखाने, ६३ मदत केंद्रे, ६६ कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. ह्याशिवाय ह्या जिल्ह्यात विस्तार कार्य व प्रात्येक्षिकाकरिता दोन फिरती पशुवैद्यकीय पथक आहेत इस्पितळे दवाखाने व मदत केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशूंची संख्या २१९७५२ रवढी आहे. तसेच ६६ कृत्रिम रेतन केंद्रांमध्ये एकूण १६, २१२ इतके जनावरांवर कृत्रिम गर्भाधारणा करण्यांत आली.

६.४ पशुधान विकासाचे कार्यक्रम :-

पशुधान विकासाच्या कार्यक्रमांतर्गत जिल्हा योजनेंतर्गत खालील कार्यक्रम प्रामुख्याने राबविले जातात. १] तोंड व पायखूरी रोगाचे नियंत्रण २] वैरण प्रात्येक्षिके आयोजित करणे. ३] विषोष पशुसुधार प्रकल्प ४] संकरीत कालवडी जोपसणेसाठी अर्धा सहाय्य ५] कोंड्यांच्या मिळीचे वाटप करणे. ६] गोकुळ ग्राम योजना ७] दुर्बल घाटकांना दुधाच्या जनावरांचा पुरवठा इत्यादी.

७. मत्स्यव्यवसाय

७.१ मत्स्योत्पादन

वधा जिल्ह्यांमध्ये एकूण ३, ३०० हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय ४६० कि.मी. नदीचे पात्रा देखील मत्स्यव्यवसायासाठी उपयुक्त आहे. सन १९८५-८६ मध्ये २२. ६० लाख रुपये मूल्याचे ४६० मेट्रीक टन धूजल मत्स्योत्पादन करण्यांत आले. केळझार येथे मत्स्यविज्ञ उत्पादन केंद्र स्थापना करण्यांत आले असून त्याप्रमाणे तलावात साठविण्यासाठी मत्स्यविज्ञ पुरविण्यात येते.

७.२ मत्स्योत्पादन विकासाचे कार्यक्रम

जिल्ह्यामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजनेंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात, उदा. मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण अवस्थे पाण्यातील मत्स्योसंवर्धन, मच्छीमार साधनांच्या खारेदीवर अर्धासहाय्य, मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थांना भाग भांडवल, मच्छीमारांना विमा उत्तरविण्यासाठी अनुदान इत्यादी.

८. विद्युत

८.१ विद्युतीकरण :-

वधा जिल्ह्यामध्ये एकूण १३७० गावे व ६ गाहरे आहेत. पैकी ३१ मार्च, १९८६ पर्यंत १२०० गावांचे व ६ गाहऱ्यांचे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यांत आले. म्हणजेच जिल्ह्यामध्ये ८८ टक्के विद्युतीकरण झालेले आहे.

८.२ वीज पुरवठा केलेले शोतीचे पंप :-

जिल्ह्यांमध्ये ३१ मार्च, १९८६ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत २५१८८ शोतीच्या पंपाना वीज पुरवठा करण्यांत आला.

८.३ विद्युत वापर :-

सन १९८५-८६ मध्ये ८०३८९ हजार किलो वॉट तास विद्युत वापर करण्यात आला. पैकी २८ टक्के घासगती वापर ६ टक्के व्यापारी कामांसाठी व लघुशास्त्रीसाठी ५१ टक्के औद्योगिक उत्पादनाकरिता ३ टक्के सार्वजनिक दिवा-वस्तीकरिता १० टक्के शोतीकरिता व ३ टक्के इतर जागीसाठी वापर करण्यांत आल्याचे आढळते.

९. खाणकाम व उद्योग

९.१ खानिज उत्पादन

वर्धा जिल्ह्यांमध्ये मुख्य खानिजे आढळून येत नाहीत, तरीचण माती, मुरूम, गिट्टी इत्यादी यापासून अल्पशतः प्रमाणात महसूल प्राप्त होतो.

९.२ उद्योग आणि कामगार

जिल्ह्यांमध्ये नोंदणीकृत झालेल्या कारखान्यांची संख्या सन, १९८५-८६ मध्ये १०६ होती. पैकी ८३ कारखाने चालू स्थितीमध्ये होते व त्या कारखान्यांमध्ये ८३८२ कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

९.३ औद्योगिक वसाहत:

जिल्ह्यांमध्ये औद्योगिक विकासाकरिता महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळातर्फे वर्धोपासून ६ किलोमीटर अंतरावर १४१.४२ हेक्टर जमीनीवर एक औद्योगिक वसाहत स्थापना करण्यांत आली. त्यातील १९० ष्टुळांडापैकी १४३ ष्टुळांड निरनिराळे उद्योग स्थापन करण्याकरिता देण्यात आले असून प्राप्ती व वीजेची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली.

१०. वाहतूक व दळणावळण

१०.१ लोहमार्ग

वर्धा जिल्ह्यांत तुहेरी लांबीचे रॅड लोहमार्ग १५० किलोमीटर व अरंड लोहमार्ग ३४ किलोमीटर लांबीचे आहे. जिल्ह्यांत एकूण लोहमार्गाची लांबी १७४ किलोमीटर आहे. वर्धा हे शहर दिल्ली-मद्रास व हावडा-मुंबई मार्गाने जोडलेले महत्वाचे शहर आहे.

१०.२ रस्त्यांची लांबी

वर्धा जिल्ह्यांमध्ये मार्च, १९८६ पर्यंत ग्रामीण भागात २१६० किलोमीटर लांबीच्या रस्त्यांचे काम व नगरपरिषदांच्या इच्छेतील ३२१ कि.मी. रस्त्यांचे काम पूर्ण करण्यांत आले. यापैकी ग्रामीण भागात ४१२ किलोमीटर व नागरी भागात ७५ किलोमीटर डांबरी-करनाचे काम पूर्ण करण्यांत आले.

१०.३ नोंदणी करण्यांत आलेली वाहने

जिल्ह्यांमध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहणांची संख्या मार्च १९८६ अखेर १२१८० स्वढी आहे. त्यांत ७७ टक्के मोटार सायकली व स्कूटर्स ११ टक्के मोटारी व जीप्स, व ६ टक्के माल मोटारी आहेत.

१०.४ टपाल व तार कार्यालये

जिल्ह्यांमध्ये मार्च १९८६ अखेर १८२ टपाल कार्यालये व ४३ तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दर लाखा संख्येमागे २० टपाल कार्यालये व ५ तार कार्यालये कार्य करीत आहेत. जिल्ह्यामध्ये १९८५-८६ अखेर मूळ दूरध्वनीची स्कूण संख्या २१३६ आहे. सन १९८४-८५ च्या तुलनेत जवळ जवळ १ टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

११ कामगार व रोजगार

११.१ रोजगार

वर्धा जिल्ह्यांमध्ये निरनिराळ्या उद्योगमंथली स्कूण रोजगार मार्च, १९८६ अखेर, ३५, २०२ असून त्यांत ९९०९ खाजगी १५५४३ निव्वृत्तासकीय व ९७५० शासकीय आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये ७२ टक्के खाजगी क्षेत्रामध्ये २८ टक्के आहे.

११.२ रोजगार विनियम केंद्र.

रोजगार विनियम केंद्रातील आकडेवारी वरून स्पष्ट होते की सन १९८५-८६ मध्ये ९०३८ कामगारांनी काम मिळविण्याकरिता नावे नोंदविली आहेत. त्यापैकी फक्त ६४१ लोकांना काम मिळाल्याचे दिसून येते.

११.३ मजुरीचे दर

सन १९८४ या वर्षामध्ये कुशल कारागीर उदा. सुतार लोहार, चांधार यांचे सरासरी मजुरीचे दर ११.३६ रुपये व अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर, इतर मजूर व गुराखी यांना देण्यात आलेले सरासरी मजुरीचे दर ७.३९ इतके होते तर सन १९८५ या वर्षात सुतार, लोहार, चांधार यांच्या सरासरी मजुरीचे दर रु. १५.१० व शेतमजूर, इतर मजूर व गुराखी यांच्या सरासरी मजुरीचे दर ७.५६ इतके होते.

१२ सहकार

१२.१ सहकारी संस्था

वर्धा जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या जून, १९८६ अखेर ११२७ असून सभासदांची संख्या २१७ हजार आहे. त्यापैकी सहकारी पत संस्था १९८५-८६ मध्ये ४२.५० टक्के आहेत. सहकारी पत संस्थेमध्ये सर्वात जास्त कृषी सहकारी पत संस्था ८४ टक्के व इतर सहकारी पत संस्था १६ टक्के आहे.

तसेच सहकारी ब्रिगर पत संस्था ह्या ५७.५० टक्के [१९८६] आहेत यात नमूद करण्यालायक ब्रिगरपत संस्था म्हणजे [अ] दूग्धा व्यवसाय संस्था ३५.८० टक्के [१९८६] आहेत [ब] सहकारी धारवांधाणी संस्था ३१.२९ टक्के [१९८६] आहेत. [क] कामगार सहकारी संस्था १०.६४ टक्के [१९८६] आहेत.

सर्व सहकारी संस्थांच्या सभासद संख्येमध्ये सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्थेची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे सभासद १९८६ मध्ये ११३६०२ आहेत.

प्राथमिक कृषीपत सहकारी संस्थोमार्फत १९८६ मध्ये ३९७ लाखा रुपयाचे कर्ज वाटप शेतकरी सभासदांना करण्यात आले त्या कर्जापैकी अखेर कर्जाची एकूण धाकबाकी ५७६ लाखा रुपये आहे.

तसेच जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेमार्फत सन १९८६ मध्ये अल्पमुदतीच्या कर्जाचे वितरण ७१० लाखा रुपये करण्यात आले, पैकी धाकबाकी ६४० लाखा रुपये होती.

१३ अधिकाेष्ठा

१३.१ वर्धा जिल्ह्यामध्ये शाखांची अधिकाेष्ठा व संख्या सन १९८६ अखेर एकूण ६० होती. त्यापैकी ४८ टक्के नागरी भागात व ५२ टक्के शाखा ह्या ग्रामीण भागात होत्या, यावरून असे निदर्शनास येते की, दर अधिकाेष्ठा व शाखेत सरासरी १५४४४ लोकसंख्येला सेवा उपलब्ध करून देण्यात आली. तसेच दर लाख लोकसंख्यामागे ६.४८ अधिकाेष्ठा शाखा कार्यालये येतात.

१४ बाजारभाव

१४.१ घाऊक बाजारभाव

अन्न धान्यामध्ये गव्हाचे सरासरी बाजारभाव सन १९८५ या वर्षात प्रति क्विंटल मागे रुपये २८१ होते, तेच १९८४ मध्ये रुपये २१० होते. यावरून १९८४ च्या मानाने सन १९८५ या वर्षात गव्हाचे भावात वाढ झालेली आढळते.

ज्वारीचे सरासरी घाऊक बाजारभाव दर क्विंटलमागे सन १९८५ मध्ये रुपये १२५ असे होते. तर तेच सन १९८४ या वर्षात रुपये १४४ होते. यावरून सन १९८४ च्या तुलनेत सन १९८५ या वर्षात ज्वारीच्या भावात बरीच वाढ झालेली आहे. याचे कारण असे की, सन १९८५ या वर्षातील उत्पादनातील वाढ ही होय. तसेच १९८५ मध्ये बाजरीचे भावामध्ये सन १९८४ च्या तुलनेत वाढ झालेली आढळते.

विदल धान्यामध्ये तूर व हरभरा याचे दरांत सूध्दा वाढ आढळते. वर्धा जिल्ह्यात रोखीचे पीकात कापूस हे महत्त्वाचे पीक होय. कापसाची खरेदी एकाधिकार राखली होती अतल्यामुळे कापसाच्या किंमतीमध्ये जी काही वाढ व्हावयाची असेल ती शासकीय धारेणानुसार होते.

तेलवियाचे वावतीत जवस, भुईमुग यांचा घाऊक बाजारभावामागे दर वर्षी ३० ते ५० रुपयांपर्यंत वाढ झालेली आढळते.

१४.२ फिरकोळ बाजारभाव :-

सन १९८५ मध्ये काही महत्त्वाच्या जीवनावश्यक वस्तुचे सरासरी फिरकोळ बाजारभाव दर किलोमागे खालीलप्रमाणे होते. तांदुळ [मध्यम] ३.४८ रुपये गहू २.४८ रुपये, ज्वारी १.४० रुपये, चना दाळ ६.५७ रुपये तूरी दाळ ५.९१ रुपये

फल्ली तेल १६.९८ रुपये , गुळ ४.८५ रुपये, साखार ६.५१ रुपये , म्हशीचे दुधा प्रति लिटर ५.०० रुपये , बोकडाचे मास २३.२५ रुपये वनस्पती तूप १८.२५ रुपये अंडी प्रति डझन ७.२६ रुपये , हळद २६.५५ रुपये मिरची १८.८६ रुपये वटाटे २.०८ रुपये , कांदे १.६२ रुपये, सहा ३८.९२ रुपये, जलाऊ लाकूड प्रति मण २२.०० रुपये सद-याचे कापड [मिटर] ११.५० रुपये, कपडे घुण्याचा सावन प्रति नग ७.०० रुपये, आंघोळीचा सावण २.९० रुपये, सुपारी ३९.७० रुपये .
१४.३ ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक :-

पायाभूत वर्ग १९६० वरोवर १०० धरणा सन १९८४-८५ मध्ये सर्वसाधारण निर्देशांक ६०१ तर १९८५-८६ मध्ये तो ६३१ वर गेल्याचे प्रत्यक्षास येते.

१५ शैक्षणिक सुविधा

१५.१ वर्धा जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ या वर्षात प्राथमीक शाळेची संख्या २७३ , माध्यमीक शाळेची संख्या १३१ , उच्च माध्यमीक शाळेची संख्या ३८ व सामान्य शिक्षण महाविद्यालयाची संख्या ८ आहे. दर लाख लोकसंख्येमागे प्राथमीक व माध्यमीक शाळा १२७ आहे.

१५.२ सन १९८५-८६ मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या २,४५,८१६ होती. त्यापैकी वर्ग-१ ते ४ म्हणजे प्राथमिक शाळेमध्ये १,२३,३३१ [५०.१७ टक्के] वर्ग-५ ते १० म्हणजे माध्यमीक शाळेमध्ये १,००,१४७ [४०.७४ टक्के] उच्च माध्यमीक वर्ग ११ व १२ मध्ये ४,७८ टक्के व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची संख्या २,०९ होती.

१५.३ वर्धा जिल्ह्यामध्ये तांत्रिक शिक्षणाच्या सोयी उपलब्ध आहेत. एक वैद्यकीय महाविद्यालय - सेवाग्राम येथे , दोन तंत्रानिकेतन विद्यालय व दोन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था अस्तित्वात आहेत.

१५.४ प्रौढ शिक्षण :-

या जिल्ह्यामध्ये पूर्णपणे साक्षरतेचा प्रसार व्हावा या दृष्टिकोनातून प्रौढ शिक्षणाचा कार्यक्रम जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिका-यामार्फत राबवितला जातो. सन १९८५-८६ मध्ये जिल्ह्यामध्ये एकूण ३६० प्रौढ शिक्षण केंद्र अस्तित्वात होती.

१६. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

१६.१ जिल्ह्यामध्ये सार्वजनिक आरोग्याच्या दृष्टिने वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे , जिल्हा परिषदातर्फे , नगरपरिषदातर्फे तसेच धर्मदाय संस्थेतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. वर्धा जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये एकूण १४ रुग्णालये ४४ दवाखाने , २२ सुतीकागृहे , २४ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे कार्यरत होती.

जन्म मृत्युचे प्रमाण :- वर्धा जिल्ह्यात सन १९८५ मध्ये एकूण १,७०,३५ जन्म , ६५,१३ मृत्यु व ९३३ बालमृत्यु नोंदविल्या गेले. ग्रामीण भागात जन्ममृत्युची नोंद काटेकोरपणे होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाढते, परंतु जन्म-मृत्यु नमुना पाहणीमधील सरासरी आकडेवारीवरून वर्धा जिल्हाकरिता जन्माचे प्रमाण [दरवारी] १७.९ व मृत्युचे प्रमाण [दरवारी] ५.८ आहे.

१६.२ कुंटूव कल्याण कार्यक्रम

तथा जिल्ह्यामध्ये ३१-३-१९८६ रोजी एकूण ३२ कुंटूव नियोजन केंद्रे कार्यरत होती सन १९८५-८६ मध्ये निर्माण करण्यात येणाऱ्याची संख्या ६१६० होती. यात १४०५ मुखाशास्त्राच्या व ४७५५ स्त्रियावरील शास्त्राच्या समाविष्ट आहेत. शावाय ५०३२ स्त्रिया, लुप पध्दतीचा वापर करित असल्याचे आढळते लोकसंख्येला आढा घेण्याच्या दृष्टिने हा कार्यक्रम अत्यंत महत्त्वाचा आहे.

१७ कमजोर घाटकांचे कल्याण

१७.१ महाराष्ट्र शासनाच्या निरनिराळ्या उपक्रमांद्वारे कमजोर घाटकांच्या कल्याणाकरिता निरनिराळ्या योजना जिल्हास्तरावर रावविण्यात येतात उदा. ग्रामीण विभागातील भूमिहीन मजुरांना जागा देणे व झोपड्या बांधणे, शेतीच्या विकासासाठी विहीरी बांधण्याकरिता व पंप वसविण्याकरिता कर्ज स्थाने पैसा उपलब्ध करून देणे व त्या कर्जावर अनुदान देणे व तसेच मागासवर्गीयांचे कल्याणाकरिता मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षाशुल्क देणे

माध्यमिक शोकेत शिक्षणा-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षणवृत्त्या देणे, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षणवृत्त्या देणे, माध्यमिक शाळान्त परीक्षे-स्तरे शिक्षणवृत्त्या देणे, आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक तबलती आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना माध्यमिक परीक्षे-तर स्तरावर गुणाद-ता शिक्षणवृत्त्या देणे, याशिवाय समाजकल्याण विभागामार्फत बरेचसे इतरही कार्यक्रम राबविले जातात. याकरिता या जिल्ह्यात सन १९८५-८६ मध्ये लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

१७.२ विशेष घाटक योजना :-

माननीय पंतप्रधानांच्या २० सुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब ७ मध्ये विशेष घाटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक १८-६-८२ च्या निर्णयान्वये ही योजना सुरू करण्यात आली. या योजनेंतर्गत प्रत्येक प्रंचायत समितीमध्ये ७० याप्रमाणे एकूण जिल्ह्यातून ५६० अनुसूचित जाती व नववृध्द शेतक-यांची निवड करण्यात आली. ज्या अनुसूचित व नववृध्द कुटुंबाजवळ ६ हेक्टरपर्यन्त जमीन असेल आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतीरीक्त वार्षिक उत्पन्न ३६०० रुपये असेल अशाच कुटुंबाला ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता २६६० रुपयांचे अनुदान ३ ते ४ वर्षांमध्ये जमीण सुधारणा, सुधारित औजारे, दैलजोडी व दैलगाडी, निवीळा संयुक्त व लघु सिंचन या दीवीवर खर्च करण्याकरिता देण्यात येतात.

१७.३ एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना

जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखाली जीवन जगणा-या कुटुंबांना आर्थिक सहाय्य देवून त्यांचे राहणीमान उंचावण्याकरिता एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना रावविण्याचे, केंद्र शासनाच्या धोरणानुसार २० कलमी कार्यक्रमातील तिस-या कलमानुसार, महाराष्ट्र शासनाने ही योजना कार्यान्वित करण्याचे

वर्धा जिल्ह्यात दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना मार्च १९८२ ते जून १९८२ हया काळात घेण्यात आली जिल्ह्यामध्ये एकूण ५३, ७५८ कुटुंबे दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगतात असे निदर्शनास आले. याचाच अर्थ म्हणजे जिल्ह्यात एकूण ४२ टक्के कुटुंबे ही दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगत आहेत. हया योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना राषट्रियकृत व इतर बँकांकडून कर्जस्वानी मदत मिळवून देवून त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाच्या मुख्य उद्देश आहे. हयाकरिता हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापना केलेली आहे. या योजनेतर्गत सन १९८५-८६ मध्ये ५३.१५ लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

१५.४ संजय स्वावलंबन योजना

जिल्ह्यातील बँका रांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरू करण्याकरिता संजय स्वावलंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभांगामार्फत प्रत्येकी २५०० रुपये पर्यन्त कजचि वाटप करण्यात येते याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापना करण्यात आलेली आहे.

१६. इतर

१६.१ जिल्हा परिषाद, नगर परिषाद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च

अ] जिल्हा परिषाद :- सन १९८५-८६ मध्ये जिल्हा परिषादेचे एकूण उत्पन्न १२८७-५५ लाख रुपये होते, तर खर्च १११६-५७ लाख रुपये म्हणजेच उत्पन्नाच्या ८६.७२ टक्के खर्च झाला.

ब] नगरपरिषाद :- वर्धा जिल्ह्यात एकूण सहा नगरपरिषादा आहेत. नगरपरिषादेची स्वनिर्मिती उत्पन्नाची साधने म्हणजे जकात घर, घारे व जमीन यावरील कर, नगरपालिकेच्या मालम-तोपासून मिळालेले उत्पन्न व इतर उत्पन्न ही होय. सन १९८५-८६ मध्ये नगर परिषादांचे एकूण उत्पन्न ५४९.४५ लाख रुपये व खर्च ५४०.९३ लाख रुपये झाला. म्हणजेच एकूण उत्पन्नाच्या ९८.४५ टक्के खर्च झाला.

क] ग्रामपंचायत :- वर्धा जिल्ह्यात एकूण ४८४ ग्रामपंचायत कार्यरत आहेत. त्या सर्वांचा एकत्रित विचार केला असता सन १९८५-८६ हया वर्षामध्ये एकूण उत्पन्न ७१.८१ लाख रुपये व खर्च ७२.५३ लाख रुपये म्हणजेच उत्पन्नाच्या १ टक्का खर्च जास्त झालेला आढळतो याकरिता ग्रामपंचायतींनी स्वनिर्मित उत्पन्नाचे साधनात वाढ करणे अत्यंत आवश्यक वाटते.

१६.२ जिल्ह्यात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल

महसूल विभांगामार्फत जमीन महसूल गोळा करण्यात येतो. सन १९८५-८६ मध्ये जमीन महसूल ११.५८ लाख रुपये जमा करण्यात आला. एकूण एकत्रित मागणीच्या ७३.७१ टक्के वसूली झाली. करमणूक करापासून सन १९८५-८६ मध्ये एकूण उत्पन्न ४०.४७ लाख रुपये झाले.

याशिवाय जिल्ह्याला मिळालेले इतर कर उदा. विक्री कर, वाहन कर, नोंदणी फी, आयकरातील जिल्ह्याला मिळालेला घाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न ही होत.

१८.३ गृहनिर्माण योजना

जिल्ह्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घाटकासाठी "गृहनिर्माण योजना" नागपूर गृहनिर्माण व शास्त्राविकास मंडळामार्फत राबविण्यात येते. सन १९८५-८६ मध्ये ३.८३ लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

१८.४ वृत्त पत्रांचे व नियतकालिके

वर्धा जिल्ह्यात ६ मराठी दैनिके, ३३ साप्ताहिके ३ मराठी पाक्षिके व एकूण ४ मराठी व हिंदी मासिके प्रकाशित करण्यात येतात. जिल्ह्यात एकूण ७१ मुद्रणालये आहेत.

१८.५ वाचनालये

वर्धा जिल्ह्यामध्ये, जिल्हा मुख्यालयास शासकीय ग्रंथालयाची सोय उपलब्ध आहे. याशिवाय जिल्ह्यात निरनिराळ्या संस्थेकडून वाचनालये चालविण्यात येतात. ह्यात "गांधी अध्ययन केंद्र" ह्या महत्त्वाच्या वाचनालयाच्या प्रामुख्याने उल्लेख करावा लागेल.

१८.६ पोलीस व गुन्हे

वर्धा जिल्ह्यामध्ये अंतरगत सुरक्षिततेच्या दृष्टिने १५ पोलीस ठाणे ७ आऊट पोस्ट व ३ सब पोस्ट आहेत. सन १९८५ मध्ये ९९०० गुन्हे नोंदविण्यात आली. त्यापैकी सर्वात जास्त स्थानिक कायदाखालील दखलपत्रा गुन्हे आहेत.

१८.७ करमणूक व प्रेक्षणीय स्थळे

ह्या जिल्ह्यामध्ये १० कायम स्वऱ्याची चित्रपटगृहे व ७ फिरती चित्रपटगृहे आहेत. दर लाख लोकसंख्येमागे साधारणतः २ चित्रपटगृहे पडतात. वर्धा जिल्ह्यामध्ये प्रेक्षणीय स्थळे जरी नसली तरी पण वर्दान्ध स्थळांमध्ये सेवग्राम व पवनार ह्यांच्या उल्लेख करावा लागेल. सेवग्राम येथे "वापूजूटी" म्हणजे महात्मा गांधी यांचे वास्तव्याचे किनारा व पवनार येथे भूदान नेते विनोबाची भावे यांचा आश्रम आहे.

१८.८ रोजगार हमी योजना

राज्य शासनाच्या रोजगार हमी योजना ही अत्यंत महत्त्वाची अशी योजना राबविण्यात येते. या योजनेद्वारे दिनांक ३० डिसेंबर, १९७४ रोजी विधीमंडळाच्या दोन्ही सभागृहात संघटनेच्या प्रस्तावातील तरतूदींना अनुषंगाने अस्तित्वात आणत दिवसभर अडीच तासांच्या अकाल कामगारांना रोजगार हमीची तरतूद यांमध्ये आहे. अशाच कामगार हमी योजनेला महाराष्ट्र शासन सर्वात जास्त महत्त्व देते. रोजगार हमी योजनेद्वारे वर्धा जिल्ह्यामध्ये, सन १९८५-८६ साली १४१.७२ लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

भाग - २

तकी

१२८५ - ८३

भाग-२

अनुक्रमणीका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, १९८५-८६ या वर्षाकरिता .

क्र.	तक्त्याचा अ.क्र.	विषय	पृष्ठ
------	------------------	------	-------

१. क्षेत्र व लोकसंख्या

१.	१.१	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालूकावार क्षेत्राफळ, घारे व लोकसंख्या	१
२.	१.२	१९५१ ते १९८१ पासूनचा लोकसंख्यामधील द्वावार्षिक फरक	२
३.	१.३	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालूकावार वर्गीकरण .	३
४.	१.४	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालूकावार वर्गीकरण .	५
५.	१.५	१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची लोकसंख्या.	६
६.	१.६	लोकसंख्येचे [अ] व्योमगटानुसार [ब] धामानुसार वर्गीकरण.	८
७.	१.७ [अ]	१९७१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व १९७७ करिता सुधारीत आकडेवारी .	९
८.	१.७ [ब]	१९८१ नुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता सुधारीत आकडेवारी.	११
९.	१.८	भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्री नुसार घाराचे वर्गीकरण.	१२
१०.	१.९	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटूंबाचे वर्गीकरण १९७१ च्या जनगणनेनुसार .	१४
११.	१.१०	अफगतेनुसार जिल्ह्यातील अफगती संख्या [१९८१ ची जनगणना]	१६
१२.	१.११	जनगणना घारे, आणि त्यांचे वापर [१९८१ ची जनगणना]	१७

२. हवामान

१३.	२.१	निवडक केंद्रांतील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य १९८५.	१८
१४.	२.२	निवडक केंद्रांतील कमाल व किमान तापमान १९८५.	१९

३. कृषी

१५.	३.१	जमीनीचा वापर १९८४-८५ .	२०
१६.	३.२	तालूकावार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	२४
१७.	३.३	मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पन्न	३२
१८.	३.४	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेली तालूकावार क्षेत्र	३३
१९.	३.५	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालूकावार क्षेत्र.	३५

पुढे चालू ...

१.	२.	३.	४.
२०.	३. ६	तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरी.	३९
२१.	३. ७	विहीरी खोरीज लघुपाटबंधारे कामे, सन १९८५-८६.	४२
२२.	३. ८	मोठे व मध्यम पाटबंधारे कामे [३० जून, १९८६ करिता].	४३
२३.	३. ९	वहीत धारणा जमीनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ ओळखणे व खात्री असलेली वहीत धारणा जमीन, आणि ओळखताखालील निव्वळ क्षेत्र वहीताच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहीत धारणा जमीनीची संख्या.	४५
२४.	३. १०	तालुकावार कृषी विषयक अवजारे.	४७
२५.	३. ११	टंचाई, टंचाई, टंचाई सक्षम परिस्थितीची माहिती १९८६.	४८
२६.	३. १२	टंचाईग्रंथाच्या पूर्व इतिहासानुसार कठिण व इतर टंचाईग्रंथ भागां ठरविण्याबाबत माहिती.	५०

४ पशुसंवर्धन

२७.	४. १	तालुकावार पशुधन [१९८२ च्या गणनेप्रमाणे]	५१
२८.	४. २	तालुकावार पशुवैद्यकीय आकडेवारी १९८५-८६.	५६
२९.	४. ३	रोग्यांच्या प्रकारानुसार पशुधन मृत्यूंची संख्या ८५-८६ करिता.	५७
३०.	४. ४	मान्यता प्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात क-तल केलेल्या पशुंची संख्या १९८५-८६ वर्षाकरिता.	५८
३१.	४. ५	जिल्ह्यातील वन क्षेत्रा वर १९८५-८६.	५९
३२.	४. ६	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण उत्पादने वर्ष १९८५-८६.	६०
३३.	४. ७	जिल्ह्यातील गुजल मत्स्यव्यवसाय सन १९८५-८६.	६१

५. रोजगार उद्योग, खानिकर्म व वीज आणि आर्थिक स्थाना १९८० विंगर कृषी आस्थापना

३४.	५. १	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या.	६२
३५.	५. २	चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण १९८४-८५ वर्षाकरिता.	६५
३६.	५. ३	कामाच्या दिवसाच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण, १९८४-१९८५ वर्षाकरिता.	६९
३७.	५. ४	उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबीची आकडेवारी [वार्शिक उद्योग पाहणी] १९८४-८५.	७१
३८.	५. ५	रोजगार विनीमय केंद्रातील आकडेवारी, १९८५-८६	७२
३९.	५. ६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९८५-८६ या वर्षाकरिता.	७४
४०.	५. ७	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे. त्यावरील रोजगार व खर्च १९८५-८६ वर्षाकरिता.	७५
४१.	५. ८	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार ३१ मार्च, १९८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता.	७६
४२.	५. ९	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या ३१ मार्च, १९८६.	७७
४३.	५. १०	विजेचा वापर १९८५-८६ या वर्षाकरिता.	७८
४४.	५. ११	विंगर कृषी आस्थापना व उद्योगासह.	७९

१.	२.	३.	४.
४५.	५. १२	प्रमुख उद्योग गटानुसार विंगर कृषी आस्थापनाची संख्या व सर्व साधारणापणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	८०
४६.	५. १३	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषी आस्थापनातील संख्या	८१
४७.	५. १४	महत्वाच्या उद्योगगटानुसार विंगर कृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या.	८२
४८.	५. १५	विंगर कृषी सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योगगट एकत्र]	८३
४९.	५. १६	प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संख्या व रोजगारांची संख्या .	८४
५०.	५. १७	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	८५
५१.	५. १८	घाऊक व फिरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या .	८६
५२.	५. १९	सामूहिक सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८७
५३.	५. २०	सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८८

६ सहकार .

५४.	६. १	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था ३०-६-८६ वर्षाकरिता.	८९
५५.	६. २	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या पतपेढ्या वावत निवडक माहिती ३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता.	९१
५६.	६. ३	सहकारी बँकेचे कार्य ३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता.	९२
५७.	६. ४	प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य ३०-६-८६ वर्षाकरिता.	९३
५८.	६. ५. १	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थामार्फत दिलेली सामान्य पिक कर्जे ३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता.	९५
५९.	६. ५. २	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्थामार्फत दिलेली पिक कर्जे ३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता.	९६
६०.	६. ५. ३	जिल्ह्यातील आदीवासी सहकारी संस्थामार्फत दिलेली कर्जे	९७
६१.	६. ६	जिल्हा व प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य ३०-६-८६	९८
६२.	६. ७	जिल्ह्यातील विंगर शोती सहकारी पत संस्थांचे कार्य.	१००
६३.	६. ८	जिल्ह्यातील उत्पादन आस्थापना व सामाजिक सेवा सहकारी संस्थांची आकडेवारी ३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता	१०१
६४.	६. ९	जिल्ह्यातील उत्पादन आस्थापना व सामाजिक सेवा सहकारी संस्था यांनी केलेले कार्य ३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता.	१०२
६५.	६. १०	नियमित बाजारपेठांचे तालूकावार माहिती ३०-६-८६	१०४
६६.	६. ११	नोंदणी केलेले सावकार व त्यांनी दिलेले कर्जे ३०-६-८६ अखेर	१०७

पुढे चालू

१.	२.	३.	४.
----	----	----	----

७. वैद्यकीय व आरोग्यसेवा

६७.	७. १	सार्वजनिक व अर्धा सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती १९८५-८६ करिता.	१०८
६८.	७. २	नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्युची संख्या १९८५ वर्षाकरिता.	१०९
६९.	७. ३	विविधा कारणांनुसार मृत्यूची संख्या १९८५ या वर्षाची .	११०
७०.	७. ४	पटकी व देवी प्रतिबंधक लस उगणी विषयी आकडेवारी .	१११
७१.	७. ५	जिल्ह्यातील कूटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या ३१-३-८६ रोजीची .	११२

८ शिक्षण

७२.	८. १	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता.	११४
७३.	८. २	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या .	११५
७४.	८. ३	पूर्व प्राथमीक, प्राथमीक माध्यमीक व महाविद्यालयातील स्तरनिहाय संख्या आणि मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांची आकडेवारी.	११६
७५.	८. ४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था १९८५-८६ .	११८
७६.	८. ५	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत सन १९८५-८६ वर्षाकरिता.	११९
७७.	८. ६	प्राथमीक शिक्षणावरील खर्च , १९८५-८६ .	१२०
७८.	८. ७	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा [सातवी ते वारावी] .	१२१
७९.	८. ८	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे १९८५-८६ .	१२२
८०.	८. ९	शिक्षण करिता प्रशिक्षण संस्था.	१२३

९. दळणवळण व वाहतूक

८१.	९. १	रेल्वे मार्गांची लांबी ३१ मार्च, १९८६ अखेर .	१२४
८२.	९. २	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी ३१ मार्च, १९८६ वर्षाअखेर.	१२५
८३.	९. ३	वापरात असलेली मोटार वाहणांची संख्या ३१ मार्च, ८६ अखेर.	१२६
८४.	९. ४	महाराष्ट्र राज्य परिवहन संज्ञाची [प्रवासी] वाहतूक आकडेवारी १९८५-८६ वर्षाकरिता .	१२७
८५.	९. ५	महत्त्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना १९८५ करिता.	१२८
८६.	९. ६	पोस्ट तारघारे व दूरध्वनी सेवा व शासनाने पुरविलेले रेडिओ आणि दूरदर्शन सेवांची आकडेवारी . १९८५-८६ करिता.	१२९

१०. स्थानिक संस्था

८७.	१०. १	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च १९८५-८६ करिता.	१३२
८८.	१०. २	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च १९८५-८६ करिता.	१३३
८९.	१०. ३	जिल्हापरिषदांचे वाववार उत्पन्न व खर्च १९८५-८६ करिता.	१३५

१.	२.	३.	४.
१०.	१०. ४	नगर पालकाचे उत्पन्न व खर्च १९८५-८६ करिता	१३७
११.	१०. ५	महानगर पालका/नगरपरिषदाद क्षोत्रातील इमारतीची वापरा नुसार संख्या व त्यापैकी निवासे-तर उपयोग अतण्टा-या इमारती अगर त्याच्या भागांमध्ये चालणारे उद्योग/व्यवसाय संबंधीची माहिती १९८५-८६ .	१३९

११ योजना

१३.	११. १	पिवीधा विकास शिष्टाखालील झालेला योजना अंतर्गत खर्च १९८५-८६ वर्षाकरिता.	१४२
१३.	११. २	योजना खालील महत्वाची भाषांतिक साधने , १९८५-८६ वर्षाकरिता.	१४३

१२. किंमती व निर्देशांक

१४.	१२. १	शेत मालाच्या सरासरी घाटव किंमती १९८५	१४१
१५.	१२. २	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या सरासरी फिरकोळ किंमती .	१४२
१६.	१२. ३	क्षेत्रांतील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक .	१४६

१३. न्याय व प्रशासन

१७.	१३. १	जिल्ह्यातील पोलीस दलाची एकूण संख्या १९८५ वर्षाकरिता.	१५७
१८.	१३. २	गुन्ह्यासंबंधी आकडेवारी १९८५ या वर्षाकरिता .	१५८
१९.	१३. ३	लुख्यांत दाखल केलेले गुन्हेगार १९८५ करिता.	१६०
२००	१३. ४	लुख्यांत दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटांनुसार व शैक्षणिक पात्रांनुसार वर्गीकरण १९८५ .	१६१
२०१.	१३. ५	दिव्याणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे १९८५ करिता.	१६२

१४ वॅकींग व विमी

२०२.	१४. १	वॅक कार्यालये, वर्गीकृत वॅकांची संख्या त्यांच्या ठेवी व कर्जे .	१६३
२०३.	१४. २	संयुक्त भांडवल संस्था	१६५
२०४.	१४. ३	उत्तरविलेल्या विमापत्राची संख्या व विम्याची रक्कम १९८५-८६ वर्षाकरिता.	१६६

१५. तिकिती

२०५.	१५. १	चित्रापट गुहांची संख्या , आकडेवारी १९८५-८६ करिता.	१६७
२०६.	१५. २	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अन्वयवर्तीची रक्कम १९८५-८६	१६८
२०७.	१५. ३	तालुकावार जमा केलेला जमीन महसूल , १९८५-८६	१६९
२०८.	१५. ४	छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके ३१ मार्च , १९८६ या वर्षाकरिता.	१७०
२०९.	१५. ५	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर १९८५-८६.	१७२

पुढे चालू

१.	२.	३.	४.
११०.	१५.६	मागणी व वसूल केलेले धान्य १९८५-८६ .	१७३
१११.	१५.७	१९८४ मधील लोकसभा निवडणूक व १९८५ मधील विधानसभा निवडणूक यासंबंधी आकडेवारी .	१७४
११२.	१५.८	अधिकारी व प्रवाश्यांसाठी असलेल्या बंगल्याची तालुकावार यादी ३१-३-८६ या दिवशीची	
११३.	१५.९	रेल्वे स्थानकाची तालुकावार यादी [३१-३-८६]	१७६
११४.	१५.१०	निवडक निर्देशांकाचे कल.	१७७

.....

१९८१ चे जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्राफळ, घारे व लोकसंख्या

जिल्हा :- वर्धा .

[आकडे हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण शांभीणा नागरी	क्षेत्र [चौ. कि. मी.]	घरे चौ. कि. मी. मध्ये लोकसंख्या	गावांची संख्या		गाहारांची संख्या	वापरा- तील निवास- गृहाची संख्या	कुटुंबाची संख्या	लोकसंख्या		
					कस्बी असलेली	रोड.				एकूण	पुरुष	स्त्रिया
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
	जिल्हा एकूण	एकूण शांभीणा नागरी	६३१०.०	१४७	१०१५	३५६	६	१७८	१८३	२२७	४७६	४५१
			६२८०.२	१११	१०१५	३५६	—	१३६	१३२	६२५	३५६	३३२
			२९.८	७७८४	—	—	६	४३	४३	२३२	१२०	११२
	<u>तालुका</u>											
१.	वर्धा	एकूण शांभीणा नागरी	२११०.२	२०१	३५३	११३	४	८२	८३	४२५	२१२	२०६
			२०२०.८	१३६	३५३	११३	—	५५	५७	२८३	१४६	१३८
			२०.१	७०२१	—	—	४	२६	२७	१४१	७३	६८
२.	आर्वी	एकूण शांभीणा नागरी	२३०५.१	१०८	३६०	१३२	१	४२	५१	२४२	१२८	१२२
			२३०१.२	२५	३६०	१३२	—	४४	४५	२१८	११२	१०७
			३.२	९८४८	—	—	१	६	६	३१	१६	१५
३.	हिंगणघाट	एकूण शांभीणा नागरी	१८८८.१	१३४	३०२	१११	१	४७	४२	२५३	१२२	१२३
			१८८१.६	१०३	३०२	१११	—	३६	३८	१२४	२२	२५
			६.५	९११७	—	—	१	११	११	५२	३१	२८

- टीप :- १] आकडे पुर्णार्कात केल्याने बेरजा जळणार नाहीत.
 २] जिल्ह्याच्या क्षेत्राफळाची माहिती सर्व्हेर जनरल ऑफ इंडिया याचे कार्यालयाकडून व तालुकावार क्षेत्राफळाची माहिती राज्याच्या भूमि अभिलेखा कार्यालयाकडून घेतली असल्यामुळे तालुकावार बेरीज जिल्ह्याचा जुळेल असे नाही.
 ३] तक्त्यात दाखविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१९५१ ते १९८१ या तूनाचा लोकसंख्येमधील दशावार्षिक फरक.

जिल्हा :- वर्धा

[लोकसंख्येचे आकडे हजारांत]

जिल्हा / तालुका	वर्ष	एकूण लोकसंख्या			पुरुष			स्त्रिया			हर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दशावार्षिक फरकाची टक्केवारी		
		एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी		एकूण	ग्रामीण	नागरी
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
जिल्हा एकूण	१९८१	९२७	६९५	२३२	४७६	३५६	१२०	४५१	३३९	११२	१४७	१८.८६	१८.१२	२१.१६
	१९७१	७८०	५८९	१९१	४००	३००	१००	३८०	२८९	९१	१२४	२२.९१	२१.५२	२७.३९
	१९६१	६३४	४८४	१५०	३३३	२४५	८८	३११	२४०	७२	१०१	१७.७०	१७.२४	१९.२०
	१९५१	५३९	४१३	१२७	२७२	२०७	६५	२६७	२०६	६१	८५	३.७७	१.४१	२५.३६
१. वर्धा	१९८१	४२५	२८३	१४१	२१९	१४६	७३	२०६	१३८	६८	२०१	१८.८६	१९.५४	१७.५१
	१९७१	३५७	२३७	१२०	१८५	१२१	६४	१७३	११६	५७	१६९	२४.२०	२०.९२	३१.२०
	१९६१	२८८	१९६	९१	१४७	९९	४८	१४०	९७	४३	१३६	१४.७०	९.०५	२९.००
	१९५१	२५१	१८०	७१	१२७	९०	३७	१२४	८९	३४	११९	उना	उना	उना
२. आर्वी	१९८१	२४९	२१८	३१	१२८	११२	१६	१२२	१०६	१५	१०८	१४.४२	१४.००	१७.४९
	१९७१	२१८	१९१	२७	१११	९७	१४	१०७	९४	१३	९४	२१.४८	२१.२२	२३.३०
	१९६१	१७९	१५८	२१	९१	८०	११	८८	७८	११	७८	२४.४६	२८.८८	२.१०
	१९५१	१४४	१२२	२२	७३	६२	११	७१	६१	११	६२	उना	उना	उना
३. हिंगण-घाट	१९८१	२५३	१९४	५९	१२९	९९	३१	१२३	९५	२८	१३४	२३.८१	२०.९५	३३.५०
	१९७१	२०४	१६०	४४	१०४	८१	२३	१००	७९	२१	१०८	२२.२०	२२.७७	२०.५०
	१९६१	१६७	१३०	३७	८४	६५	१९	८३	६५	१८	८९	१६.४८	१७.६८	१२.५०
	१९५१	१४४	१११	३३	७२	५५	१७	७२	५६	१६	७६	उना	उना	उना

टिप :- १] आकडे पुर्णार्कांत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] तक्त्यात वर्धा जिल्ह्याचे तालुके, तालुक्याच्या पुनरचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन

तक्ता क्रमांक १.३

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा:- वार्धा

[लोकसंख्या गोकड्यात]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	वस्ती असलेली गावे											
		२०० पेक्षा कमी		२०० ते ४९९		५०० ते ९९९		१००० ते १९९९		२००० ते ४९९९		५००० ते ९९९९-	
१.	२.	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
जिल्हा एकूण		२५०	१५८	२९३	१००४	२५६	१७६७	१६०	२०८४	४७	१३३०	९	६०९
तालुका													
१]	वार्धा	८२	४३	८४	२८७	९७	६७१	६४	८३१	२०	६०७	६	३९६
२]	आर्वी	११५	६५	९४	३१७	८२	५७०	५२	६८३	१५	३९८	२	१४८
३]	हिंगणघाट	५३	५०	११५	४००	७७	५२६	४४	५७०	१२	३२५	१	६५

[कृ. मा. पहावे]

तक्ता क्रमांक १.३ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	१०,००० आणि त्याहून जास्त		एकूण		ओसाड गावांची संख्या
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	
१.	२.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.
	<u>जिल्हा एकूण</u>	-	-	१०१५	६९५१	३५६
	<u>तालुका</u>					
१]	वर्धा.	-	-	३५३	२८३५	११३
२]	आर्वा	-	-	३६०	२१८१	१३२
३]	हिंगणघाट	-	-	३०२	१९३६	१११

- टिप :- १] आकडे पुर्णकांत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.
 २] तक्त्यात दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनरचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत .

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन .

तक्ता क्रमांक १.४

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा:- वार्धा .

[लोकसंख्या "०००"]

अनु. क्रमसंके	तालुका	लोकसंख्येप्रमाणे शहराचे संख्या													
		५००० पेक्षा कमी		५००० ते ९९९९		१०,००० ते १९,९९९		२०,००० ते ४९,९९९		५०,००० ते ९९,९९९		१००,००० व त्याहून अधिक		एकूण शहरे	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.
वार्धा जिल्हा		-	-	१	१०	१	१२	२	६२	२	१४७	-	-	६	२३१
	तालुका														
१.	वार्धा	-	-	१	१०	१	१२	१	३२	१	८८	-	-	४	१४१
२.	आर्धी	-	-	-	-	-	-	१	३१	-	-	-	-	१	३१
३.	हिंगणघाट	-	-	-	-	-	-	-	-	१	५९	-	-	१	५९

- टीप :- १] आकडे पुर्णकांत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत .
२] तक्त्यात दर्शाविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनरचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन .

तक्ता क्रमांक १.५

- ६ -

१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा :- वर्धा

[आकडे शोकड्यात]

अ. क्र.	काम करणा-याचा वर्ग	गामिण नागरी सकूण	जिल्ह्याची सकूण	तालुके								
				वर्धा			आर्वी			शिर्णगाव		
				संख्या	पुरुषा	स्त्रिया	संख्या	पुरुषा	स्त्रिया	संख्या	पुरुषा	स्त्रिया
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
१.	शेतकरी	गामिण नागरी सकूण	११०८ ४२ ११५०	३८० २४ ४०४	२८३ २२ ३०५	९७ २ ९९	३७३ ११ ३८४	२५८ ९ २६७	११६ १ ११७	३५४ ८ ३६२	२६१ ७ २६८	९३ १ ९४
२.	शेत मजूर	गामिण नागरी सकूण	१८०४ १०३ १९०६	७५५ ५८ ८१३	३५५ ३१ ३८६	४०० २७ ४२७	५६५ ३५ ६००	२६८ १८ २८५	२९७ १७ ३१५	४८४ १० ४९४	२०९ ४ २१३	२७५ ५ २८०
३.	घारगुती उद्योग वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व हस्तता इत्यादी	गामिण नागरी सकूण	५७ १९ ७६	२४ १२ ३६	१९ १० २८	५ २ ७	१८ ३ २१	१५ २ १७	३ १ ४	१६ ५ २१	१४ ४ १८	२ १ ३
४.	इतर काम करणारे	गामिण नागरी सकूण	३८५ ४५५ ८४०	१८६ २७८ ४६४	१६६ २५१ ४१६	२० २७ ४७	११६ ५३ १६९	१०३ ५० १५३	१३ ४ १७	८३ १२४ २०६	७२ ११४ १८७	१० ९ २०
५.	सकूण काम करणारे	गामिण नागरी सकूण	३३५४ ६१९ ३९७३	१३४६ ३७२ १७१७	८२३ ३१३ ११३६	५२३ ५८ ५८१	१०७२ १०२ ११७४	६४३ ७८ ७२२	४२९ २३ ४५२	९३६ १४६ १०८२	५५६ १२९ ६८५	३८० १६ ३९७
६.	सिमांतक काम करणारे	गामिण नागरी सकूण	१८९ २९ २१७	६० १७ ७८	१३ ७ २०	४७ ११ ५८	६६ २ ६९	२० १ २१	४६ १ ४८	६२ ९ ७१	९ ५ १४	५३ ४ ५७
७.	सकूण काम न करणारे	गामिण नागरी सकूण	३४०९ १६६७ ५०७६	१४२९ १०२४ २४५३	६२० ४१४ ११३३	८०९ ६११ १४२०	१०४२ २०७ १२५०	४५३ ८० ५३३	५८९ १२७ ७१६	९३८ ४३६ १३७४	४२१ १७२ ५९३	५१६ २६४ ७८१

[पुढे वाळू]

तक्ता क्रमांक १.५ [पुढे चालू]

- ७ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
८.	स्कूण लोकांच्या	ग्रामीण	६२५१	२८३५	१४५५	१२७२	२१८१	१११६	१०६४	१२३६	२८६	२५०
		नागरी	२३१५	१४१३	७३४	६८०	३११	१६०	१५२	५९१	३०६	२८४
		स्कूण	९२६६	४२४८	२१८९	२०५२	२४९२	१२७६	१२१६	२५२७	१२९२	१२३४

टिप :- १] यात पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छिमारी, शिकार, मळे फळवागा आणि तत्संबंधी क्षेत्रा तसेच खाणा व दगड काम करणाऱ्यांचा समावेश आहे. त्याचप्रमाणे बांधकाम, व्यापार व वाणिज्य परिवहन, साठवण व दळणावळण, धारगुती उद्योगाखोरीज वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व तुरुस्ती व उत्तर यांचा समावेश आहे.

२] तक्त्यात दर्शविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

३] जाकडे पुर्णार्कांत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन .

तक्ता क्रमांक १. ६

लोकसंख्येचे [अ] वयोगटानुसार व [ब] धार्मानुसार वर्गीकरण
जिल्हा- वर्धा [आकडे शोकड्यात]
[अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या

बाण	वर्ष	०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३९	४०-४९	५०-५९	६० व	वय
	वयोगट								त्यावरील	आ निर्देशित
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
एकूण	७, ७९६	३, २८०	६१३	५५४	५१३	९८७	७७९	५२६	५४२	२
ग्रामीण	५, ८८५	२, ४९८	४२१	३८८	३८६	७५८	५९५	४०९	४२९	१
नागरी	१, ९११	७८२	१९२	१६६	१२७	२२९	१८४	११७	११३	१

[ब] धार्मानुसार लोकसंख्या [आकडे शोकड्यात]

बाण	संख्या	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिन्दू	जैन	मुस्लिम	शैख	इतर	धार्मिक
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
एकूण	९२६६	१२९०	१४	७५२४	५५	३७४	६	३	-
ग्रामीण	६९५१	१०२८	७	५७१५	१३	१८२	३	३	-
नागरी	२३१५	२६२	७	१८०९	४२	१९२	३	-	-

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन . .

तक्ता क्रमांक १.७ [अ]

- २ -

१९७१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती

जिल्हा :- वर्धा .

[आकडे हजारात]

जिल्हा / तालुका	एकूण गामिणी नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			नव पुंजा			एकूण		
		व्यक्ती	पुरुषा	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुषा	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुषा	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुषा	स्त्रिया
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
जिल्हा	एकूण	२३.५	१२.२	११.३	-	-	-	१११.२	५६.८	५५.१	१३५.४	७२.०	६६.४
वर्धा.	गामिणी	१४.७	७.६	७.१	-	-	-	८२.६	४५.३	४४.३	१०४.३	५२.२	५१.४
	नागरी	८.८	४.६	४.२	-	-	-	२२.३	११.५	१०.८	३१.१	१९.९	१५.०
तालुका													
१) वर्धा	एकूण	५.३	२.८	२.५	-	-	-	-	-	-	५.३	२.८	२.५
	गामिणी	२.२	१.१	१.१	-	-	-	-	-	-	२.२	१.१	१.१
	नागरी	३.१	१.७	१.४	-	-	-	-	-	-	३.१	१.७	१.४
२) देवळी	एकूण	४.८	२.४	२.४	-	-	-	-	-	-	४.८	२.४	२.४
	गामिणी	२.८	१.४	१.४	-	-	-	-	-	-	२.८	१.४	१.४
	नागरी	२.०	१.०	१.०	-	-	-	-	-	-	२.०	१.०	१.०
३) सेलू	एकूण	१.७	०.९	०.८	-	-	-	-	-	-	१.७	०.९	०.८
	गामिणी	१.३	०.७	०.६	-	-	-	-	-	-	१.३	०.७	०.६
	नागरी	०.४	०.२	०.२	-	-	-	-	-	-	०.४	०.२	०.२
४) आर्वी	एकूण	४.६	२.४	२.२	-	-	-	-	-	-	४.६	२.४	२.२
	गामिणी	२.९	१.५	१.४	-	-	-	-	-	-	२.९	१.५	१.४
	नागरी	१.७	०.९	०.८	-	-	-	-	-	-	१.७	०.९	०.८
५) कारंजा	एकूण	२.४	१.३	१.१	-	-	-	-	-	-	२.४	१.३	१.१
	गामिणी	२.४	१.३	१.१	-	-	-	-	-	-	२.४	१.३	१.१
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[पुढे चालू]

तक्ता क्रमांक १.७ [अ] पुढे चालू

- १० -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
६]	शिगणाघाट												
	एकूण	३.५	१.८	१.७	—	—	—	—	—	—	३.५	१.८	१.७
	ग्रामीण	१.९	१.०	०.९	—	—	—	—	—	—	१.९	१.०	०.९
	नागरी	१.६	०.८	०.८	—	—	—	—	—	—	१.६	०.८	०.८
७]	समुद्रपुर												
	एकूण	१.२	०.६	०.६	—	—	—	—	—	—	१.२	०.६	०.६
	ग्रामीण	१.२	०.६	०.६	—	—	—	—	—	—	१.२	०.६	०.६
	नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

जायकार :- १९७१ जनगणना प्रकाशन .

तक्ता क्रमांक १.७ [ब]

- ११ -

१९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसुचित जाती व जमाती करिता सुधारित आकडेवारी
जिल्हा :- वर्धा [आकडे हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण ग्रामीण/ नागरी	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती		
			व्यक्ती	पुरुषा	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुषा	स्त्रिया
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
	वर्धा जिल्हा	एकूण	३६	१९	१८	१४२	७३	७०
		ग्रामीण	२४	१२	१२	१२२	६२	६०
		नागरी	१२	६	६	२०	११	१०
	तालुका							
१.	वर्धा	एकूण	१७	९	८	५८	३०	२८
		ग्रामीण	१०	५	५	४६	२२	२३
		नागरी	७	४	४	१२	६	६
२.	आर्वी	एकूण	११	६	५	५०	२६	२५
		ग्रामीण	९	५	४	४७	२४	२३
		नागरी	२	१	१	३	१	१
३.	द्विगंगाघाट	एकूण	८	४	४	३४	१७	१७
		ग्रामीण	५	३	३	२८	१४	१४
		नागरी	३	१	१	६	३	३

टिप :- १] आकडे पूर्ण किंवा केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.
२] तक्ता क्रमांक १.७ च्या तालुक्यांच्या पुनरचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आकडे

आधार : १९८१ जनगणना प्रकल्प

तक्ता क्रमांक १.८

भिांती / छपरे यांसाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घाराचे वर्गीकरण
जिल्हा:- वर्धा

अ. क्र.	बाब	एकूण गामीण नागरी	संख्या
१.	२.	३.	४.
	एकूण जनगणना घारे	एकूण गामीण नागरी	२, १८, ५१५ १, ६९, ९३० ४८, ५८५
१.	<u>भिांतीची सामुग्री</u>		
	१] गवत, पाने, वेळू व बांबू	एकूण गामीण नागरी	३०, ५६५ २३, ००० ७, ५६५
	२] साती	एकूण गामीण नागरी	१, ३५, ०३५ १, २५, १३५ ९, ९००
	३] कच्चा विटा	एकूण गामीण नागरी	२, १८० ८२५ १, ३५५
	४] लाकूड	एकूण गामीण नागरी	२, ६७० १, ८९५ ७७५
	५] पक्का विटा	एकूण गामीण नागरी	३९, ५६५ १३, ७९० २५, ७७५
	६] गॅलव्हनप्लॅट जड लोखाडी किंवा इतर धातुचे पत्रे	एकूण गामीण नागरी	८६० १७० ६९०
	७] दगड	एकूण गामीण नागरी	६, ५५० ४, ६५० १, ९००
	८] सिमेंट कॉक्रीट	एकूण गामीण नागरी	८८० ३६५ ५१५
	९] वर उल्लेखिलेल्या व्यतीरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री	एकूण गामीण नागरी	२१० १०० ११०

तक्ता क्रमांक १.८ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.
२. छपरासाठी वापरलेली सामुग्री			
१]	गवत, पाने, वेड, माती, कच्चा विटा किंवा बांबू	एकूण गामिणी नागरी	१३,०४५ १३,५१० ५३५
२]	कौल, तक्ती दगड, कंकर	एकूण गामिणी नागरी	१,७३,८०० १,४०,३७० ३३,४३०
३]	पन्ढळीचे लोखंडी पत्रो जस्ताचे किंवा धातुचे पत्रो	एकूण गामिणी नागरी	२२,०३० १४,२५० ७,७८०
४]	असेवेस्टास सिमेंटचे पत्रो	एकूण गामिणी नागरी	१,६०५ २२० १,३१५
५]	विटा व चूना	एकूण गामिणी नागरी	६०० ४०० २००
६]	दगड	एकूण गामिणी नागरी	५० ३० २०
७]	प्रबंलीत सिमेंट कॉक्रीट	एकूण गामिणी नागरी	७,०५० १,७८० ५,२७०
८]	इतर वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	एकूण गामिणी नागरी	३३५ ३०० ३५

आधार :- १९७१ जनसणाना प्रकाशन [भाग चार] धारबांधी अहवाल.

तक्ता क्रमांक १.२

आकार व मालकीच्या स्थितीवरून ग्रामीण / नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण १९७१ जनगणनेनुसार.

जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
१.	१] एकूण कुटुंबे	११७,३७०	३६,४३५	१,५३,८०५
	२] घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घारे असलेली	१०५,४३०	१९,७९०	१,२५,२२०
	ब] भाड्याच्या घारात राहणारी	११,९४०	१६,६४५	२८,५८५
२.	एक व्यक्ती कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	८,१६५	३,२२५	११,३९०
	२] घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घारे असलेली	५,८७०	१,१५०	७०२०
	ब] भाड्याच्या घारात राहणारी	२२९५	२०७५	४३७०
३.	दोन व्यक्तीची कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	१२,१७५	३,७४०	१५,९१५
	२] घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घारे असलेली	१०,४५५	१५७०	१२,०२५
	ब] भाड्याच्या घारात राहणारी	१,७२०	२१७०	३८९०
४.	तीन व्यक्तीची कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	१४,६७५	४२८०	१८,८८५
	२] घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घारे असलेली	१२,९६०	१९४५	१४,९०५
	ब] भाड्याच्या घारात राहणारी	१६४५	२३३५	३९८०
५.	चार व्यक्तीची कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	१८,२८५	४९५०	२३,२३५
	२] घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घारे असलेली	१,६३२०	२४२०	१८,७४०
	ब] भाड्याच्या घारात राहणारी	१९६५	२५३०	४४९५
६.]	पाच व्यक्तीची कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	१९,६६०	५११५	२४,७७५
	२] घरांच्या मालकीची स्थिती			
	अ] स्वतःची घारे असलेली	१७९१५	२६५५	२०५७०
	ब] भाड्याच्या घारात राहणारी	१७४५	२४६०	४२०५

तक्ता क्रमांक १.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
७] कमी किंवा अधिक व्यक्तीची कुटूंबे				
१] एकूण कुटूंबे		४४,४००	१५,१०५	५२,५८५
२] घरांच्या मालकीची स्थिती				
अ] स्वतःची घरे असलेली		४१,२१०	१०,०५०	५१,२६०
ब] भाड्याच्या घरात राहणारी		३,५७०	५,०५५	७,६२५
८] निर्देशित न केलेल्या व्यक्तीची कुटूंबे				
१] एकूण कुटूंबे		-	२०	२०
२] घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती				
अ] स्वतःची घरे असलेली		-	-	-
ब] भाड्याच्या घरात राहणारी		-	२०	२०

आधार : १९७१ जनगणना प्रकाशन. [भाग दोन] घरबांधणी अहवाल.

तक्ता क्रमांक १.१०

अपंगतेनुसारं जिल्हयातील अपंगांची संख्या [१९८१ ची जनगणना]
जिल्हा :- वार्धा.

अ. क्र.	तालुका	पूर्णतः अंधा	पूर्णतः पांगळे	पूर्णतः मूक	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.
	वार्धा जिल्हा एकूण	६७१	३९२	३१४	१३७७
१.	वार्धा	२२४	१४६	१२१	४९१
२.	आर्वी	२५९	१२९	९९	४८७
३.	हिंगणघाट	१८८	११७	९४	३९९

टीप :- तक्त्यात दर्शविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन, मालिका १२, भाग ७.

तक्ता क्रमांक १.११

जनगणना घारे आणि त्यांचा वापर [१९८१ ची जनगणना]
जिल्हा :- वर्धा.

अ. क्र.	एकूण गांभीर्ण नागरी	एकूण जनगणना घारे	जनगणने- च्या सुखाती- ला रिकामी असलेली घारे	राहणे	दुकान आणि राहणे	यंत्राभाळा कुटीर उद्योग सह आणि राहणे	हॉटेल धार्मशा- ळा पर्यटन घारे इत्यादि	उपहार घारे सोडून दुकाने	व्यवसा- यांची घारे आणि कार्यालये	शाळा कार्य शाळा छपरे इत्यादि	रेस्टारं- टस मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे	करमणूक पंचायत घारे सांस्कृती- क केंद्रे इ. पजा- स्थाने सोडून	पूजास्थाने कुळे चर्च- मशीदी गुरूद- वार इ.	इतर
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
१.	एकूण	२३४४९५	१,३६०	१६४९४५	२४५५	५१७५	१३०	४१७५	१७६०	३६०५	५९५	१८५	२५८०	३७४३०
२.	गांभीर्ण	१८०८९०	७५५५	१२५४६५	१६०५	४३४०	६५	१५४५	१०३०	२३६५	२५३	१३५	२१९५	३४३९५
३.	नागरी	५३६०५	३९०५	३९४८०	८५०	८३५	६५	२६३०	७३०	१३००	३४०	५०	३८५	३०३५

आधत्तर :- १९८१ जनगणना .

तक्ता क्रमांक २.१

- १८ -

निवडक केंद्रांतील पर्जन्य दिवसाची संख्या व एकूण पर्जन्य
जिल्हा - वार्धा
वर्षा - १९८५

[मीली मीटर मध्ये]

अ. क्र.	महीना	१ केंद्र वार्धा			२ केंद्र आर्वी			३ केंद्र हिंणघाट		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
१.	जानेवारी, ८५	१२.५	४	८७.०	१२.९	४	४१.०	१२.२	३	२८.२
२.	फेब्रुवारी, ८५	१८.८	-	-	१७.०	-	-	१९.६	-	१.८
३.	मार्च, ८५	११.४	-	-	९.४	-	-	१२.२	-	१.०
४.	एप्रिल, ८५	१३.२	१	४.२	९.९	१	१८.२	१२.९	१	१२.६
५.	मे, ८५	१५.७	-	-	१२.५	-	-	१५.५	-	-
६.	जून, ८५	१९२.३	११	२४२.६	१८१.४	१०	१११.९	१८९.२	१४	२२८.२
७.	जुलै, ८५	३३७.८	१८	२६१.०	३०४.८	१३	१७८.८	३८१.०	१६	१४४.८
८.	ऑगस्ट, ८५	२३१.९	१४	१८२.६	२१२.३	१६	११३.६	२३९.५	१४	२५८.२
९.	सप्टेंबर, ८५	२१३.४	४	४७.२	१६५.३	५	४६.३	१८१.४	६	७३.८
१०.	ऑक्टोबर, ८५	५८.७	१०	१८०.०	४१.४	१०	१२७.४	४८.३	९	१६३.४
११.	नोव्हेंबर, ८५	१९.८	-	-	१९.३	-	-	२०.६	-	-
१२.	डिसेंबर, ८५	८.९	-	-	८.५	१	१६.०	९.१	-	-
एकूण, ८५		११३४.४	६२	१००४.६	९२४.७	६०	६५३.२	११४१.५	६३	९१२.०

आधार :- जिल्हा धानगरी कार्यालय, वार्धा.

तक्ता क्रमांक २.२

निवडक केंद्रांतील कमाळ व किमान तापमान
ज़िल्हा - वर्धा .
[सन १९८५] [आकडे सेल्सीयसमध्ये]

अ. क्र.	महीना	केंद्र वर्धा	
		कमाळ	किमान
१.	२.	३.	४.
१.	जानेवारी	३१.२	१२.२
२.	फेब्रुवारी	३५.८	१०.०
३.	मार्च	४०.६	१३.२
४.	एप्रिल	४४.२	१८.२
५.	मे	४५.४	२४.४
६.	जून	४०.८	२०.०
७.	जुलै	३७.४	२०.०
८.	ऑगस्ट	३२.४	२०.४
९.	सप्टेंबर	३३.६	२०.२
१०.	ऑक्टोबर	३३.४	१२.६
११.	नोव्हेंबर	२९.६	१०.६
१२.	डिसेंबर	३०.२	९.२
१३.	वर्षा	४५.४	९.२

आधार :- संचालक , विभागीय हवांमान शास्त्रा, कार्यालय
नागपूर .

तक्ता क्रमांक ३. १

जमीनीचा वापर-जिल्हा-वर्धा सन १९८०-८१, ८१-८२, ८२-८३, ८३-८४, ८४-८५

[क्षेत्राकळ शांभार हेक्टरमध्ये]

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शोतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडीत जमीन व्यतीरीक्त लागवड			एकूण ८१९ / १०
				बिगर शोती वापरा खालील क्षेत्र	पडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण [५ / ६]	न केलेली इतर जमीन	लागवडी लायक पण वापरात नसलेली	कायम गरे घेरणा व इतर चारण्याची जमीन	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
जिल्हा एकूण	१९८०-८१	६२८९	६७१	४०३	६८	४७१	१४२	४६२	७६	६८०
	१९८१-८२	६२८९	६६४	३४९	८८	४३७	८८	४७८	१२२	६८८
	१९८२-८३	६२८९	६७८	३३६	९४	४३०	१८१	५२३	२८	७३२
	१९८३-८४	६२८९	६८०	३५३	९१	४४४	१६२	५१९	३४	७१५
	१९८४-८५	६२८९	७३८	३३६	११५	४५१	१६६	५०७	३८	७११
वर्धा	१९८०-८१	८१६	-	७४	७	८१	९	४२	१	५२
	१९८१-८२	७८६	३०	३२	२३	६५	२३	७४	१	९८
	१९८२-८३	७८६	३०	३१	४	३५	१२	७६	-	८८
	१९८३-८४	७८६	३०	३४	२	३६	१२	७५	६	९३
	१९८४-८५	७८६	२८	२८	-	२८	२९	९५	८	१३२
देवळी	१९८०-८१	६२७	-	४६	१३	५९	१२	२१	१	३४
	१९८१-८२	६७५	२७	६५	-	६५	७	२०	-	२०
	१९८२-८३	६७५	२७	६५	-	६५	२६	१६	-	४२
	१९८३-८४	६७५	२७	६६	-	६६	२२	२७	-	४९
	१९८४-८५	६७५	२८	६३	-	६३	२०	२७	-	४७

पुटे चालू

श.सं.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
तेलू	१९८०-८१	७०६	२०८	६३	८	७१	१०	४८	११३१	५९
	१९८१-८२	७५८	१४३	६२	९	६१	९	२८	१४७	८४
	१९८२-८३	७५८	१३५	६६	६	७२	२६	४९	१०	८५
	१९८३-८४	७५८	१३५	८०	१	८१	२५	४९	११	४५
	१९८४-८५	७५८	१३४	८०	१०	९०	२५	४९	११	७५
आर्वी	१९८०-८१	२१७४	४१०	१११	२०	१२२	७४	२५५	६६	३५५
	१९८१-८२	९५४	५२	५५	१४	६९	१४	९१	२७	१३२
	१९८२-८३	९५४	९८	२२	२६	६८	४८	९०	२	१४०
	१९८३-८४	९५४	९८	२१	२५	६६	२९	९१	१	१३०
	१९८४-८५	९५४	२०	२८	२५	६३	२९	९०	४	१२३
आष्टी	१९८०-८१									
	१९८१-८२									
	१९८२-८३									
	१९८३-८४									
	१९८४-८५	४५५	६१	२	३३	३५	५	६०	१०	७५
कारंजा	१९८०-८१									
	१९८१-८२	१२२०	२४०	६८	१४	६१	१४	१२६	६०	१८०
	१९८२-८३	१२२०	२४०	६८	१४	६५	२२	१५१	५	१८८
	१९८३-८४	१२२०	२४१	६८	१५	६५	२७	१४१	२०	१८८
	१९८४-८५	७६५	२३	२५	१५	६०	२२	६९	८	७९
हिंगणघाट	१९८०-८१	८९९		६०	८	६८	१६	७६	१२	९४
	१९८१-८२	८७४		५४	१०	६४	१०	५६	११	६७
	१९८२-८३	८७४		५४	९	६३	१६	५७	११	७३
	१९८३-८४	८७४	१	५३	१०	६३	१६	५५	११	७२
	१९८४-८५	८७४	१	५२	१०	६२	१६	५५	११	७३
समुद्रपुर	१९८०-८१	९९७	५३	६८	१२	६०	२१	६०	६	८६
	१९८१-८२	१०२२	५२	६४	१८	६२	१८	८३	११	१०७
	१९८२-८३	१०२२	५२	६४	१८	६२	२१	८४	११	११६
	१९८३-८४	१०२२	५२	६५	२२	६७	२१	८१	११	१०८
	१९८४-८५	१०२२	५३	६८	२२	७०	२०	८२	११	१०७

तक्ता-क्रमांक ३.१ [पुढे चालू]

जिल्हा/ तालुका	वर्ग	पडीत जमीन			निव्वळ कलेले क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेले क्षेत्र	लागवडीखालील एकूण क्षेत्र	लागवडी लायक क्षेत्राचा लाभ ८ × १० × १४ × १५
		चालू पड	इतर पड	एकूण				
१.	२.	१३.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.
जिल्हा एकूण	१२८०-८१	१२२	१६२	२८४	४१८२	२१५	४३९७	४६८४
	१२८१-८२	९७	१११	२०८	४२०२	१२५	४३०७	४६२७
	१२८२-८३	१२०	१२५	२४५	४२००	१६०	४३५८	४६५४
	१२८३-८४	१२१	१५४	२७५	४१७३	१२५	४३६८	४६४४
	१२८४-८५	१०५	१२१	२२६	४१६२	१८३	४३४५	४५२२
वर्धा	१२८०-८१	२८	५४	८२	६०१	१०	६१२	६२३
	१२८१-८२	१४	२०	३४	५८८	२६	६१४	६४६
	१२८२-८३	१७	२४	४१	५९०	२२	६१८	६४३
	१२८३-८४	१७	३४	५१	५७६	३२	६०८	६४५
	१२८४-८५	१८	५	२३	५७३	२९	६०२	६३३
देवळी	१२८०-८१	४३	४२	८५	५१२	८	५२६	६१७
	१२८१-८२	१८	२०	३८	५०१	१४	५१५	५३२
	१२८२-८३	१९	१७	३६	५०५	१३	५१८	५६७
	१२८३-८४	१८	२१	३९	४९४	१५	५०९	५५५
	१२८४-८५	१४	२०	३४	५०४	१४	५१८	५५८
तेल	१२८०-८१	२	२	४	३६३	१३५	४२८	३७८
	१२८१-८२	१२	२	१४	४५३	५८	५११	५२३
	१२८२-८३	१४	३	१७	४४२	४७	४२३	५०२
	१२८३-८४	१४	६	२०	४४७	५५	५०२	४२३
	१२८४-८५	१३	४	१७	४४१	४७	४८८	४८४
आर्वी	१२८०-८१	३१	४५	७६	१२०२	३२	१२४१	१४१८
	१२८१-८२	१६	२६	४२	६०३	२२	६३२	६८६
	१२८२-८३	२८	२२	५०	५४६	२०	६१६	७०३
	१२८३-८४	३१	४१	७२	५९२	२८	६२०	७०३
	१२८४-८५	१७	२७	४४	५१४	२४	५३८	५९१

तक्ता क्रमांक ३.१ [पुढे चालू]

१.	२.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.
आष्टी	१९८०-८१	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१-८२	-	-	-	-	-	-	-
	१९८२-८३	-	-	-	-	-	-	-
	१९८३-८४	८	१२	२०	२६३	११	२७७	२९८
कारंजा	१९८०-८१	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१-८२	१३	३३	३६	५७३	४२	६२३	६९३
	१९८२-८३	१८	२७	४५	५७६	२६	६०२	६५८
	१९८३-८४	१५	२६	४२	५४४	३५	६१९	६७२
हिंगणघाट	१९८०-८१	८	९	१७	७२०	१२	७३२	७५५
	१९८१-८२	१०	१०	२०	७१७	१६	७३३	७४८
	१९८२-८३	१०	१२	२२	७१४	१६	७३०	७५२
	१९८३-८४	११	१३	२६	७१७	१४	७२८	७५५
समुद्रपुर	१९८०-८१	१०	१०	२०	७७७	११	७८८	८२३
	१९८१-८२	१४	१०	२४	७७४	११	७८६	८२२
	१९८२-८३	१४	१३	२७	७७०	१२	७८१	८२९
	१९८३-८४	१५	१३	२८	७६६	१६	७८२	८२१
	१९८४-८५	१२	१६	२८	७६६	१३	७७९	८१९

- टीप :- १] आकडे सुणाकित् केल्थाने देरजा जुळणार नाहीत.
 २] १९८०-८१ वर्साची माहिती पूर्ण सुधारित आहे.
 ३] १९८१-८२ ते १९८४-८५ वर्साची माहिती अस्थायी स्वभावाची आहे.
 ४] १९८०-८१ करीता आर्वी व कारंजा तालुक्याकरीत माहिती एकत्रित असून ती आर्वी तालुक्यासमोर देण्यात आलेली आहे.

- आधार :- १] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 २] जिल्हा निरीक्षक, भूमी अभिलेखा, वर्धा [श्रुत व पिके अहवाल]

तक्ता क्रमांक ३.३

तालूकावषर निरनिराब्द्या पिकाखालील क्षेत्र [८०-८१ ते ८४-८५]

जिल्हा - वार्धा

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

जिल्हा/ तालूका	वर्ग	तांदूळ	गहू	खारीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	ज्वारी स्कूण	बाजरी	मका	परी	इतर धान्ये	स्कूण धान्य	हरबरा	तुर
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
वार्धा जिल्हा स्कूण	१९८०-८१	७३८०	३४४६२	१२८२८५	१६३३	१३०६१८	८७१	१६	-	१२	१७३३५९	३८९९	२३७५६
	१९८१-८२	६९०२	३३३०४	१३२५१६	१८६०	१३४३७६	९५२	१३	-	१९	१७५५६६	४३६८	२३८२७
	८२-८३	६०६६	२७१२४	१३०१७२	१७९१	१३१८६३	७८७	३	-	२६	१६५९६९	३६७९	२५६०४
	८३-८४	५८०४	२८५०१	१२८७९९	१४८६	१३०२८५	६८१	१८	-	३	१६५९९२	४४१९	२६४६६
	८४-८५	५६९९	२६६२२	१२३६७५	१२८६	१२४९६१	६५०	२३	-	२३	१५७९७८	४३२५	२७५०४
वार्धा	८०-८१	७६१	२७९९	२०१४६	-	२०१४६	१४	४	-	-	२३७२४	२७६	३३४७
	८१-८२	६८१	२९४१	२१३०८	-	२१३०८	४	-	-	-	२४९३४	२५७	३६४४
	८२-८३	५२९	२६७४	२११८८	-	२११८८	-	-	-	-	२४३९१	२६१	३७६४
	८३-८४	४७९	२९९६	२१०३७	-	२१०३७	६	-	-	-	२४५१८	२९१	३८५७
	८४-८५	४५८	२७५९	१९४०५	-	१९४०५	१४	-	-	-	२२६३६	२८०	४०१९
देवळी	८०-८१	४५०	३४८४	१४०९५	-	१४०९५	८२	२	-	-	१८११३	३३२	३३६५
	८१-८२	४५९	३४८१	१४५८२	-	१४५८२	१०८	६	-	-	१८६३६	४७०	३११७
	८२-८३	३६७	२२२२	१४७८२	-	१४७८२	११५	१	-	-	१७४८६	४२२	३३२३
	८३-८४	३७०	१९६३	१४१५१	-	१४१५१	९८	४	-	-	१६५८६	५१९	३४४०
	८४-८५	३९१	२०५७	१४३३३	-	१४३३३	१०४	२	-	-	१६८८७	५१२	३६९३
तेलू	८०-८१	८७५	६०७६	१५२०८	२	१५२१०	२१	१	-	६	२२८८८	२४७	२४८१
	८१-८२	६३७	४९८०	१६३५९	१	१६३५९	२५	२	-	६	२२००९	१२५	२४११
	८२-८३	२९६	३८३२	१५३६७	-	१५३६७	१२	-	-	-	१९५६०	९९	३११२
	८३-८४	३१९	४६४८	१५१७४	-	१५१७४	१६	३	-	-	२०१६०	१९१	३२५४
	८४-८५	२३८	४२९८	१४८६२	-	१४८६२	१६	९	-	-	१९४२३	२२३	३१६८
आर्वी	८०-८१	३०२३	४६०७	४२२५४	-	४२२५४	७५१	७	-	४	५०६४६	१८१४	६८६९
	८१-८२	८०३	२३३५	२०३१२	११	२०३२३	६११	१	-	२	२४०७५	५१३	३९७८
	८२-८३	७०१	१४९६	२०१६६	-	२०१६६	४३०	२	-	-	२२७९५	३३५	३७४३
	८३-८४	६९५	२००२	१९५८१	-	१९५८१	३७६	१	-	-	२२६५५	४५५	४०७७
	८४-८५	५७५	१८१५	१६७०२	-	१६७०२	२५७	६	-	१	१९३५४	४०१	३७५०

पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
आष्टी	१२८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८२-८३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८३-८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८४-८५	३३७	६७३	८५७६	-	८५७६	१२२	१	-	१	२७८०	३३४	१७८४
कारंजा	८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	२२१६	२५८३	२२०६५	-	२२०६५	१२१	३	-	११	२७०६२	१५०८	२८५८
	८२-८३	२१५०	१६३८	२२०३७	-	२२०३७	१८२	-	-	५	२६०१२	१०१७	३१२३
	८३-८४	२०१०	२२४३	२३११२	-	२३११२	१६६	८	-	३	२७५४२	१२०७	३०२६
	८४-८५	१८३२	१८३७	१५०६७	-	१५०६७	६०	५	-	३	१८८११	१०२१	२०२३
हिंगणघाट	८०-८१	२३५	६७१२	१२१०८	२३६	१२३४४	३	१	-	१	२७००३	५७०	४१५६
	८१-८२	८४१	६४२६	२०४४७	२१७	२०६६४	१३	१	-	-	२०२४५	६४१	४२८४
	८२-८३	७२५	६०२५	१२७७५	१५६	१२२३१	३२	१	-	२१	२६८१२	६८१	४६५३
	८३-८४	७४५	५७३३	१२४२३	४२	१२५४२	१२	१	-	-	२६०४०	७०१	४५२२
	८४-८५	६७८	५१५७	१२०३०	२१	१२०५१	७	२	-	१६	२४२११	५२७	४२०२
समुद्रपूर	८०-८१	१३३६	१०७७७	१७४७४	१३२५	१८८६२	-	१	-	२	३०२८५	६६०	३५३८
	८१-८२	१२६५	१०५५८	१७४४३	१६३२	१२०७५	-	-	-	-	३०८२८	८५४	३६३१
	८२-८३	१२२८	९३३७	१६८५७	१६३५	१४४२२	२	-	-	-	२४२५२	८६४	३८८६
	८३-८४	११८६	८२१६	१६२४४	१४३७	१७६८१	-	१	-	-	२७७८४	१०५५	४२२०
	८४-८५	११८३	८०२६	१५७००	१२६५	१६२६५	-	-	-	२	२६१७६	८८७	४१५८

पुढे चालू

जिल्हा/तालुका	वर्ग	सुग	उडीद	कुलथी	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	जस	मिरची	हळद	इतर मसाले पदार्थ	एकूण मसाले पदार्थ	एकूण फळे व भाजीपाला
१.	२.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.	२६.
वर्धा जिल्हा रकूण तालुका	१९८०-८१	७८०२	-	-	६०५१	४१५०८	२१४८६७	७६	-	-	-	१५८९	५७१०
	८१-८२	७२१४	१७७०	५२८	४४०८	४२११५	२१७६८१	१००	१२०४	६५	११५	१३८४	५४०३
	८२-८३	७२५४	१८०२	७१४	४५३५	४३५९१	२०९५६०	१२२	१३२८	८०	१३२	१५४७	५५५६
	८३-८४	६२२५	१७६०	१३२४	४८०८	४५००२	२१०२९४	६१	१३०१	४१	१४८	१४९०	५८३०
	८४-८५	५५००	१२९३	३०५३	५५४५	४७२२०	२०५१९८	५१	१३२९	२८	२२६	१६५३	६२००
वर्धा	८०-८१	१५७३	-	-	७६५	५२६१	२९६८५	११	-	-	-	२९८	१३१७
	८१-८२	१४९६	-	७९	११९५	६६७५	३१६०९	१५	१८१	-	१८	१९९	८५१
	८२-८३	१५६१	१००	२२	१४१२	७१२०	३१५११	१६	२०८	-	२४	२३२	९४६
	८३-८४	१११२	९०	२०	१२७४	६६४४	३११६२	१४	२०३	-	३५	२३८	१०५५
	८४-८५	७७१	१७	१०६	१३१३	६५०६	२९१४२	११	१९३	-	१७	२१०	११८२
देवळी	८०-८१	१२७७	-	-	४०३	५३७७	२३४९०	१४	-	-	-	१४१	२९२
	८१-८२	१२८६	४	-	३९४	५२७१	२३९०७	२७	९४	-	३९	१३३	४०६
	८२-८३	१२६५	२	४	४१७	५४३३	२२९१९	४८	१३५	-	८	१४३	३८०
	८३-८४	८८४	९	६	४०१	५२५९	२१८४५	८	१५५	-	७	१६२	४०२
	८४-८५	७०४	९	७	४९२	५४१७	२२३०४	१	१७६	-	१८	१९४	३६२
सेलू	८०-८१	३६८	-	-	९००	३९९६	२६८८४	३४	-	-	-	११६	१३७५
	८१-८२	४८०	१२	१२	७६९	३८०९	२५८१८	३८	७६	-	१२	८८	१३४०
	८२-८३	४५४	१७	११	२४३	३९४६	२३४५३	३४	८५	-	७	९२	१३१३
	८३-८४	३६४	-	८९	३०३	४२०१	२४३६१	२१	६९	-	५	७४	१२८८
	८४-८५	२१०	-	१०३	३९८	४१०२	२३५२४	२४	९५	-	६	१०६	१३८३
आर्वी	८०-८१	२१४१	-	-	२२२७	१३०५१	६३६२७	१२	-	-	-	३५४	२३३९
	८१-८२	११३४	१३९	९	६४०	६३१३	३०३८८	९	१५३	-	७	१६०	८२०
	८२-८३	१२८९	२२३	१४	५७३	६१७७	२८९७२	१०	१५७	-	७	१६४	८७७
	८३-८४	११०४	२३३	२	५५०	६४११	२९०६६	७	११५	-	६	१२१	९३५
	८४-८५	८४९	१४६	७	३९२	५५४५	२४८९९	४	१००	-	४	१०४	८२४

तक्ता क्रमांक २.२ [पुढे चालू]

१.	२.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.	२६.
आष्टी	१९८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१-८२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८२-८३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८३-८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८४-८५	४५१	१३५	४	२१७	२९२५	१२७०५	२	५७	-	८	६५	८१७
कारंजा	८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	७५२	१५३८	११	६६३	७२३०	३४२९२	४	१६२	-	११	१८०	१५९३
	८२-८३	९३८	१३७२	१३	५८२	७०५५	३३०६४	४	१७१	-	१३	१८४	१५९७
	८३-८४	९५२	१३३१	७	६०७	७१३०	३४६७९	५	१७०	-	१२	१८२	१५६६
	८४-८५	९०१	८८५	२४	३३४	५२५८	२४०७१	३	१५७	-	१०	१६७	१०४२
हिंगणघाट	८०-८१	१४४१	-	-	६४८	६८१५	३३८१८	३	-	-	-	१८४	२६८
	८१-८२	१११३	४	५०	२३८	६३२९	३४२७४	५	१२०	-	२२	१५२	२५२
	८२-८३	८५३	२९	१३०	५९२	६९३८	३३७५०	८	१४१	-	५५	२००	२९३
	८३-८४	११२९	१३	२८३	६१३	७४०१	३३४४१	५	२२०	-	३४	२५८	४२७
	८४-८५	९०३	२	७४९	७२०	७८८०	३२७९०	६	२२७	-	२३	२५४	३९२
समुद्रपुर	८०-८१	१००२	-	-	११०८	६३०८	३७२९३	२	-	-	-	४९६	११९
	८१-८२	९५४	७३	३६७	६०९	६४८८	३६३८६	२	४०१	-	६	४७२	१४१
	८२-८३	८९४	५९	५२३	७०६	६९३२	३५८९१	२	४३१	-	२५	५३२	१५०
	८३-८४	६१०	९४	९१७	१०६०	७९५६	३५७४०	१	३६९	-	४९	४५५	१५७
	८४-८५	७११	९९	२०५३	१६७९	९५४७	३५७६३	१	३९४	-	२३	५५८	१९८

पुढे चालू

जिल्हा/तालुका	वर्ग	इतर खाद्या पिके	एकूण खाद्या पिके	कापूस	इतर तेलसय पिके	एकूण तेलसय पिके	शुद्धमुग	तीळ	जवता	सूर्यफुल	इतर तेल पिके	एकूण गळीताचे पिके
१.	२.	२७.	२८.	२९.	३०.	३१.	३२.	३३.	३४.	३५.	३६.	३७.
वर्धा एकूण	१९८०-८१	२३	२२२२६५	१९२५८०	३७४	१९२९७४	५२६३	-	११९८३	-	८२२३	२५३७५
	८१-८२	३	२२४५७१	१९००९७	४२७	१९०५२४	५५६३	७२७५	१२१७७	-	१०२	२५०८४
	८२-८३	२	२१६७८७	१९३३८४	७११	१९४०९५	५२१३	८२७१	११२७८	-	१०४	२४७२६
	८३-८४	६	२१७६८२	१९१०३३	७६४	१९१७२७	६२२८	६६४३	१२११६	३	२५५	२७२४५
	८४-८५	१५	२१३११७	१८९२६८	१	१८२२६२	६०१७	११००२	१२२९४	११	२०३४	३१४६५
तालुका वर्धा	८०-८१	१	३१३१२	२८६८५	३२	२८७१७	२०६	-	६४५	-	२१७	१०६२
	८१-८२	-	३२६७४	२७५११	३२	२७५५०	२१३	१८६	७२०	-	-	१११२
	८२-८३	-	३२७०५	२७८२४	४०	२७९३४	२५३	२४२	६५८	-	-	११५३
	८३-८४	-	३२४६२	२७००६	२५	२७०३१	२८५	२५७	७२८	-	-	१२७०
	८४-८५	-	३०५४५	२७५०३	-	२७५०३	४५०	३९३	९४०	-	२१०	१९९३
देवळी	८०-८१	-	२३९३७	२५८८८	४	२५८९२	७९०	-	१८३३	-	१४९	२७५२
	८१-८२	-	२४४७३	२४६०४	३	२४६०७	८११	१३१	१४८६	-	११	२४३९
	८२-८३	-	२३६२०	२५७६१	८	२५७६९	७७६	१७४	१५४३	-	१	२४९४
	८३-८४	-	२२४१७	२५४६२	६	२५४७५	८९०	३०४	१८७१	१	-	२९६६
	८४-८५	-	२२८६१	२५३१६	-	२५३१६	८१०	२७४	२२३१	६	२३१	३५५०
सेलू	८०-८१	३	२८४१२	२०००९	१२	२००२८	३१२	-	७५२	-	२२६	१२९७
	८१-८२	११	२७२८५	२२१७६	८६	२२२६२	९९०	१०१	४६३	-	१	१५५५
	८२-८३	११	२४८९३	२३३०५	८०	२३३८५	६७२	११६	२६०	-	-	१०४८
	८३-८४	-	२५७४२	२२४४६	४२	२२४९५	१३५६	१५७	४३७	-	४५	१९९५
	८४-८५	-	२५०३२	२१७२१	-	२१७२१	५७०	१२०	५६०	२	६५४	१९८०
आर्वी	८०-८१	८	६६४१०	५३३३२	२८२	५३६१४	३७२४	-	७३	-	२१३	४०८५
	८१-८२	२	३१३७९	३०५५२	१६४	३०१७६	९००	१०८	२४	-	३७	१०६२
	८२-८३	-	३००२३	३००७०	३८५	३०४५५	८९४	१६८	१२	-	१३	१०८७
	८३-८४	-	३०१३०	३००४४	४२७	३०४७१	१०६७	१९३	१६	१	६९	१३४६
	८४-८५	१	२५८३२	२६४४५	-	२६४४५	९७४	१८०	५	६	१९३	१३५६

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू]

१.	२.	२७	२८.	२९.	३०.	३१.	३२.	३३.	३४.	३५.	३६.	३७.
आळटी	१९८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८२-८३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८३-८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८४-८५	-	१३५८९	१२२७२	-	१२२७२	१३०६	५७	७	-	११३	१४८३
कारंजा	८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	-	३६०७६	२२२७५	१७२	२२४५४	२५२६	११२	५४	-	३८	२७३०
	८२-८३	१	३४८५०	२२४२०	१६५	२२५८३	२५२८	१३२	३४	-	४०	२७३४
	८३-८४	-	३६४३३	२२५८९	१७२	२२७६१	२४८२	१५६	४४	-	२८	२७११
	८४-८५	-	२५२८३	१४११५	-	१४११५	१७३८	१२८	५५	-	५०४	२४२५
हिंगणघाट	८०-८१	८	३४२८१	३३६८६	२३	३३७०९	५०	-	३३४३	-	१८४१	५२३४
	८१-८२	-	३४६८३	३३२२०	१८	३३३३८	८९	१७१६	३४३१	-	७	५२४९
	८२-८३	-	३४२५१	३३५१२	१४	३३४३३	६७	१८२२	३३५५	-	४२	५२७७
	८३-८४	-	३४१३६	३२९५१	४४	३२९९५	९७	२०४६	२६८८	-	८४	५७१५
	८४-८५	-	३३४४२	३२६७१	-	३२६७१	१२०	२८६२	३४४३	१	१२०	६५४६
समुद्रपुर	८०-८१	३	३७२१३	२९९७०	१४	२९९८४	११	-	५३३०	-	५५७७	१०९१८
	८१-८२	-	३८००१	२९६५२	८	२९६६७	३४	४८२१	५२२०	-	८	१०९२३
	८२-८३	-	३६५७५	३०५१५	१९	३०५३४	२३	५५४७	५४२६	-	६	११००३
	८३-८४	६	३६३०७	३०५२८	४१	३०५६२	५१	५६३०	५५३२	-	२९	११२४२
	८४-८५	१४	३६५३३	२९२१८	१	२९२१९	४२	६२२५	५१५३	-	५	१२१३२

पुढे चालू

जिल्हा/तालुका	वर्ष	तंबांधू	इतर औषाधी व मादक द्रव	स्कण औषाधी व मादक द्रव विक्रयक पिके	स्कण चियाची पिके	स्कण अहोपा पिके	स्कण पिका खालील क्षेत्र	कुतोडा तालुका क्षेत्र	पिनाखालील तालुका क्षेत्र	
१.	२.	३.	३९.	४०.	४१.	४२.	४३.	४४.	४५.	
जिल्हा स्कण	१९८०-८१	१	३	४	७९	२१७४०६	४३२६७१	२१४४०	४१८३३१	
	८१-८२	४	—	४	१२४	२१५००२	४४०३७३	१९५७८	४२०८५८	
	८२-८३	२१	—	२१	१०६	२१९०१४	४३५८०५	१६९१६	४१९८८९	
	८३-८४	१	—	५	८३	२१९१३१	४३६८१३	१९४८८८	४१७३२५	
तालुका वर्धा	८४-८५	—	३	३	१००	२२१३८४	४३४५०३	१८२५७	४१६२४६	
	८०-८१	—	—	—	—	४४	२९८३०	६११४२	१००४	६०१३८
	८१-८२	—	—	—	—	४३	२८७१२	६१३८६	२५७६	५८८११
	८२-८३	—	—	—	—	५५	२९१४२	६१८४७	३८६२	५८९६५
	८३-८४	—	—	—	—	४६	२८३४७	६०८१६	३२०१	२७६१५
८४-८५	—	—	—	—	३७	२९५८४	६०१२९	२८६५	५७२६४	
देवळी	८०-८१	—	—	—	—	८	२८६५२	५२६०९	७६४	५१८४५
	८१-८२	—	—	—	—	—	२७०४६	५१५१९	१४११	५०१०९
	८२-८३	—	—	—	—	—	२८२६३	५१७५३	१२६५	५०४८९
	८३-८४	—	—	—	—	२	२८४४३	५०८६०	१४०३६	४४४३४
८४-८५	—	—	—	—	९	२८९०९	५१७६९	१४२९	५०३४०	
सेलू	८०-८१	१	—	—	—	११	२१३४०	४९७५२	१३४८६	३६२६६
	८१-८२	—	—	—	—	९	२३८२६	५११११	५८५४	४५२५८
	८२-८३	—	—	—	—	१०	२४४४३	४९३३६	४३९६	४४९४१
	८३-८४	—	—	—	—	७	२४४९६	५०२३८	६५५२	४४६८६
	८४-८५	—	—	—	—	२५	२३७६२	४८७९५	४७२०	४४०७५
आर्वी	८०-८१	—	—	—	—	८	५७७०८	१२४११८	३८६७२	१२८२५१
	८१-८२	—	—	—	—	५	३१७९०	६३१६९	२१३५	६०३०१
	८२-८३	—	—	—	—	१६	३१५४९	६१५७२	१९९८	५९५७३
	८३-८४	१	२	३	—	१८	३१८३८	६१९६८	५७८८	५९१८०
८४-८५	—	२	२	—	१०	२७९८७	५३८२०	५३८३१	५१४३७	
आष्टी	८०-८१	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८१-८२	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८२-८३	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८३-८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८४-८५	—	—	—	—	—	१३८५०	२७४४०	१०९४	२६३४६	

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३८.	३९.	४०.	४१.	४२.	४३.	४४.	४५.
कारंजा	८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	-	-	-	६४	२५२४८	६१३२४	४०१५	५७२७१
	८२-८३	-	-	-	१०	२५३२९	६०१७९	३६१५.७	५७५६४
	८३-८४	-	१	१	-	२५४७३	६१९०६	३४६४	५८४४२
८४-८५	-	१	१	१	१६६५२	४१९३४	३०९७	३८८३७	
हिंगणघाट	८०-८१	-	२	२	६	३८९५१	७३२३२	१२३२	७२०६०
	८१-८२	४	-	४	३	३८५२०	७३२७३	१५९५	७१६८०
	८२-८३	१७	-	१७	८	३८७३५	७२९८६	१६३०	७१३५६
	८३-८४	-	-	-	८	३८७१९	७२८५०	१७६८	७१३८२
८४-८५	-	-	-	-	३९२७६	७२७१८	१३८२	७१३३६	
समुद्रपुर	८०-८१	-	१	१	२	४०९०५	७८८१८	१०८७	७७५३१
	८१-८२	-	-	-	-	४०५२०	७८५२१	११६२	७७५२८
	८२-८३	४	-	४	१७	४१५५७	७८१३२	११६१	७६९७१
	८३-८४	-	१	१	२	४१८१५	७८१७५	१५७९	७६५९६
८४-८५	-	-	-	-	७	४१३६४	७७८९८	१२८५	७६६११

- टीप :- १] १९८०-८१ ची आकडेवारी पूर्ण सुधारित आहे.
 २] १९८०-८१ करीता कारंजा व आष्टी तहसीलीची माहिती आर्वी तहसील मध्ये समाविष्ट आहे.
 ३] १९८१-८२ ते १९८४-८५ ची आकडेवारी अस्थाई स्वस्याची आहे.

- आधार :- १] कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 २] जिल्हा भूमी अभिलेखा निरीक्षक, वर्धा.
 [श्रुत व पिक अहवाल] जिल्हा - वर्धा.

तक्ता क्रमांक ३.३

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन

सन १९८५-८६ करिता

जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पन्न किलोग्रॅम मध्ये	उत्पादन शंभर टनामध्ये
१.	२.	३.	४.
१.	भात	१०३१	१००
२.	गहू	२३१	२६७
३.	ज्वारी	११६८	१३२६
४.	बाजरी	१६७	१
५.	बारली	—	—
६.	मका	—	—
७.	रागी	—	—
८.	इतर तृण धान्य	—	—
९.	एकूण तृण धान्य	११०८	१६९४
१०.	चना	३६२	२१
११.	तूर	२१५	३३५
१२.	उडीद	३००	३
१३.	मूग	३००	२४
१४.	मसूर	—	—
१५.	इतर कड धान्य	१७२	५
१६.	एकूण कड धान्य	७१५	३८८
१७.	जवस	२२०	२४
१८.	तीळ	१८३	२३
१९.	भूईसुग	—	—
२०.	मोहरी	—	—
२१.	एरंडी	—	—
२२.	खोबरा	—	—
२३.	ऊस [गुळामध्ये]	—	—
२४.	कापूस [गाठीमध्ये]	१११	१८६२
२५.	ताग	२५०	१
२६.	अंबाळी	२०००	२
२७.	तंबाखू	—	—
२८.	एकूण आधी व मादक पिके	—	—
२९.	आले	—	—
३०.	मिरची	४७१	८
३१.	हळद	१३०२	५६
३२.	बटाटे	४५००	२७

टीप :- १] कापसाचे उत्पादन लिन्टमध्ये आहे. व हे प्रत्येकी १८० कि. ग्र. च्या गसाडयामध्ये आहे.

२] आकडे अस्थायी आहे.

आधार:- कृषि संचालनालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक ३.४

विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र

जिल्हा:- वर्धा [क्षेत्राफळ हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	ओलीताखालील क्षेत्र - पृष्ठभागीय	विहीरी	ओलीताखालील निम्बळ क्षेत्र	ओलीताखालील रकूण क्षेत्र
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
	वर्धा रकूण	१९८०-८१	१९४०	१६१४३	१८०८३	२४०१६
		८१-८२	४८४८	२०२३४	१३२६४	२५०८२
		८२-८३	५५०७	१६३००	११७०१	२१८०७
		८३-८४	७४१६	१७८०१	११०७९	२५२१७
		८४-८५	१०८१	१०१५९	११२४२	२४४१८
	<u>तालुका</u>					
१.	वर्धा	१९८०-८१	-	४०४६	४०४६	४०४६
		८१-८२	१	३९६३	४९५	३९६४
		८२-८३	-	४०४४	११९१	४०४४
		८३-८४	५०१	३९१६	१२११	४४१७
		८४-८५	-	१६९३	१६९३	४५२१
२.	देवळी	१९८०-८१	५३	७८२	८३५	१९६३
		८१-८२	५८	१९६५	७१०	२०२३
		८२-८३	१३२	२०१०	९३८	२१४२
		८३-८४	१०९	२१४४	९३९	२३५३
		८४-८५	५२	९६७	१०१९	२३९१
३.	सेलू	१९८०-८१	२६२	२७०९	२२७१	७७७४
		८१-८२	३१७७	४४१९	१७८४	७५९६
		८२-८३	४०१५	१८५१	१५१४	५८६६
		८३-८४	५५२८	१९३४	२१६९	७४६२
		८४-८५	२१६	१८१०	२०२७	६२८१
४.	आर्वा	१९८०-८१	१२३१	६३२७	७५५८	७५५९
		८१-८२	६२७	३०४८	३६७४	३६७५
		८२-८३	४४५	२३४४	१०९२	२७८९
		८३-८४	५०५	२८८०	१०६४	३३८५
		८४-८५	३६९	७२४	१०९४	२९४४

मुद्रे चालू ... २.

तक्ता क्रमांक ३.४ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
५. आष्टी	१९८०-८१	-	-	-	-	-
	८१-८२	-	-	-	-	-
	८२-८३	-	-	-	-	-
	८३-८४	-	-	-	-	-
	८४-८५	९५	६९७	७९२	१६०२	
६. कारंजा	१९८०-८१	-	-	-	-	-
	८१-८२	४१५	४०८७	३९७७	४५०२	
	८२-८३	४६२	३१७४	३६३६	३६३६	
	८३-८४	३४१	३८१९	२१५६	४१६०	
	८४-८५	-	१२४५	१२४५	३२०७	
७. हिंणगाघाट	१९८०-८१	९८	१४८७	१५८५	१५८५	
	८१-८२	२४८	१७८२	२०३०	२०३०	
	८२-८३	१२९	१९६६	२०९५	२०९५	
	८३-८४	१५३	१९९९	२१५२	२१५२	
	८४-८५	१२८	१९०३	२०३१	२०३१	
८. समुद्रपुर	१९८०-८१	२९६	७९२	१०८८	१०८९	
	८१-८२	३२२	९७०	१२९४	१२९२	
	८२-८३	३२४	९११	१२३५	१२३५	
	८३-८४	२७९	११०९	१३८८	१३८८	
	८४-८५	२२१	११२०	१३४१	१३४१	

टीप:- १] १९८०-८१ वर्षाकरिता माहिती तालुक्याच्या पुनर्रचने पूर्वीच्या स्थितीनुसार असून ती पूर्ण सुधारीत आहे.

२] सन १९८१-८२ ते १९८४-८५ करिता माहिती अस्थायी आहे.

३] ८०-८१ करिता आष्टी व कारंजा तहसीलीची माहिती आर्वी तहसीलमध्ये समाविष्ट आहे.

आधार:- १] कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.

२] जिल्हा ट्रस्ट व पीक अहवाल, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ३.५

निरनिराख्या पिकाखालील ओलीताये तालुकावार क्षेत्र

जिल्हा - वर्धा.

[क्षेत्राफळ हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्धा	तांदुळ	गहू	खारीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	बाजरी	इतर धान्ये	एकूण धान्ये	हरिभारण इतर कडधान्ये	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	जस	मिहची
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
	वर्धा एकूण	१९८०-८१	२६	१५२७७	२७	९	-	६	१५३१५	२०९	४८	२५७	७६	६८५
		८१-८२	१३	१५६८७	-	११	-	८	१५७१२	२७७	५०	३२७	१००	६३७
		८२-८३	२२	१२८६८	५	१३	-	२	१२२१०	२३८	११५	३५३	१२१	७१७
		८३-८४	११	१५३०७	-	३	-	९	१५३३०	२८७	१३५	४२२	६१	६९८
		८४-८५	२२	१४८२२	४	१	-	६	१४८५५	३६१	७९	४४०	५३	८०७
१.	वर्धा	८०-८१	६	२५६३	-	-	-	-	२५७१	२४	५	२९	११	१२२
		८१-८२	८	२४८६	-	-	-	-	२४९४	५१	१३	६४	१५	१२४
		८२-८३	२	२४४१	-	-	-	-	२४४४	३५	६०	९५	१६	१५१
		८३-८४	-	२६१८	-	-	-	-	२६१९	३६	९३	१२९	१४	१६०
		८४-८५	५	२५९१	-	-	-	-	२५९९	३८	३२	७०	११	१५४
२.	दिवळी	८०-८१	४७	११८७	-	-	-	-	११९६	१७	८	२५	१४	९६
		८१-८२	४४	११४०	-	-	-	-	११५०	२५	७	३२	२७	७९
		८२-८३	२	११०७	-	-	-	-	१११०	१९	७	२६	४८	११२
		८३-८४	२	१२६७	-	-	-	-	१२७३	२५	१०	३५	८	११३
		८४-८५	१	१३५८	-	-	-	-	१३६०	३२	१०	४२	१	१३५
३.	सेलू	८०-८१	११	५२६४	१८	-	-	-	५२९६	६२	१६	७८	३४	७७
		८१-८२	-	४८३२	-	-	-	-	४८३३	५९	७	६६	३८	६४
		८२-८३	१७	३७३४	-	-	-	-	३७४१	३१	९	४०	३३	३७२
		८३-८४	५	४५६२	-	-	-	-	४५७०	४५	४	४९	२१	५१
		८४-८५	५	४२६६	-	-	-	-	४२७४	१०१	२२	१२३	२४	८२
४.	आर्वी	८०-८१	२	४२६४	-	-	-	-	४२६७	९४	११	१०५	१२	३१६
		८१-८२	१	२२५४	-	-	-	-	२२६६	३५	५	४०	९	१४२
		८२-८३	-	१४७२	-	-	-	-	१४८५	३४	१२	४६	१०	१५३
		८३-८४	-	१९८८	-	-	-	-	१९८८	५६	९	६५	७	१०१
		८४-८५	-	१८०८	-	-	-	-	१८०८	२५	२	२७	४	८८

तस्ता क्रमांक ३.५ [मुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
५. आडटी	८०-८१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८१-८२	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८२-८३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८३-८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८४-८५	—	६६१	—	—	—	—	—	६६१	३५	१	३६	—	५४
६. कारंजा	८०-८१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	८१-८२	—	२३२७	—	—	—	—	—	२३२७	९२	६३	१०६	—	१६०
	८२-८३	—	१५२०	—	—	—	—	—	१५२०	१०८	१३	१२०	—	१६८
	८३-८४	—	२१३१	—	—	—	—	—	२१३२	१०९	१३	१२२	—	१६८
	८४-८५	—	१७५७	—	—	—	—	—	१७५८	१११	८	११९	—	१६८
७. दिगणघाट	८०-८१	—	११५०	—	२	—	—	—	११५९	६	८	१३	—	२४
	८१-८२	—	१५१०	—	—	—	—	—	१५११	८	६	१३	—	६०
	८२-८३	—	१५१८	—	—	—	—	—	१५३१	१०	६	१६	—	६०
	८३-८४	—	१६१७	—	—	—	—	—	१६३७	११	६	१७	—	६०
	८४-८५	—	१३२३	—	—	—	—	—	१३२९	१०	६	१८	—	८१
८. समुद्रपुर	८०-८१	—	८४९	—	—	—	—	—	८५६	७	—	७	—	६०
	८१-८२	—	१०६८	—	—	—	—	—	१०६९	७	—	७	—	२८
	८२-८३	—	१००९	—	—	—	—	—	१००९	७	—	७	—	३७
	८३-८४	—	११२४	—	—	—	—	—	११२४	७	—	७	—	६५
	८४-८५	—	९८८	—	—	—	—	—	९९६	७	—	७	—	६५

तफता क्रमांक ३.५ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	हब्द	सकूण मसाले व मसाल्याचे पदार्थ	बटाटे	सकूण फळे व भाजीपाला	सकूण दालिचा पिके	कापूस	सकूण तेल पिके	भांडीपूग	करंडे	सकूण गळीताचे धान्य	सकूण अडाचा पिके	सकूण अलीता-खालील धान्य
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
जिल्हा सकूण	१९६०-६१	५		८०३	१९	४७१५	३१२१७	२३८९	२३८९	१६२	-	३७३	२७२९	२४०१६
	६१-६२	१३		७२४	-	४८४६	२१७२४	१८९०	१८९०	-	-	१४३५	३३५८	२५०८२
	६२-६३	९		८०१	-	४८८६	१९०७२	१५७३	१५७३	-	-	१११८	२७३५	२१८०७
	६३-६४	११		७८०	-	५०२४	२१६१७	१६७२	१६८२	-	-	१८८३	३५९९	२५२१७
	६४-६५	८		९२५	७	५१३९	२१७३५	१९१२	१९१९	२२	-	७०२	२६८३	२४४१८
१. वधाई	६०-६१	-		१५१	१	७१२	३४७५	५३८	५३८	२४	१	२४	५७६	४०५१
	६१-६२	-		१४०	-	७१९	३४३४	४०८	४०८	-	१	९९	५३०	३९३४
	६२-६३	-		१७२	-	७७०	३४९७	३९०	३९०	-	१	१३३	५४७	४०४४
	६३-६४	-		१९२	-	८४८	३८०२	४६१	४६१	-	१	११७	६१५	४४१७
	६४-६५	-		१७३	-	९८३	३८४०	५८७	५८७	-	१	६६	६८१	४५२१
२. देवळी	६०-६१	-		१०४	-	२७४	१६१३	२६८	२६८	८०	-	८०	३४८	१९६१
	६१-६२	-		१०४	-	३५४	१६६८	२१३	२१३	-	-	१४१	३५५	२०२३
	६२-६३	-		११७	-	३२८	१६२९	३०९	३०९	-	-	२०४	५१३	२१४२
	६३-६४	-		११६	-	३६८	१८००	२७२	२७२	-	-	१७९	४५३	२२५३
	६४-६५	-		१५०	-	३१०	१८८६	३८९	३८९	-	-	१११	५०४	२३२१
३. तेलू	६०-६१	-		९६	१	१२९७	६८०२	७३१	७३१	२२८	-	२२८	९६३	७७६५
	६१-६२	-		७२	-	१२३७	६२४८	३९३	३९३	-	-	९५३	१३४८	७५९६
	६२-६३	५		८४	-	११९७	५०९५	१६६	१६६	-	-	६००	७७१	५८६६
	६३-६४	-		५५	-	१२११	५९०६	२८१	२८१	-	-	१२७४	१५५७	७४६२
	६४-६५	-		८७	२	१२०४	५८१७	२३५	२३५	-	-	३१५	५६४	६३८१
४. आर्वी	६०-६१	१		३३२	१०	२२३१	६९५५	५६७	५६७	२७	-	३२	६११	७५६६
	६१-६२	-		१४९	-	७५८	३२२३	३१८	३१८	-	-	१३१	४५२	३६७५
	६२-६३	-		१५९	-	७७६	२४७६	१९६	१९६	-	-	११६	३१३	२७८९
	६३-६४	-		१०६	-	८४१	३००९	१६४	१६४	-	-	२१३	३७७	३३८५
	६४-६५	-		९३	-	७१७	२६९६	१३०	१३०	-	-	११३	२४७	२९४४

तक्ता क्रमांक ३.५ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.	२६.	२७.
५. आष्टी	८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८२-८३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८३-८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८४-८५	-	६३	-	७३२	१५३२	२४	२४	-	-	-	४५	७०	१६०२
६. कारंजा	८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८१-८२	-	१६२	-	१५५१	४२२६	२३३	२३३	-	-	-	४३	२६६	४५०२
	८२-८३	-	१७२	-	१५६४	३४५७	१५८	१५८	-	-	-	२११	१७२	३३३६
	८३-८४	-	१७२	-	१५३१	३२६२	१४०	१४०	-	-	-	६११	१२२	६१६०
	८४-८५	-	१५७	३	२७३	३०५१	१४१	१४१	-	-	-	१६	१५७	३२०७
७. हिंगणघाट	८०-८१	-	५६	-	१४०	१३७८	१२५	१२५	-	-	-	-	२०८	१५८६
	८१-८२	-	४८	-	१६२	१७४८	२२४	२२४	-	-	-	५७	२८२	२०३०
	८२-८३	४	४१	-	१८२	१७८३	२७०	२७०	-	-	-	३२	३१२	३०१५
	८३-८४	४	७०	-	१७३	१८२०	२३१	२३१	-	-	-	२८	२६१	३१५२
	८४-८५	४	२०	२	१५४	१७०३	२८२	२८२	२२	-	-	३४	३२२	२०३१
८. समुद्रपुर	८०-८१	४	६४	३	६१	२२४	२०	२०	-	-	-	१	२३	१०८७
	८१-८२	१३	४२	-	५८	११७७	१०१	१०१	-	-	-	१४	११५	१२२२
	८२-८३	-	४२	-	६२	११३५	८४	८४	-	-	-	१२	१००	१२३५
	८३-८४	७	६२	-	५२	१२४४	१२३	१२३	-	-	-	२१	१४४	१३८८
	८४-८५	४	११२	१	५२	१२१०	१२४	१२४	-	-	-	२	१३१	१३४१

टिप:- १] १९८०-८१ करिता माहिती पूर्ण सुधारित असून ती तालुक्याच्या रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहे.
 २] १९८०-८१ करिता कारंजा, आष्टी तालुक्याची माहिती आर्वी तालुक्यात समाविष्ट आहे.
 ३] १९८१-८२ ते ८४-८५ चे आकडे अस्थाही स्वस्थाचे आहेत.

आधार :- १] कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 २] जिल्हा त्रस्तू व पीक अहवाल [८०-८१]

तक्ता क्रमांक ३. ६

- ३९ -

तालुकावार सिंचन विहीरी व. झर विहीरी
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विहीरीची स्कूपा संख्या						वापरात असलेल्या विहीरीवर बसविलेले									
		८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८५-८६	विजेचे पंप					डिझेल पंप				
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	
	जिल्हा स्कूपा तालुका	३६०२७	३८३३७	३७२२३	३२३६२	३४१२०	११०७२	१६१६४	१६२९९	१६१४९	१२२८२	१५४३	१५३६	१३३७	३०६५	११५०	
१.	वर्धा	५२१०	५०६६	४६३५	६०४६	३२०६	२५३६	२४२१	२५५०	११३१	१२१०	८८	११	३५	१८९५	१२	
२.	देवळी	३७३७	३२८४	४००३	४०२२	३०४३	१२८८	१९९५	२०१४	२०५६	१३०५	८०	१०२	१०२	८४	८४	
३.	सेलू	४६८२	५८७४	५२२६	५५६५	४२८९	२११४	२६६२	२८१८	२२६१	२४६२	७८	७६	७४	१३	३३	
४.	आर्वी	१३२५१	६१६९	५८८०	६०४०	३९४९	३६७९	२४१८	२८५१	२२६५	२१२३	६१८	१३१	११६	११०	११०	
५.	आष्टी	-	-	-	-	३३३७	-	-	-	-	१३६०	-	-	-	-	२७	
६.	कारंजा	-	८१२८	८१२५	८२२४	८८०६	-	४२३५	४३९४	४५२७	१८३०	-	२४२	१५६	७४	१२४	
७.	हिंगणघाट	४६३१	५१६७	५१२७	५२०७	३२५६	१०१३	१५१६	१५४८	१६११	१४०६	४३०	४३०	३१०	३२७	२४०	
८.	सहस्रपुर	३८७९	३९४९	४१५७	४२५८	२८३४	४४२	९१७	८२४	८९८	५७९	२४२	५४४	५४४	५६२	५१३	

[पुढे चालू]

तक्ता क्रमांक ३. ६ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वापरात नसलेल्या सिंचन विहीरीची संख्या					यंत्रास्वी कुप नलीकाची संख्या				
		८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५
१.	२.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.	२६.	२७.
	जिल्हा एकूण तालुका	१०३०१	१०१३६	१०५३५	१०६९१	१३५५०	-	५००	६७०	८३८	९५९
१.	वर्धा	११६६	७३४	७९५	८५५	८५५	-	-	-	-	९०
२.	देवळी	९७९	८९३	८९३	९८८	८८०	-	-	-	-	१२०
३.	सेलू	१११४	१११३	१२२८	१३०१	१२९१	-	-	-	-	८७
४.	आर्वी	३३६८	१५५६	१४९२	१५४४	१३१३	-	-	-	-	१०६
५.	आष्टी	-	-	-	-	९२४	-	-	-	-	-
६.	कारंजा	-	२१४५	२१३४	२१०१	५३४४	-	-	-	-	१९८
७.	हिंगणघाट	१९८४	२००५	२००५	२००५	२००५	-	-	-	-	४९४
८.	समुद्रपुर	१६९०	१६९०	१९८८	१९९७	९३८	-	-	-	-	१६४

पुढे चालू ...

तक्ता क्रमांक ३. ६ [पुढे चालू]

- ४१ -

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	बसविलेल्या हातपंपाची संख्या					इतर विधीरीची संख्या				
		८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५
१.	२	२८.	२२.	२०.	३१.	३२.	३३.	३४.	३५.	३६.	३७
	जिल्हा एकूण	-	४५८	६२७	७९५	८३२	९९४२	१०५०१	८३७२	९४५७	६४३८
१.	ताळूबा वधाी	-	-	-	-	६४	२४३७	१९००	१२६५	२१६५	११२२
२.	देवळी	-	-	-	-	१०५	९८५	९९४	९९४	९९४	७७४
३.	सेलू	-	-	-	-	८१	९८०	२०२२	१११६	१२२०	४९६
४.	आर्वी	-	-	-	-	९६	३४८३	२०६४	१४२१	१४२१	४०३
५.	आष्टी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१०२६
६.	कारंजा	-	-	-	-	१८३	-	१५०६	१५११	१५२२	१५०८
७.	हिंगणघाट	-	-	-	-	१७६	१२५९	१२१६	१२६४	१२६४	३०५
८.	समुद्रपुर	-	-	-	-	१२७	७९८	७९८	८०१	८०१	८०४

- टीप :- १] १९८०-८१ वर्षाची माहिती पूर्णपणे सुधारीत आहे.
 २] १९८१-८२ ते १९८४-८५ वर्षांचे आकडे अस्थायी स्वस्वाचे आहेत.
 ३] रकाना २३ ते २६ व २८ ते ३१ मधील तालुकावार माहिती उपलब्ध नाहीत.
 ४] ८०-८१ कारंजा व आष्टीची आकडेवारी आर्वी तहसीलमध्ये समाविष्ट आहे.

- आधार :- १] कृषी संचालनालय, पुणे.
 २] जिल्हा श्रू व पिक अहवाल [जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेखा, वधाी]

विहीरी खोरीज लघु पाटबंधारे-याची कामे [सा १९८५-८६ वर्गाकरिता]
जिल्हा:- वार्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	उपयोगात नसलेली कामे				उपयोगात असलेली कामे				ओगताखालील निव्वड क्षेत्र [हेक्टर]				वापरातील कामाचे लाभ क्षेत्र [हेक्टर]			
		जिल्हा परीषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	स्कूपा	जिल्हा परीषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	स्कूपा	जिल्हा परीषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	स्कूपा	जिल्हा परीषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	स्कूपा
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.
	जिल्हा स्कूपा तालुका	७	४	-	११	११	२३	-	३४	२०५	२४२	-	४५४	४७३	८५०८	-	८९८१
१.	वार्धा	१	२	-	३	१	-	-	१	-	-	-	-	१०	-	-	१०
२.	देवळी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	तेलू	-	-	-	-	-	२	-	२	-	७६	-	७६	-	१०४३	-	१०४३
४.	आर्वी	२	१	-	३	२	१५	-	१७	१०	६१	-	७१	१८८	५९५०	-	६१३८
५.	आष्टी	-	-	-	-	-	४	-	४	-	३१	-	३१	-	९२३	-	९२३
६.	कारंदा	१	-	-	१	६	२	-	८	१९५	८१	-	२७६	१९५	५२२	-	७१७
७.	हिंगणघाट	१	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	समुद्रपुर	२	१	-	३	२	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- १] कार्यकारी अभियंता लघु तिनड क्षेत्र विभाग, जिल्हा परीषद, वार्धा.
२] कार्यकारी अभियंता लघु पाटबंधारे विभाग, वार्धा.
३] कार्यकारी अभियंता वार्धा पाटबंधारे विभाग, वार्धा [पीपरी]
४] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, जिल्हा वार्धा.

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प [३० जुन, १९८६ चे]
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र. :	वाव	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प				
१.	२.	३.	४.				
१.	प्रकल्पाचे नांव	१ वोर प्रकल्प :	२ धाम प्रकल्प :	३ पंचधारा प्रकल्प :	४ डोंगरगाव प्रकल्प :	५ मदन प्रकल्प :	६ पोथारा प्रकल्प
२.	प्रकल्पाचे स्थान	बोरी ता. सेलू	महाकावी ता. आंबी	शिंदोरा ता. सेलू	जनवाडी ता. सेलू	मदन ता. आंबी	इंफुनका ता. समुद्रपुर
३.	अ) काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९६८	-	१९७६	१९७९	-	१९८४
	ब) अंशपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे त्थाव्य वर्ष	-	१९९२	-	-	- x	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखा रुपये	३५८.९	३१३२.०० [सुधारीत]	१०१.८८	३७.८७	४८०.९०	१५७०.८० [सुधारीत]
४.	धारण						
	अ) मंजूर झालेली उंची मिटरमध्ये	३६.२८	३२.०५	१८.८५	१६.९८	२६.५५	३५.२९
	ब) पूर्ण झालेली उंची मिटरमध्ये	३६.२८	३२.०५	१८.८५	१६.९८	-	१४.२९
५.	कातदा						
	अ) एकूण लांबी [कि.मी.]	२१.६०	२९.००	१९.२०	३.५२	२१.७७	४६
	ब) पूर्ण लांबी [कि.मी.]	२१.६०	२५.००	१९.२०	३.५२	-	२८
६.	कमाल क्षमता [द्वारा लक्षा घा. मि.]	१३८.७०	६२.५१	८.७५	४.४४	५०.५६	३८.४२
७.	प्रत्यक्षा साठा [द्वारा लक्षा घा. मि.]	१३.२३	-	१.८१	०.४१	-	२३.४७

[३०-६-८६]

तक्ता क्रमांक ३.८ [पुढे चालू]

- ४४ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
८. एकूण लागू क्षेत्र [हेक्टर]	३२५८०	१५७८२	३३६०	१९२०	५१७७	७४५६	
९. लागू क्षेत्राखालील लागवडी लागू क्षेत्र [हेक्टर]	२४०००	१०५७५	२२२७	९६०	४०६८	५९१३	
१०. प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीताखाली येणारे क्षेत्र [हेक्टर]	१३३६०	७९१६	१६४०	६३०	२५४३	४८५८	
११. तद्व्या [१९८५-८६] ओलीता-खालील अतलेले क्षेत्र [हेक्टर]							
अ) वारामाही	-	-	-	-	-	-	-
ब) हंगामी	३८३२	-	१२१	११८	-	६९	

टीप :- मदन प्रकल्पाचे काम वन जमीनीच्या हस्तान्तरना अभावी थाकीत आहे.

आधार:- १] कार्यकारी अभियंता , वार्धा पाटवंधारे विभाग , वार्धा.

२] कार्यकारी अभियंता , महान पाटवंधारे विभाग , वार्धा .

तक्ता क्रमांक ३.२

वहीत धारणा जमीनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ. ओलीताखाली असलेली वहीत धारणा जमीन आणि ओलीता खालील निव्वळ क्षेत्र व वहीतीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहीत धारणा जमीनीची संख्या.

जिल्हा- वर्धा

[क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी	वैयक्तिक धारणा		सयुक्त धारणा		संस्थांचे धारणा		एकूण धारणा		पूर्णपणे ओलीता-खाली		पूर्णपणे बिराईत	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
१.	०.५ पेक्षा कमी	१५८९	५३६	४८३	१४९	६६	२२	२१३८	७०७	४०	१७	१९२९	५३१
२.	०.५ ते १.०	८९६२	७२८२	८१९	६४३	५४	४०	९८३५	७९६५	१४६	११२	९१२३	६८९७
३.	१.० ते २.०	३१६६२	४४६२३	२६६०	३८४८	६१	९२	३४३८३	४८५६३	१६५	२४७	३१६१७	४२४५२
४.	२.० ते ३.०	२०३२०	४८४३८	२१२६	५२०६	८२	१९९	२२५२८	५३८४३	८१	१६७	१९७५९	४५८९९
५.	३.० ते ४.०	१२२२८	४२३५९	१५११	५२४३	५४	१८४	१३७९३	४७७८६	६७	२२४	११५२९	३७५०५
६.	४.० ते ५.०	९४२६	४१७२८	११४५	४९८२	४८	२०८	१०६१९	४६९१८	११	४८	८६१६	३४७३५
७.	५.० ते ६.०	६४३२	३५४७१	७५७	४१०८	१३	७१	७२०२	३९६५०	१३	६६	५६२३	२८१४७
८.	६.० ते ७.५	६९०४	४५५०४	७४९	४९९०	३८	२५०	७६९१	५०७४४	१७	११४	५८५१	३३९०१
९.	७.५ ते १०.०	६१३१	५२५२५	८०१	६८४४	४४	३७३	६९७६	५९७४२	१६	१४७	४९८१	३६७१४
१०.	१०.० ते २०.०	५४६०	६९७८९	७२७	९५८५	५४	७०४	६२४१	८००७८	६	३९	४१७२	४६५८८
११.	२०.० ते ३०.०	४३१	९८००	५७	१३८२	२०	४७५	५०८	११६५७	-	-	३०५	४९५५
१२.	३०.० ते ४०.०	५२	१७३६	७	२२४	४	१३७	६३	२०९७	-	-	४१	८९३
१३.	४०.० ते ५०.०	८	३६०	२	८३	६	२५७	१६	७००	-	-	१०	२३५
१४.	५०.० पेक्षा जास्त	१२	१०३९	३	३६४	११	८०६	२६	२२०९	-	-	१५	४७६
एकूण		१०९६१७	४०११९०	११८४७	४७६५१	५५५	३८१८	१२२०१९	४५२६५९	५६२	११८१	१०३५७१	३१९९२८

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक २.९ [पुढे चालू]

अ. क्र. : क्षेत्राफळ श्रेणी : अंशात :		ओलीता खालील			संपूर्ण मातकिये		पूर्णपणे		अंशात : चालकीचे		अंशात : घाडे पट्टीने	
		संख्या	रकूण	ओलीता खालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्राफळ	संख्या	क्षेत्राफळ	संख्या	क्षेत्राफळ	संख्या	क्षेत्राफळ
१.	२.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.
१.	०.५ पेक्षा कमी	१६९	६६	४४	२११३	७०१	४	१	२१	४	१	६
२.	०.५ ते १.०	५६६	४३७	२४१	९८१०	७९४७	६	३	१९	७	८	१५
३.	१.० ते २.०	२६०१	३७२६	१४६६	३४२९९	४८४४१	३८	५३	४६	३७	३२	६९
४.	२.० ते ३.०	२६८८	६१३२	१९६५	२२४६२	५३६७९	२८	६९	३८	४९	४६	९५
५.	३.० ते ४.०	२१९७	७६७८	१७३३	१३७३४	४७५८४	१९	६४	४०	७०	६८	१३८
६.	४.० ते ५.०	१९९२	८८३९	१८४०	१०५६५	४६६७८	१७	७६	३७	५७	१०७	१६४
७.	५.० ते ६.०	१५६६	८३५२	१५४०	७१५५	३९३९२	४	२१	४३	१२०	११७	२३७
८.	६.० ते ७.५	१८२३	१२१०२	१९५८	७६२७	५०३१३	८	५५	५६	१६९	२०७	३७६
९.	७.५ ते १०.०	१९७९	१६८५१	२२१८	६९०५	५९१२३	९	८१	६२	२९२	२४६	५३८
१०.	१०.० ते २०.०	२०६३	२३९९८	३०३५	६१३७	७८५५४	१६	१९५	८८	७७४	५५५	१३२९
११.	२०.० ते ३०.०	२०३	४८३३	४२९	४९८	११४३३	-	-	१०	११९	१०५	२२४
१२.	३०.० ते ४०.०	२२	६९२	६५	५९	१९६१	-	-	४	७३	६३	१३६
१३.	४०.० ते ५०.०	६	२७२	२४	१६	७००	-	-	-	-	-	-
१४.	५०.० पेक्षा जास्त	११	७८३	८७	२६	२२०९	-	-	-	-	-	-
रकूण		१७८८६	९४७६१	१६६४५	१२१४०६	४४८७१५	१४९	६१८	४६४	१७७१	१५५५	३३२६

टीप :- माहिती अस्थाई आहे.
 आधार :- कृषी यणना १९८० -८१ या संबधीचे तक्ते .

तालुकावार कृषी विषयक अवजारे, वर्ष- १९८२
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	नागरांची संख्या		गाड्यांची संख्या	उसाचे चरक		ओलीता-		टॅक्टर्स	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्ती वर चालणारे	वैलाच्या मदतीने चालणारे	साठी तेलावर चालणारे पंप	साठी विद्युत पंप		५ किलो व त्यापेक्षा अधिक	५ किलो पेक्षा कमी
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
	जिल्हा एकूण	३५३३३	२६०६	३८१३७	७	११	१४३७	१०४७८	६०	१६	—
१.	वर्धा	३५३३	१२८७	५०८८	४	५	११६	२३८३	२	१	—
२.	देवली	३३७७	१३२८	४१८५	—	१	१३१	१३६४	६	५	—
३.	सेलू	४०४०	११५८	४४८७	१	५	५४	१६०२	७	३	—
४.	आर्वी	३९७८	१३५१	४१४१	२	—	१८३	१३०८	२०	६	—
५.	आष्टी										
६.	कारंजा	५६४४	१६६२	५११८	—	—	३८०	२००३	५	१	—
७.	हिंगणघाट	६८८२	१८२०	७५३१	—	—	४४५	१०४४	२	—	—
८.	समुद्रपुर	७८७२	२५३	७२८७	—	—	१२८	७७५	४	—	—

आधार :- प्रगुणना, वर्ष, १९८२.

तुळकाळ, टंगाई, टंगाई सव्ण्य परिस्थितीची माहिती सन १९८५-८६ वर्षाकरिता

जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र.	बाब	जिल्ह्याची सकूण	तालुका							
			वर्धा	देवळी	सेलू	आर्वी	आष्टी	कारंजा	हिंगणघाट	समुद्रपुर
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
अ) तुळकाळ व तीव्र टंगाई .										
१.	तालुक्यातील सकूण गावांची संख्या	१३७९	१५३	१४६	१७७	२२१	११८	१५३	१४८	२६३
२.	ग्रस्त गावांची संख्या	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	ग्रस्त लोकसंख्या									
४.	जमीन महसुलामध्ये पूर्ण निलबंद दिलेल्या गावांची संख्या									
५.	अंदाजीत हानी [स्वयामध्ये]									
	अ) पीक न येणे									
	ब) पशुधान मालम-ता इत्यादीची हानी									
६.	मदतीसाठी हाती घेतलेली कामे									
७.	कामावर घेतलेल्यांची संख्या									
८.	केलेला खर्च [स्वयामध्ये]									
९.	शेतजमीन अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम [स्वयामध्ये]									
	ब) अवर्षाणा सव्ण्य परिस्थिती									
१.	तालुक्यातील सकूण गावांची संख्या	१३७९	१५३	१४६	१७७	२२१	११८	१५३	१४८	२६३
२.	ग्रस्त गावांची संख्या									
३.	ग्रस्त लोकसंख्या									

निरंक

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
४.	जमीन महसुलामध्ये पूर्ण निलंबन दिलेल्या गावांची संख्या									
५.	अंदाजीत हानी [स्वयामध्ये] अ) पिक न येणे ब) पशुधान मालम-ता इत्यादीची हानी									
६.	मदतीसाठी हाती घेतलेली कामे									
७.	कामावर घेतलेल्यांची संख्या									
८.	केलेला खर्च [स्वयामध्ये]									
९.	शेत जमीनी अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम [स्वयामध्ये] क) पुर									
१.	तालुक्यातील गावांची संख्या	१३७२	१५३	१४६	१७७	२२१	११८	१५३	१४८	२६३
२.	ग्रस्त गावांची संख्या									
३.	ग्रस्त लोकसंख्या									
४.	जमीन महसुलामध्ये पूर्ण निलंबन दिलेल्या गावांची संख्या									
५.	अंदाजीत हानी [स्वयामध्ये] अ) पिक न येणे ब) पशुधान मालम-ता इत्यादीची हानी									
६.	मदतीसाठी हाती घेतलेली कामे									
७.	कामावर घेतलेल्यांची संख्या									
८.	केलेला खर्च [स्वयामध्ये]									
९.	शेत जमीनी अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम [स्वयामध्ये]									

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, वटार्ग.

तक्ता क्रमांक ३. १३

टंचाईच्या पूर्वद्विहासानुसार कठिण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत
माहिती.

जिल्हा :- वार्धा .

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	मंडळ	मंडळातील गावाची संख्या	ग्रंस्त गावाची संख्या १९८५-८६
१.	२.	३.	४.	५.
	जिल्हा एकूण तालुका	१५	१३७९	
१.	वार्धा	वार्धा	६२	
२.	देवळी	देवळी	९०	
		पुलगाव	८२	
३.	सेलू	सेलू	१४०	
		सिंदी	१०२	
४.	आर्वी	आर्वी	९५	
		रोहणा	९२	
५.	आष्टी	खारंगणा	७२	
		आष्टी	१४९	
६.	कारंजा	कारंजा	८४	
७.	हिंगणघाट	हिंगणघाट	७१	
		अलीपुर	८५	
		वडनेर	६९	
८.	समुद्रपुर	समुद्रपुर	९४	
		गिरड	९२	

निरंक

आधार :- जिल्हाअधिकारी , कार्यालय , वार्धा.

तस्ता क्रमांक ४१

-- ५१ --

तालुकावार पशुधन [१९८२ चा गणनेमागे
जिल्हा-वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विदेगी / संकरीत गाथी व बैल			अडीच वर्गावरील गाथी				विदेगी/ संकरीत अडीच वर्गापर्यन्त ची वासरे	एकूण विदेगी संकरीत गाथी व बैल.
		अडीच वर्गावरील बैल	डाव्या केलेले	डाव्या न केलेले	एकूण बैल	तुभात्या	एकदाही न व्यालित्या व आटलेल्या	इतर		
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
	जिल्हा एकूण	३६८	१७४	५४२	११११	८२९	९२	२०३२	२७६४	५३३८
१.	वर्धा	६८	५२	१२०	२२५	१९१	४१	५२७	७४३	१३९०
२.	देवळी	३३	१५	४८	१२०	९४	३	२१७	२६०	५२५
३.	सेलू	१११	३८	१४९	२७३	२५५	२२	५५०	५८०	१२७९
४.	आर्वी	६०	४३	१०३	१८५	१६८	१९	३७२	६१९	१०९४
५.	आजटी									
६.	कारंजा	२७	८	३५	७५	३७	५	११४	१८२	३३१
७.	हिंगणघाट	५१	१८	६९	१४४	६५	२	२११	२८०	५६०
८.	समुद्रपुर	१८	—	१८	१९	२२	—	४१	१००	१५९

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	द्वितीय गायी व बैल					तीन वर्गावरील गायी			
		तीन वर्गावरील बैल		तीन वर्गावरील गायी			दुधात्या	आटलेल्या व एकदाही च्यालेल्या	फक्त कामासाठी	इतर गायी
१.	२.	केवळ पैदाशी करिता वापर लेले वडू बैल	पैदाशी करिता व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामाकरिता वापरलेले बैल	इतर बैल	एकूण तीन वर्गावरील बैल				
१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.		
	जिल्हा एकूण	७८२	११०१	१२२६६६	१२७१	१२६६२०	३९६३२	२७४३७	४३४	६१७
१.	वर्धा	८१	१६५	१५९६५	१३५	१६३४६	५५०२	१२२५८	१२४	१४०
२.	देवळी	५१	३१	१३९२५	८२	१४०८९	४१२६	१००९०	१९	३३
३.	सेलू	११२	२२१	१५३०१	२५९	१५८९३	५४९०	१२११५	१७	३३
४.	आर्वी	१९३	२६१	१४८९०	२८३	१५६२७	६५३७	१५७५२	३०	२४२
५.	आष्टी									
६.	कारंजा	१३०	७	१६७५३	७३	१६९६३	५५७१	१८३९४	११	१६
७.	हिंगणघाट	१८३	५३५	२२२००	२०४	२३१२२	६५४२	१३४३६	-	७
८.	समुद्रपुर	३२	६८१	२३६३२	२३५	२४५८०	५८६४	१५३९२	२३३	१४६

तक्ता क्रमांक ४.१ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण गायी	तीन वर्षांच्या खालील देशी गायी वासरे	एकूण देशी गायी व बैल	विदेशी संकरित व देशी एकूण गायी व बैल	देशी व रेंडे				
						तीन वर्षांवरील रेंडे				
						केवळ पैदाशाही साठी ठेवलेले	पैदाशाही साठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामासाठी	इतर	एकूण रेंडे
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	
	जिल्हा	एकूण १३८१२०	१०३१३९	३६७८७९	३७३२१७	७२९	७१	३४३	६६	१२०९
१.	वर्धा	१८०२४	१३१०१	४७४७१	४८८६१	७६	११	६६	१४	१६७
२.	देवळी	१४२६८	१०३११	३८६६८	३९१९३	६२	६	३६	२	१०६
३.	सेलू	१७६५५	१२२५८	४५८०६	४७०८५	८८	५	३७	८	१३८
४.	आर्वी	२२५६१	१५०९३	५३२८१	५४३७५	१३३	१३	९६	९	२५१
५.	आष्टी									
६.	पारंजा	२३९९२	१६३१३	५७२६८	५७५९९	२३२	४	१४	३	२५३
७.	हिंणगाघाट	१९९८५	१६९२४	६००३१	६०५९१	८४	५	४३	१०	१४२
८.	समुद्रपुर	२१६३५	१९१३९	६५३५४	६५५१३	५४	२७	५१	२०	१५२

तक्ता क्रमांक ४. १ [पुढे चालू]

- ५४ -

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	तीन वर्षांवरील म्हशी					रेडके ३ वर्षा व त्याखालील	स्कूण म्हशी व रेडे	स्कूण गोजातीय
		दुभत्या	पैदाशीसाठी आटलेल्या व न व्यालेल्या	फक्त कामासाठी	इतर	स्कूण म्हशी			
१.	२.	३०.	३१.	३२.	३३.	३४.	३५.	३६.	३७.
	जिल्हा स्कूण	१०७१०	१५३०४	१८३	१६२	२६३५२	१४१२२	४१६२७	४१४२१४
१.	वर्धा	१५४५	२१३५	५१	३८	३७६२	१२२७	५२३३	५४७२४
२.	देवळी	८६७	१२०४	८	१	२०८०	१०२७	३२८३	४२४७६
३.	सेलू	११४६	१६३०	१	४	२७८१	१३८२	४३०१	५१३८६
४.	आर्वी	२४०४	३१२५	५६	६२	५७१७	२५३६	८५०४	६२८७२
५.	आष्टी								
६.	कारंजा	२१०४	३५६०	१	—	५६६५	२७३५	८६५३	६६२५२
७.	हिंगणघाट	१६५०	१२३७	५	५	३५२७	२३३२	६०७१	६६६६२
८.	समुद्रपुर	९९४	१६४३	६१	५२	२७५०	२०५०	४२५२	७०४६५

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक ४.१ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	मेढ्या	बक-या	घाडे व शिगरे	इतर पशुधान	एकूण पशुधान	एकूण कोबडवा	एकूण कुकूट आदि पक्षी
१.	२.	३८.	३९.	४०.	४१.	४२.	४३.	४४.
	जिल्हा एकूण	८०६०	१४६१८२	१३८४	५७०५४०	५९६७५७	१६४८४२	१६६१५७
१.	वर्धा	४२५	२१२४८	२८	७७३३५	८१२७२	२१६५१	२१८३५
२.	देवळी	२४	१६२२५	२१०	५२७०५	६३०८६	२०६०६	२०७०३
३.	सेलू	६७४	१७६२२	२०६	६२८८८	७३३३१	२१८१६	२२०९१
४.	आर्दी	२३४७	२३०१७	८४	८८३२७	९१२१५	२४७०३	२५०९०
५.	आरुटी							
६.	कारंजा	२३२०	२०२४१	७६	८२५८२	९४५६६	१८५६५	१८७४५
७.	हिंगणघाट	४६०	२५२०४	१८२	२३२०८	२७७२१	३०५८०	३०७८२
८.	समुद्रपुर	१६७०	१२८२५	५२८	२२४८८	२४७८२	२६२२१	२६२२१

आधार :- १९८२ ची पशुगणना .

तालुकावार पशुवैधाकीय आकडेवारी [वर्ष १९८५-८६]
जिल्हा :- वर्धा .

अ. क्र.	तालुका	पशुवैधाकीय						उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या						एकूण	खाची केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रिम गर्भ धा	गर्भ धा केलेली जनावरे
		इस्पितळे	दवाखाने	मदत	फिरती पशुवैधाकीय पध्दके	डॉक्टर	पर्यवेक्षक	इस्पितळे	दवाखाने	मदत	फिरती पशुवैधाकीय पध्दके	x पध्दके	गर्भ धा				
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.		
	जिल्हा एकूण	१	२०	६३	२	२७	८७	१३४१६	८४५४१	११६२११	५५८४	२१९७५२	८४३९	६६	१३२१२		
	नगरी	१	६	-	-	९	८	१३४१६	३१०६१	-	-	४४४७७	-	६	२१८८		
	ग्रामीण	-	१४	६३	-	१८	७९	-	५३४८०	११६२११	५५८४	१७५२७५	८४३९	६०	११०२४		
	तालुका																
१]	वर्धा.	१	२	७	२	९	११	१३४१६	८५३७	१३५७३	५५८४	४१११०	९९७	७	२५३९		
२]	देवळी	-	२	६	-	२	८	-	७५४०	१६९९७	-	२४५३७	१४२६	६	९८५		
३]	तेलू	-	२	१०	-	२	१२	-	१४१०७	१६८०८	-	३०९१५	५८१	११	३३५५		
४]	आर्वी	-	५	१६	-	५	२३	-	१६६०५	३०४११	-	४७०१६	१४०७	१५	२६६०		
५]	आष्टी	-	२	३	-	२	५	-	६९६९	२५३०	-	९४९९	६५०	३	१७८		
६]	कारंजा	-	२	१०	-	२	१२	-	७१२७	१३९०६	-	२१०३३	४७६	१२	१५१७		
७]	हिंगणघाट	-	३	५	-	३	८	-	१५०१३	१०२६५	-	२५२७८	१५७३	६	१३०८		
८]	समुद्रपुर	-	२	६	-	२	८	-	८६४३	११७२१	-	३०३६४	१३२९	६	६७०		

टिप:- x ही संस्था जिल्हा स्तरावर कार्यरत असून संपूर्ण जिल्ह्यात कार्य करते त्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध होऊ शकत नाही.

करीता चरील संस्थोमार्फत केलेल्या कामाची माहिती वर्धा तालुक्यात समाविष्ट केली आहे .

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन , उपसंचालक , वर्धा.

तक्ता क्रमांक ४.३

रोगांच्या प्रकारानुसार पशूच्या मृत्युची संख्या
१९८५-८६ वर्गाकरिता
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र. : तंतर्जन्य वांडगुळजन्य रोग		१९८५-८६	
१.	२.	लागण	मृत्यु
१.	२.	३.	४.
सकूण पशूधनाची मृत्यु संख्या			
गाई व म्हती			
१]	घाटसर्प	४६	१३
२]	लाल्या	२३२	--
३]	फ-या [एक टांग्या]	२६	२३
४]	फसत	--	--
५]	स-या	--	--
६]	इतर	--	--
सकूण		३०४	५६
मेंढया व वरु-या			
१]	फ-या	--	--
२]	नीमोनिया	--	--
३]	पायलाग व लाल्या	--	--
४]	इतर [शोळ्या मेंढयांची देवी]	६६	२५
सकूण		६६	२५
बोंबड्या			
१]	राणीबोत [मानमोडी]	--	--
२]	देवी	--	--
३]	बोळ्फांडी	--	--
४]	इतर [स्पाईन फिचर]	६	५
सकूण		६	५

आधार :- जिल्हा पशूसंवर्धन उपसंचालक, जिल्हा वर्धा.

तक्ता क्रमांक ४.४

मान्यताप्राप्त पशुवधागृहे प्रत्येक पशुवधा गृहात क-तल केलिल्या पशुवधी संख्या [वर्ष १९८५-८६]

जिल्हा :- वधाई .

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	पशुवधा गृहाची संख्या	एकूण क-तल केलिली जनावरे						एकूण
			गाई वैल	म्हशी रेडे	मेंढया	शोळ्या	डूकरे	इतर	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
	वधाई जिल्हा एकूण	६			६८	१२९५५	३२	-	१३०६२
	तालुका								
१]	वधाई	१			-	२९३८	२२	-	२९६०
२]	देवळी	२			१७	१५८८	-	-	१६०५
३]	सेलू	१			११	१६८७	१७	-	१७१५
४]	आर्वी	१	१७	१७	-	३१४८	-	-	३१४८
५]	आष्टी	-	११	११	-	-	-	-	-
६]	कारंजा	-			-	-	-	-	-
७]	हिंगणघाट	१			४०	३५९४	-	-	३६३४
८]	समुद्रपुर	-			-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, वधाई .

तक्ता क्रमांक ४.५.

वर्धा जिल्ह्यातील वनक्षेत्रा

[वर्षा १९८५-८६]

जिल्हा :- वर्धा [क्षेत्र चौ. कि. मी.]

अ. क्र.	विभाग	राखित	दृक्षीत	अवर्णित	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१.	एकूण	५२७.८८	३१९.०३	२७.७९	८७४.७०
२.	तहसुली	-	-	२७.७९	२७.७९
३.	वन	५२७.८८	३१९.०३	-	८४६.९१

आधार :- वन संख्या शास्त्रज्ञ, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक ४. ६

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने १९८५-८६
या वर्गाकरिता
जिल्हा :- वर्धा .

अ. क्र.	वन उत्पादन	उत्पादन हजार घान मिटर	मुल्य हजार रुपयात
१.	२.	३.	४.
१.	इमारतीचे लाकूड	१३.०८०	६२२६६
२.	जळावू लाकूड	२१.४४८	२३६८
३.	चंदन	-	-
<u>गौण वन उत्पादने</u>			
<u>किंमत</u>			
	अ] बांबू	-	४५
	ब] गवत, इत्यादी	-	२५
	क] विडी पाने	-	१११४
	ड] डिक	-	८
	ई] इतर	-	१५
	१] आपटा पाने	-	-
	२] मोहाची फळे	-	-
	३] खानी व खानीजे	-	-
	४] हिरडा	-	-
	५] आंबा	-	-
	६] इतर	-	-
	फ] एकूण गौण वन उत्पादने	-	१२७७
४.	एकूण किंमत	-	६७८८८

आधार :- विभागीय वन अधिकारी, वर्धा .

जिल्ह्यातील भुजल मत्स्यव्यवसाय सन १९८५-८६ करिता

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	नदीची लांबी [कि. मी.]	मत्स्यव्यवसाय साठी अनुकूल क्षेत्रा तळी सरोवर व जलासय यांचे एकूण क्षेत्रा	मत्स्यव्यवसाय या खालील उपयोगात आणलेले जल-क्षेत्रा [हेक्टर]	भुजल मत्स्योत्पादन [मि. टन]	पकडलेल्या माशांची उत्पादनाला मिळालेली किंमत [रुपये लाखात]	मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज [लाखात]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
	जिल्हा एकूण तालुका	४६०	३३००	२६४५	४६०	२२. ६०	५. २९
१.	वर्धा.	३६	१५०	४५	३५	१. ७५	१. १७
२.	देवळी	४६	२५०	१५०	३०	१. ५०	०. ६२
३.	सेलू	३७	१३००	१३००	१९०	९. ५०	१. ११
४.	आर्वी	९०	२५०	१३०	८०	४. ००	१. २५
५.	आष्टी	७९	७५	७०	३०	१. १०	०. २५
६.	कारंजा	४०	२५०	५०	५०	२. ५०	०. ०२
७.	हिंगणाघाट	४२	२५	१०	१०	०. ५०	
८.	समुद्रपुर	९०	१०००	९००	३५	१. ७५	०. ८७

आधार :- जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, वर्धा.

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष १९८४-१९८५
जिल्हा-वर्धा.

अ. क्र.	उद्योग गट व त्यांचा त्फिकांक	वर्ष	संख्या			स्तंभा ६ मधील कामगार			काम केलेल्या प्रम दिनांची संख्या	संख्या		
			नोंदणी झालेले कारखाने	चंद कारखाने	प्रपत्र पाठविणारे कारखाने	एकूण	पुरुष	स्त्रीया		प्रपत्र न पाठविणारे कारखाने	स्तंभा ११ मधील कारखान्यातील कामगार	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	
१. ००८ शोतमाल प्रक्रीया	१९८४	१	—	—	—	—	—	—	—	१	१५	
	१९८५	१	—	१	३६	२	३०	१११०८	—	—	—	
२. २०४ धान्य गिरणी	१९८४	३	२	१	१५	१०	५	१७१०	—	—	—	
	१९८५	४	२	२	३६	३४	२	२०१६	—	—	—	
३. २०७ साखर व गुळ खांडसरी तयार करणे	१९८४	१	१	—	—	—	—	—	—	—	—	
	१९८५	१	१	—	—	—	—	—	—	—	—	
४. २१० वनस्पतीजन्य तेल व वनस्पतीजन्य तूप इत्यादी	१९८४	१	—	१	५३	५३	—	१५०५२	—	—	—	
	१९८५	१	—	१	६४	६४	—	१५४२७	—	—	—	
५. २११ इतर खाद्य तेल, चरबी राईचे तेल, हाईसुंगाचे तेल तिळाचे तेल इत्यादी	१९८४	२	२	७	२५३	२४२	११	४८८७५	—	—	—	
	१९८५	२	२	७	२७४	२६४	१०	४३६२७	—	—	—	
६. २३० कापसाची सरकी काढणे स्वच्छ करणे व त्याच्या गासड्या बांधणे	१९८४	३६	३	२७	१२०५	८७७	१०२८	१९१५२४	६	३८८		
	१९८५	३७	२	३३	२५२२	१०८५	१४४४	२८७७८७	२	१५०		
७. २३१ सुती कापडाचे गिरण्यात सुत काढणे विनगे ओखाडणे तंत्रज्ञानेज करणे व परिष्करण	१९८४	३	—	१	१५२३	१५१७	६	५२३९१२	२	३५२६		
	१९८५	३	—	३	४९८६	४८९२	८७	१६०८१२०	—	—		

तक्ता क्रमांक ५१ [पुढे चालू]

- ६३ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
८.	२३६२ भागात तुती कापड	१९८४	५	—	५	२५	२५	—	६६७४	—	—
	दिवाने व त्याचे छाष्टीकरण	१९८५	५	२	३	२१	२२	—	६३६७	—	—
९.	२६१ सर्पत-हेचे धागेदोरे व	१९८४	१	—	१	३९	३९	—	१३५७२	—	—
	सुत जाळ्या तयार करणे	१९८५	१	—	१	४८	४८	—	१६७६८	—	—
१०.	२७१ लाकड घिरणो [प्ल्यातूड	१९८४	२४	३	१८	६०	६०	—	१५६९८	३	१०
	शिवाय]	१९८५	२६	२	२१	७१	७१	—	१९२३७	३	९
११.	३११ खाते व फिटक नाशाके	१९८४	१	१	—	—	—	—	—	—	—
		१९८५	१	१	—	—	—	—	—	—	—
१२.	३१५ खाद्या तेल	१९८४	१	१	—	—	—	—	—	—	—
		१९८५	१	१	—	—	—	—	—	—	—
१३.	३१८ स्पेटक द्वे तयार करणे	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		१९८५	१	—	१	५५	५३	२	१६५२५	—	—
१४.	३२४ तिगिट चुना व प्लास्टर	१९८४	१	—	१	१८	१८	—	५५८०	—	—
		१९८५	१	—	१	१८	१८	—	५७१९	—	—
१५.	३२६ दगडांच्या वस्तु तयार	१९८४	२	१	१	१६	६	१०	३५२	—	—
	करणे दगडांना आकार देणे	१९८५	२	१	१	४२	१८	२४	१२१७५	—	—
	व दगड बारीक करणे										
१६.	३२९ अधातू खानिज पदार्थांचे	१९८४	२	—	२	४३	४२	१	१११६०	—	—
	उत्पादन उदा. स्लेट आद्यासीट										
	ग्राफाईट, खानिज उतलिलीका व	१९८५	२	—	२	४५	४५	—	१०७३६	—	—
	इतर अधातू खानिज पदार्थांचे जे										
	इतर ठिकीणी समाविष्ट नाहीत										

तक्ता क्रमांक ५१ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
१७.	३३१ लोखंड व पोलाद तापविफो व वितळविणो [गढाई वढलाई]	१९८४ १९८५	३	—	—	—	—	—	—	३	७०
१८.	३४५ धातूची भांडी कटकरी व स्वयंपाकाची भांडी तयार करणे	१९८४ १९८५	१	—	१	७	७	—	१४१४	—	—
१९.	३५३ अन्न व वस्त्र उद्योगा- किरता लागणारी औद्योगिक यंत्र सासुगी	१९८४ १९८५	१	—	१	२५	२४	१	७५५०	—	—
२०.	९२२ तंत्रोधान व शास्त्रीय सेवाला इतर ठिकाणी नमूद केल्या नाहीत.	१९८४ १९८५	१	१	—	—	—	—	—	—	—
२१.	९७३ मोटार वाहन व मोटार सायकली दुस्ती	१९८४ १९८५	४	—	४	१९५	१९५	—	६५३५१	—	—
			४	—	३	१११	१११	—	४०७३८	१	४०
	एकूण	१९८४ १९८५	१०१	१५	७१	४१७७	३११५	१०६२	९०८४२४	१५	४००९
			१०६	१५	८३	८३८२	६७८३	१५९९	२११६०९५	८	२३४

आधार :- मुख्य निरीक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

चालू कारखाण्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण सन १९८४-८५ व १९८५-८६ जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	प्रमुखा उद्योग समूह व त्याचे सकितांक	व. वर्ग	१० कामगारापेक्षा कमी		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार		५०० ते ९९९ कामगार		
			अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	
			१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
१.	००. शेतमाल प्रक्रीया	१९८४ १९८५	—	११	१	१५	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२.	२०. २१ खाध्यवस्तू	१९८४ १९८५	२	११	२	२९	१	३३	४	२४८	—	—	—	—	
३.	२३ सुती कापड	१९८४ १९८५	६	२५	—	—	१०	३३१	१७	११३३	६	८३०	—	—	
४.	२६ कापडाच्या वस्तू	१९८४ १९८५	—	—	—	—	१	३२	—	—	—	—	—	—	
५.	२७ लाकडाच्या वस्तू	१९८४ १९८५	२१	७०	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
६.	३१ रसायने व रासायनिक पदार्थ [पेट्रोलियम व कोळसा] सोडून	१९८४ १९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
७.	३२ अधातू खानिज पदार्थ	१९८४ १९८५	—	—	२	४६	१	३१	—	—	—	—	—	—	
८.	३३ मूलभूत धातू व मिश्र धातू	१९८४ १९८५	—	—	३	४०	—	—	—	—	—	—	—	—	

तक्ता क्रमांक ५.३ [पुढे चालू]

- ६६१ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
९.	३४ धातव्या वस्तु व सुटे भाग [यंत्र व परिवहण सोडून]	१९८४ १९८५	१ १	७ ६	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
१०.	३५ यंत्रासामुग्री यांत्रिके अवजारे व सुटे भाग [वि. य. सोडून]	१९८४ १९८५	— —	— —	— —	— —	१ १	२५ २२	— —	— —	— —	— —	— —	— —
११.	१७ दुस्ती सेवा	१९८४ १९८५	— —	— —	— —	— —	३ ३	१०४ १११	१ १	२१ ५०	— —	— —	— —	— —
	एकूण	१९८४ १९८५	२९ ३२	११३ १३४	६ ६	२० २०	२० १७	६३३ ६११	२२ २४	१४७१ १७०३	६ २	८३० १०९२	— —	— —

[पुढे चालू] .

तक्ता क्रमांक ५.२ [पुढे चालू]

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे सकेतांक	वर्ष	१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व त्याहून अधिक		एकूण	
			अ	ब	अ	ब	अ	ब
			१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.
१.	०० शेतमाल प्रक्रिया	१९८४	-	-	-	-	१	१५
		१९८५	-	-	-	-	१	३९
२.	२०. २१ खाद्यवस्तू	१९८४	-	-	-	-	९	३२१
		१९८५	-	-	-	-	१०	३७४
३.	२३ सुती कापड	१९८४	३	५०४९	-	-	४१	७३६७
		१९८५	३	४९८६	-	-	४१	७६८६
४.	२६ कापडाच्या वस्तू	१९८४	-	-	-	-	१	३९
		१९८५	-	-	-	-	१	४८
५.	२७ लाकडाच्या वस्तू	१९८४	-	-	-	-	२१	७९
	फर्निचर	१९८५	-	-	-	-	२४	८०
६.	३१ रसायने व रासायनिक पदार्थ [पेट्रोलियम व कोळसा सोडून]	१९८४	-	-	-	-	-	-
		१९८५	-	-	-	-	१	५५
७.	३२ अधातू खानिज पदार्थ	१९८४	-	-	-	-	४	७७
		१९८५	-	-	-	-	४	१०५
८.	३३ मुलभूत धातू व मिश्र धातू	१९८४	-	-	-	-	३	७०
		१९८५	-	-	-	-	३	४०

पुढे चालू .

तक्ता क्रमांक ५.२ [पुढे चालू]

- ६८ -

१.	२.	३.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.
९.	३४ धातूच्या वस्तू व सुटेभाग [यंत्रे व परिवहण सोडून]	१९८४ १९८५	-- --	-- --	-- --	-- --	१ १	७ ६
१०.	३५ यंत्रासामुग्री यांत्रिक अवजारे व सुटेभाग [वि. य. सोडून]	१९८४ १९८५	-- --	-- --	-- --	-- --	१ १	२५ २२
११.	२७ हुरस्ती सेवा	१९८४ १९८५	-- --	-- --	-- --	-- --	४ ४	१९५ १६१
एकूण		१९८४ १९८५	३ ३	५०४९ ४९८६	-- --	-- --	८६ ९१	८१८६ ८६१६

टीप:- अ] कारखाण्याची संख्या
ब] कामगार.

आधार :- मुख्य निरीक्षक कारखाने महाराष्ट्र राज्य , मुंबई.

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखाण्यांची वर्गीकरण वर्ष १९८४- ८५ व १९८५- ८६
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र. : मुख्य उद्योगात व त्याचे वर्ग संकेतांक	दिवसांची संख्या	६० दिवस किंवा अधिक		६१ ते १२०		१२१ ते २४०		२४१ ते ३००		३००हून अधिक		एकूण					
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब				
१. ००, शेतमाल प्रक्रिया	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
	१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
२. २०, २१ खाद्य वस्तु	१९८४	—	—	—	२	१०१	१	५	२	८९	४	१२६	—	९	३२१		
	१९८५	—	—	१	२	१	२०	३	१०४	२	६४	३	१०७	—	१०	३७४	
३. २३ सुती कापड	१९८४	—	—	४	२७८	१४	८९७	१०	७०१	१	३६	—	—	४	१५४१	३३	३४५३
	१९८५	—	—	५	२९३	१६	१२६६	१०	८०६	२	१६७	—	—	६	५००७	३९	७५३६
४. २६ कापडाच्या वस्तु	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	३२	१	३२
	१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	४८	१	४८
५. २७ लाकडाच्या वस्तु फर्नीचर	१९८४	—	—	—	—	१	३	१	४	३	८	११	४०	२	५	१८	६०
	१९८५	—	—	—	—	२	८	—	—	६	१६	१२	४३	१	४	२१	७१
६. ३१ रसायने व रासायनिक पदार्थ [पेट्रोलियम व कोळसा]	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	५५	१	५५
	१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	५५	१	५५
७. ३२ अधातू खानिज पदार्थ	१९८४	—	—	१	१६	—	—	—	—	१	३१	—	—	२	३०	४	७७
	१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	१	२९	१	४२	२	३४	४	१०५
८. ३३ मुलधातू धातू व मिश्र धातू	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१५	१	१५
	१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१५	१	१५

तक्ता क्रमांक ५.३ [मुठे चालू]

- ७० -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.
९.	३४ धातुच्या वस्तू व मुठेभाग[यंत्रो व परीवहन]	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	१	७	—	—	—	—	—	१	७
		१९८५	—	—	—	—	—	—	—	१	६	—	—	—	—	—	१	६
१०.	३५यंत्रा-सामुग्री यांत्रिकी अवजारे व मुठे भाग [विधान यंत्र सामुग्री सोडिन]	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	२५	१	२५	
		१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	२२	१	२२	
११.	१७ दुस्ती सेवा	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	४	१९५	४	१९५	
		१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	३	१११	३	१११	
एकूण		१९८४	—	—	५	२९४	१७	१००१	१२	७१०	८	१७१.	१५	१६६	१४	१८३५	७१	४१७७
		१९८५	—	—	६	३०२	१९	१३६४	१३	९०७	१२	२८२	१७	२३१	१६	५२९६	८३	८३८२

टीप :- अ] कारखाण्यांची संख्या . ब] कामगार

आधार :- मुख्य निरीक्षक - कारखाने महाराष्ट्र राज्य , मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५.३
उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबीची आकडेवारी वर्ष १९८४-८५
वार्षिक उद्योग पाहणी [१९८५] [१९८५]
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतक	उद्योगाचे वर्ग	स्थावर भांडवल	खोळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी	कामगारांचे वेतन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निधीषट	उत्पादकतेमुळे मुल्यवृद्धी
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
१	२०-२१	खाद्य वस्तू	३१९	२३४३	५३	६८	१२५	२२१	१०५९२	१६७९४	७६२
२	२३	सुती कापड	५१६३७	५७९५३	६१४५	७०८५	५३३३१	६८३१०	२७५४५९	१८१५७६	८२६९३
३	३१	रसायने व रासायनिक पदार्थ	३१०४	३२६४	१३५	१७३	४१८	६७९	६८४३०	६४५२३	३५९६
४	३२	अधातू खाणायुक्त पदार्थ	१३६२२८	१४८२७	८२५	१०५८	११४०६	१७२६७	३८६७०३	२००१२२	१७०३८५
५	९७	हस्तशिल्प	२८२३	३२६	१४९	२०९	२३३८	४३२५	८१५६	४६१०	३४१०
६	-	इतर	८५६	१०५४	४०	४६	१७१	२०१	९६३	७५६	११६
एकूण			१९५७४७	७९८३७	७३४६	८६३९	६७७८९	९१७०३	७५७२९३	४६८३८१	२६०९६२

- टीप:- १] आकडे अस्थायी आहेत. २] आकडे संक्षिप्तात दिल्यामुळे सर्व वेतना जुळतीलच असे नाही.
३] आकडे गणना क्षेत्रातील सर्व कारखान्यांची माहिती व गैरगणना क्षेत्रातील अंदाजे माहितीवर
आधारीत आहे.
४] ३ पेक्षा कमी कारखाने असलेल्या उद्योगाची माहिती "इतर"चा उद्योगात अंतर्भूत आहे.
५] ज्या स्वीकृत पत्रिकांतील आकडे दोन किंवा जास्त जिल्ह्यातील आहेत ती स्वीकृतपत्राके हा तक्ता
तयार करताना विचारांत घेतली नाहीत.

आधार:- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५.५

रोजगार विनियम केंद्रातील आकडेवारी
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र. :	बाबी	१९८५-८६
१.	२.	३.
१.	जाहीर केलेल्या शिकार्या जागांची संख्या	७९३
२.	सेवायोजनाचा उपशोभ करणारे मासक	१५५
३.	पटावरील उमेदवारांची संख्या	४७०१२
४.	<u>नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या</u>	
	अ] खाजगी क्षेत्र	१०
	ब] सार्वजनिक क्षेत्र	६३१
५.	<u>नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या</u>	
	अ] अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती	२०७
	ब] इतर	६३४
	क] एकूण	६४१
६.	<u>राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय</u>	
	१] व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	१] नोंदणी झालेले	६६
	२] नोकरी मिळालेले	—
	२] प्रशासकीय, शासकीय आणि व्यवस्थापकीय कामगार	
	१] नोंदणी झालेले	७३
	२] नोकरी मिळालेले	—
	३] लेखांक व तत्संबंधीचे कामगार	
	१] नोंदणी झालेले	३४७
	२] नोकरी मिळालेले	१०
	४] विज्ञी कामगार	
	१] नोंदणी झालेले	—
	२] नोकरी मिळालेले	—
	५] शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार	
	१] नोंदणी झालेले	९
	२] नोकरी मिळालेले	—
	६] खान कामगार	
	१] नोंदणी झालेले	—
	२] नोकरी मिळालेले	—
	७] वाहतूक व दळणावळण व्यवसायातील कामगार	
	१] नोंदणी झालेले	१७१
	२] नोकरी मिळालेले	२०

तक्ता क्रमांक ५.५ [पुढे चालू]

१.	२.	३.
८.] क्राफ्टसमन्, उत्पादन प्रक्रिय कामगार, इतर ठिकाणी वर्गीकरण न झालेले कामगार	१] नोंदणी झालेले	९
	२] नोकरी मिळालेले	—
९] सेवा, खोब व तत्सम कामगार	१] नोंदणी झालेले	—
	२] नोकरी मिळालेले	—
१०] इतर ठिकाणी वर्गीकरण न केलेले कामगार	१] नोंदणी झालेले	८३६९
	२] नोकरी मिळालेले	६११
११] एकूण	१] नोंदणी झालेले	१०३८
	२] नोकरी मिळालेले	६९१

आधार:- जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ५. ६

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९८५-८६ वर्णनकरिता
जिल्हा:- वार्धा.

अ. क्र.	वाच	परिणाम	१९८५-८६
१.	२.	३.	४.
१.	<u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र</u>		
१]	व्ययक्तीक मार्गदर्शन/व्यक्तीशाः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	७३७
२]	सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटाची चर्चा	संख्या	१४
३]	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	४६
२.	<u>विविधविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</u>		
१]	व्ययक्तीक मार्गदर्शन/व्यक्तीशाः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	नाही
२]	सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटांची चर्चा	संख्या	नाही
३]	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	नाही

आधार :- जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, वार्धा.

तक्ता क्रमांक ५. ७

रोजगार हमी योजनाखाली घेतलेली कामे, त्यावरील
रोजगार व खर्च
१९८५-८६ वर्षाकरिता
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र.	महीना	खर्च [रु. लाखात]		मनुष्य दिवस	रोजगार हमी योजनेखालील कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संवित		
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१.	एप्रिल, ८५	६.३९	६.३९	५१०००	१३८
२.	मे, ८५	६.९६	१६.३५	७२०००	१३९
३.	जून, ८५	१४.४५	३०.८०	१०००००	१३४
४.	जुलै, ८५	१३.३२	४३.१२	८४०००	९७
५.	ऑगस्ट, ८५	१०.७५	५३.८७	७९०००	९१
६.	सप्टेंबर, ८५	१३.४२	६५.३९	८१०००	११३
७.	ऑक्टोबर, ८५	१३.९३	८१.३३	८२०००	१३४
८.	नोव्हेंबर, ८५	१८.०७	९९.३२	१३९०००	१०५
९.	डिसेंबर, ८५	७.२८	१०६.५७	५८०००	१०९
१०.	जानेवारी, ८६	११.६८	११८.२५	८००००	९७
११.	फेब्रुवारी, ८६	७.६८	१२५.९३	५९०००	११०
१२.	मार्च, ८६	१५.७९	१४१.७२	११६०००	१०८

आधार :- जिल्हाधिकारी, वर्धा.

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार [३१ मार्च, १९८६ ला संपणा-या कारकिर्तीत
जिल्हा :- वर्धा .

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या अस्थापनांची संख्या	कर्मचारी वर्गाची संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१.	कृषी	००.०६	३	२४१	२०१	-	४४२
२.	खानकाम	१०.१२	—	—	—	—	—
३.	वस्तु निर्माण	२०.३८	४१	—	४१७१	३३३१	७५०२
४.	विज निर्मिती व गॅस पाणी व सॉड-पाणी सेवा	४०.४२	१८	१६४३	४६८	१३२	२२५०
५.	वांधाकाम	५०.५१	७	४७३	१६	१३०	६१२
६.	घाऊ व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवस्थापक	६०.६२	२८	—	—	७६२	७६२
७.	परिवहन गोदामे आणि दळणावळण	७०.७५	२	२०१५	१३१५	—	३३३०
८.	वि-त पुरवठा, विमा, स्थावर मालम-ता आणि व्यापार वित्तीय सेवा	८०.८३	३२	—	७०२	८७३	१५८२
९.	सामुहिक, सामाजिक आणि व्यक्तिगत सेवा	९०.९६	१४८	५३७८	८६६३	४६६७	१८७०८
एकूण			२८६	२७५०	१५५४३	२२०२	३५२०२

आधार :- जिल्हा रोजगार योजन अधिकारी, वर्धा.

ताकता क्रमांक ७२

विद्युतीकरण झालेल्या गावरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या २१ मार्च, १९८६ अखेर
जिल्हा:- वर्धा, [लोकसंख्या " ००० "]

अ. क्र.	यंत्रणा	जिल्ह्यातील		विद्युतीकरण झालेली		विद्युतीकरण झालेली		एकूण विद्युतीकरण	
		गावे	गावरे	गावे	लोकसंख्या	गावरे	लोकसंख्या	गावरे	लोकसंख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	१२७०	६	१२००	५६३	६	१९१	१२०६	७५४
२.	खाजगी कंपनी	नि रं क							

टिप :- लोकसंख्या १९७१ च्या जनगणनेनुसार आहे .

अध्यास :- कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, वर्धा व विभागाचाट .

तक्ता क्रमांक ५-१०

- ७८ -

पिंपळा वापर १२८५-८६ या वर्गाकरिता

जिल्हा:- वर्धा

[हजार कि. वॅट तासामध्ये]

अ. क्र.	निर्णीतना प्रकार	पिंपळा वापरवा प्रकार							तंपधानांची संख्या [कनेक्शन संस्था]
		घारगुती	व्यापारी बाजारगुती व लघुव्यापारी साठी विज	औद्योगिक	सांख्यिक	कृषी	इतर	एकूण	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०
१.	धार्मिक	२२७७५	५१६४	४०५६६	२७८२	७७२६	१६०६	८०३७२	९९६९६
२.	हॉटेली	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	एकूण	२२७७५	५१६४	४०५६६	२७८२	७७२६	१६०६	८०३७२	९९६९६

आधार :- १] कार्यकारी अधीयन्ता , महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, वर्धा.

२] कार्यकारी अधीयन्ता , महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ , हिंगणघाट .

तक्ता क्रमांक ५. ११

आर्थिक वर्षाना १९८०

विगर कृषी अस्थापना
अस्थापना व स्थकार्यरत उद्योगासह
जिल्हा :- वर्धा.

वाव	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१.	२.	३.	४.
[एक] सर्व प्रकारच्या अस्थापना रकमे			
१.१ आस्थापनांची संख्या	१५४०१	१००२५	२५४२६
१.२ मालकीच्या प्रकारानुसार संख्या			
अ] सहकारी	३३५	१८१	५१६
ब] सार्वजनिक	२४०४	७५६	३१६०
क] खाजगी	१२६६२	९१८८	२१८२०
१.३ मालकाचा विशेष सामाजिक गट [एकूण संस्थोपारी टक्केवारी]			
अ] अनुसूचित जाती	१०.२३	७.८७	९.७१
ब] अनुसूचित जमाती	५.०७	५.०४	५.०५
१.४ जागेविरहीत कार्यान्वित असलेल्या संस्थांची एकूण संस्थोपारी टक्केवारी	१७.६८	२३.३६	१९.५४
१.५ शक्तीवर चालणाऱ्या संस्थांची एकूण संस्थोपारी टक्केवारी	१६.४५	१७.८०	१६.९८
[दोन] सर्वसाधारणपणे काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या			
अ] एकूण कामगार	२७४४४	४१०८०	६८८६४
ब] वेतनावर काम करणारे कामगार	१३२३७	२९०२६	४२२६३
क] वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांची टक्केवारी	४७.६४	७०.६५	६१.३७
ड] कामगारांची प्रति स्थापना सरासरी संख्या	५	१२	८

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार विंगर कृषी आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या.

अ. क्र.	वाव	ग्रामीण आस्थापना कामगार	नागरी आस्थापना कामगार	एकूण आस्थापना कामगार
१.	२.	३.	४.	५.
१]	खाणकाम	<u>६०</u> [२६५]	<u>८</u> [२२]	<u>६८</u> [२९७]
२]	उत्पादन व दुस्स्ती सेवा	<u>६६५१</u> [१०२९२]	<u>२८२६</u> [१४८२७]	<u>९४७७</u> [२५१०९]
३]	बीज गैस व पाणी	<u>२५</u> [४३]	<u>१२</u> [५०]	<u>३७</u> [९३]
४]	वांधाकाम	<u>८२</u> [१००]	<u>६३</u> [६७]	<u>१४५</u> [१६७]
५]	घाऊक व किरकोळ व्यापार	<u>३२५३</u> [४८१८]	<u>४२८७</u> [७०४१]	<u>८२३०</u> [११८५९]
६]	निवासगृहे व उपहार गृहे	<u>४३२</u> [८८५]	<u>४६५</u> [१३८१]	<u>८९७</u> [२२६६]
७]	वाहतूक	<u>१४०</u> [२७६]	<u>३८४</u> [३४८४]	<u>५२४</u> [३७६०]
८]	साठवणूक व वखार	<u>३३</u> [५३]	<u>४३</u> [८७]	<u>७६</u> [१४०]
९]	दळणावळणा	<u>१३१</u> [२९५]	<u>२४</u> [४३२]	<u>१५५</u> [७२७]
१०]	अर्थ पुरवठा, विमा, मालम-ता व धादेविषयक सेवा	<u>१३४</u> [४०४]	<u>३४८</u> [१७८७]	<u>४८२</u> [२१८१]
११]	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	<u>३७५९</u> [१०४२०]	<u>१६३५</u> [११८२५]	<u>५३९४</u> [२२२४५]
१२]	इतर	<u>११</u> [१३]	-	<u>११</u> [१३]
१३.	सर्वप्रमुख उद्योग गट	<u>१५४०१</u> [२७७८४]	<u>१००९५</u> [४१०८०]	<u>२५४९६</u> [६८८६४]

टीप:- कंतातील आकडे कामगारांची संख्या दर्शवितात .

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई .

तक्ता क्रमांक ५.१३

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार विंगर कृषी अस्थापनांची संख्या

अ. क्र. :	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	२ व ३	६६५१	२८२६	९४७७
२]	घाऊ व किरकोळ व्यापार	६ [अ]	३९४३	४२८७	८२३०
३]	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	९	३७५९	१६३५	५३९४
४]	निवास गृहे व उपहार गृहे	६ [व]	४३२	४६५	८९७
५]	वाहतूक	७ [अ]	१४०	३८४	५२४
६]	अर्थापुरवठा, विमा, मालम-ताव धादिविषयक सेवा	८	१३४	३४८	४८२
७]	दळणावळणा	७ [अ]	१३१	२४	१५५
८]	वांधाकाम	५	८२	६३	१४५
९]	साठवणूक व वखार	७ [व]	३३	४३	७६
१०]	खाणाकाम	१	६०	८	६८
११]	विज, गॅस व पाणी	४	२५	१२	३७
१२]	इतर	१०	११	-	११
१३]	सर्व प्रमुखा उद्योग गट	-	१५४०१	१००९५	२५४९६

आधाराः:- अर्था व सांख्यिकी तंत्रालयालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५.१४

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषी आस्थापना
कामगारांची संख्या

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	२ व ३	१०२१२	१४८९७	२५१०९
२]	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	९	१०४२०	११८२५	२२२४५
३]	घाऊक व किरकोळ व्यापार	६ [अ]	४८१८	७०४१	११८५९
४]	वाहतूक	७ [क]	२७६	३४८४	३७६०
५]	अर्थ व पुरवठा, विना मालम-ता व सेवा	८	४०४	१७८७	२१९१
६]	निवास गृहे व उपहार गृहे	६ [ब]	८८५	१३८१	२२६६
७]	दळणवळण	७ [ख]	२९५	४३२	७२७
८]	खाणाकाम	१	२६१	२९	२९४
९]	बांधाकाम	५	१००	६७	१६७
१०]	साठवणूक व बाजार	७ [घ]	५३	८७	१४०
११]	वीज, गॅस व पाणी	४	४३	५०	९३
१२]	इतर	१०	१३	-	१३
१३]	सर्व प्रमुख उद्योग गट	-	२७७८४	४१०८०	६८८६४

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५.१५

विगर कृषी सहकारी अस्थापना [सर्व उद्योग गट एकरा]

अ. क्र.	वाव	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
१]	सहकारी औद्योगिक संस्थाची संख्या	३३५	१८१	५१६
२]	विजेवर चालणा-या संस्थाची एकूण संस्थेची टक्केवारी	७.७६	६.०८	७.१७
३]	सहकारी औद्योगिक अस्थापना सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
अ]	एकूण संस्था	२०७४	१३५७	३४३१
व]	प्रति अस्थापना कामगारांची संख्या	६	८	७

आधाराः- अर्था व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

प्रमुखा उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या

क्र. क्र. : उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- पना	रोज- गार	आस्था- पना	रोज- गार	आस्था- पना	रोज- गार
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१. खाणकाम	-	-	-	-	-	-
२. उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	१४	४५५	१५	१५१	३९	६०६
३. वीज, गॅस व पाणी	१	१	-	-	१	१
४. वाणीकाम	-	-	-	-	-	-
५. घाऊक व किरकोळ व्यापार	१४	१२५	५९	१७१	१५३	२९६
६. निवास गृहे व उपहार गृहे	३	३८	१०	५५	१३	९३
७. वाहतूक	३	५	-	-	३	५
८. साठवणूक व वखार	११	२१	३	८	१४	२९
९. अर्थ पुरवठा, विमा, मालम-ता, व धादिविषयक सेवा	५०	२३७	३१	४७८	८१	७१५
१०. दळणावळण	३	१३	-	-	३	१३
११. सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	१४६	११७९	६३	४९४	२०९	१६७३
१२. इतर	-	-	-	-	-	-
१३. सर्व प्रमुखा उद्योग गट	३३५	२०७४	१८१	१३५७	५१६	३४३१

टीप:- सहकारी उद्योग या सहकारी संस्था आहेत. कारण सहकार प्रकाराखाली स्वयं कार्यरत उद्योग नाहीत.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई .

तक्ता क्रमांक ५. १७

उत्पादन व हस्तुती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या
व नेहमी काम करणा-या कामगारांची
आकारमान गटानुसार संख्या

रोजगाराचा आकारमान गट [संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम- करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम- करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम- करणा-या व्यक्तींची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१-२	३१०	४२४	२४५	४५३	५५५	८७७
३	३१	९३	१२३	३६२	१५४	४६२
४	३०	१२०	८४	३३६	११४	४५६
५	२१	१०५	४३	२१५	६४	३२०
६-९	६५	४५७	८९	६२९	१५४	१०८६
१०-१९	६६	८८९	५३	६६५	११९	१५५४
२०-४९	१४	३७७	१७	५५२	३१	९२९
५० त्यापेक्षा जास्त	५	३८५	३९	८५९८	४४	८९८३
सर्व आकारमान गट	५४२	२८५०	६९३	११८१६	१२३५	१४६६७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई .

घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या
व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची
आकारमान गटानुसार संख्या

रोजगाराचा आकारमान गट [संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	अस्थाप- नाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	अस्थाप- नाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा- या व्यक्तींची संख्या	अस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा- या व्यक्तींची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१-२	३१६	४६९	४७२	८८६	७८८	१३५५
३	४४	१३३	२४२	७२६	२८६	८५८
४	२०	८०	८८	३५२	१०८	४३२
५	१०	५०	४५	२२५	५५	२७५
६-९	९	५९	४९	३३३	५८	३९२
१०-१९	२	२४	१०	१२७	१२	१५१
२०-४९	२	५५	२	५७	४	११२
५०त्या पेक्षा जास्त	-	-	-	-	-	-
सर्व आकारमान गट	४०३	८६९	९०८	२७०७	१३११	३५७५

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५.१९

सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या
व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची

आकारमान गटानुसार संख्या

रोजगाराचा आकारमान गट [संख्या]	ग्रामीण	नागरी	एकूण			
	आस्था-पनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था-पनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१-२	१६२३	२३०७	२४२	३२७	१८६५	२७०४
३	२२५	६७५	८८	२६४	३१३	९३९
४	१४२	५६८	५५	२२०	१९७	७८८
५	८५	४२५	४०	२००	१२५	६२५
६. ९-	१८०	१२२७	११२	८२३	२९२	२१२०
१०-१९	१०३	१३८७	१३६	१८४२	२३९	३२३९
२०-४९	४२	११३७	११३	३४२०	१५५	४५५७
५० त्यापेक्षा जास्त	८	११०४	४१	३६१६	४९	४७२०
सर्व आकारमान गट	२४०८	४९००	८२७	१०७८२	३२३५	१९६८२

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५-२०

सर्व उद्योग गट मिळूणा एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व
नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची
आकारमान गटानुसार संख्या

रोजगाराचा	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
आकारमान गट [संख्या]	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१-२	२५२६	३६०६	११५२	२०८४	३६८५	५६२०
३	३२०	११७०	५४७	१६४१	९३७	२८११
४	२२३	८२२	२८७	११४८	५१०	२०४०
५	१४०	७००	१५६	७८०	२२६	१४८०
६-९	२८८	२०५६	३३५	२३८०	६२३	४४३६
१०-१९	१८९	२५४२	२४६	३२६२	४३५	४८०४
२०-४९	६३	१६२३	१६७	५०९७	२३०	६७९०
५० त्या पेक्षा- जास्त	१४	१५८९	९६	१५२६१	११०	१६८५०
सर्व आकारमान गट	३८३३	१४२४८	२९२३	३१६५३	६८२६	४५९०१

आघार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई .

तक्ता क्रमांक ६.१

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था [३० जून, १९८६ अखेर]

जिल्हा: वर्धा.

अ. क्र. :	संस्थांचा प्रकार	संख्या [३०-६-८६ अखेर]
१.	२.	३.
१.	सहकारी पत संस्था	४७९
२.	सहकारी बिगर पतसंस्था	६४८
३.	<u>कृषी पत संस्था</u>	
	१] जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक	१
	२] जिल्हा भुविकास बँक [शाखा वर्धा]	१
	३] प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	४००
	४] इतर	
	अ] धान्य बँक	३
	ब] आदीवासी पत संस्था	३
	क] शेतकरी सेवा संस्था	—
	<u>बिगर शोती पत संस्था</u>	
	१] औद्योगिक सहकारी बँक	—
	२] नागरी बँक व नागरी पतपेढ्या	४
	३] वेतन धारकांची संख्या	६७
	४] गिरणी व कारखाने कामगार संस्था	१
	५] थ्रिपट आणि पत संस्था	—
	६] धाती	—
	७] इतर	—
	<u>कृषी बिगर पत संस्था</u>	
	१] कृषी पणान	१५
	२] कृषी उत्पादन व प्रक्रीया	१७
	३] मत्स्य व्यवसाय सह. संस्था	२२
	४] पशुसंवर्धन संस्था	—
	५] सिंचन संस्था	१
	६] शोती सहकारी संस्था	१
	७] <u>कृषी प्रक्रिया</u>	
	अ] कुक्कुट पालन	—
	ब] पिक संरक्षण	—
	क] दुग्धाव्यवसाय	२३२

१.	२.	३.
८]	इतर	
	अ] भात गिरणी	—
	ब] फलोद्यान संस्था	—
	क] पशुखाद्या	१
४.]	बिगर कृषी विगर पत संस्था	
	१] हातमाग कामगार	१३
	२] विणकर	२
	३] इतर औद्योगिक व बलुतेदार	४३
	४] ग्राहक भांडार	५७
	५] घर बांधणी	१३८
	६] देखरेखा संस्था	१
	७] इतर [नसुद करावे]	
	अ] औद्योगिक वसाहत	—
	ब] वन	१७
	क] वाहतूक	५
	ड] उपार्ज प्रक्रिया	४
	इ] प्रसिध्दी	—
	प] रुग्णालये	—
	फ] कामगार कन्ट्रॉट	६९
	ग] जिल्हा व विभागीय सहकारी मंडळ	१
	ह] संघ	७
	त] महीला सहकारी संस्था	—
	थ] ग्रामस्वराज्य संस्था	१
	द] सहकारी साखर कारखाना	१
एकूण सहकारी संस्थांची संख्या		११३७

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ६.२

जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या पतपेदयावावत निवडक माहिती

[३०-६-८६ ला संपणा-या वषाकिरिता]

जिल्हा:- वर्धा [रुपये व सभासद संख्या]
हजारत

अ. क्र.	वाव	३०-६-१९८६ या दिवशी
१.	२.	३.
१.	एकूण सहकारी संस्थांची संख्या	११२७
२.	एकूण सभासदांची संख्या	२१७
३.	भारणा झालेले भागभांडवल	६६३०४
४.	त्यापैकी	
	अ] शासकीय	५७७२
	ब] स्वताचा निधी	६०५३२
५.	ठेवी	२३७८३२
६.	खोळते भांडवल	६२५३००
७.	निव्वळ दिलेले कर्ज	१३८९८२
८.	नफा	
	१] सहकारी संस्थांची संख्या	४८५
	२] रक्कम	८१७६
९.	तोटा	
	१] सहकारी संस्थांची संख्या	४८०
	२] रक्कम	३४६८
१०.	नफा किंवा तोटा नसलेल्या सहकारी संस्था	१६२

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा .

तक्ता क्रमांक ६.३

३०-६-८६ ला संपणाया वषातील सहकारी वँकाचे कार्य
जिल्हा- वर्धा. [रुपये हजारात]

अ. क्र.	वँकाचे नांव	शाखांची संख्या		सभासद संस्था		भाग		राखीव निधी		ठेवी	खोबते		दिलेली कर्जे									
		संस्था	वैयक्तिक	भांडवल	इतर	भांडवल	भांडवल	अल्प मुदतीचे	निव्वळ रोखा पतिवर		देयकातील कसब	कर्जे										
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.		
१.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी, अधिकाेण	३७	६०८	२७	२५७७	१२२३१	१७६२५७	२५६००७	१३३२१६५	६२५८३८	७०२८७२											
			त्यापैकी				येणे कर्जे															
			अल्प हंगामी शोती कामा साठी	मध्यम मुदतीचे	दिव्या मुदतीचे		अल्प मुदतीचे रोखा पत व देयकातील कसब या साठी	मध्यम मुदतीचे	दिव्या मुदतीचे													
			१३.	१४.	१५.		१६.	१७.	१८.													
१.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी अधिकाेण	४५५७२	३४४८	-	७२२२६५	१८७२८	-	५६२२३	६२२१	-												

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ६.४

प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य [३०-६-८६ या दिवशी संपणा-या व्षाकरिता
जिल्हा-वर्धा [रु हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	सहकारी संस्थांची संख्या	सकूण खातेदा- रांची संख्या	सकूण सभासद				भाग भांडवल	त्यापैकी शासकीय	राखीव व इतर निधी	कर्ज	खोळते भांडवल
				सकूण	लहान	मोठा	इतर					
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
	जिल्हा सकूण तालुका	४०२	१२३९०५	११३६०३	३२२८९	७५७४२	५५७१	३०२३४	९१०	३१०६	८६५९३	१०३३९६
१.	वर्धा	४७	१७८३५	१७३३३	५३५६	१११५७	८२०	३१६१	७७	७४२	११९३१	१६१६७
२.	देवळी	४९	१७३८३	१४०३२	४५५६	८७५७	७१९	२५९४	१५	१६६	९७५६	१२४५७
३.	सेलू	४२	१७४३०	१५५४१	३६११	११४११	५१९	२५८४	२६४	४६४	९६४५	१३४६७
४.	आर्वी	५९	१६४१०	१८४१३	७१६७	९८३४	१४१२	२८५६	१४४	३७३	१४९४४	१६६९५
५.	आष्टी	२८	२२५९३	७१६५	३२७९	३८८६	—	११२१	११२	१२३	५९६३	३९०४
६.	कारंजा	५०	१०२७	२०२७	३७७१	५२५६	—	१६६४	८३	१७८	४०००	५७६९
७.	हिंगणघाट	६०	१८०२२	१६९५९	३०४५	१३४६१	४५३	३२१६	१७२	८१२	१२१९३	१८३४२
८.	समुद्रपुर	६७	१४२३२	१५१३२	१५०४	११९८०	१६४८	३०३८	४३	२४८	१४१६१	१६५९५

तक्ता क्रमांक ६.४ [पुढे चालू]

- ९४ -

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	दिलेले स्कूण कर्जे [अल्प मध्यम दिर्घ]		येणे कर्जे [अल्प मध्यम दिर्घ]		कर्जाची स्कूण धाकबाकी [अल्प मध्यम दिर्घ]		धाकबाकी पैकी		तीन वजापिक्षा अधिक	
		स्कूणाची संख्या	रक्कम	येणे असलेल्या सन्नासदाची संख्या	रक्कम	धाकबाकी दाराची संख्या	रक्कम	तीन वजापिक्षा कमी	धाकबाकी दाराची संख्या	रक्कम	धाकबाकी दाराची संख्या
१.	२.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.
	जिल्हा स्कूण तालुका	२०१७९	३९६७०	५६४८८	८०८०२	३२८६६	५७६३८	१५१९८	३२८२१	१७६६८	२४१४७
१.	वर्धा	२१०७	५७८५	७६९५	१३०८०	४७८२	९४२२	३३९०	५८६१	१३९२	३५६१
२.	देवळी	३६७२	३६२०	६६१८	९८०१	४०६६	६८३१	१४४०	२७१२	२६२६	४१४९
३.	तेलू	३९९३	८२६७	६९८८	१०१२८	२९९५	४८८८	१५२६	२१८९	१४६९	२६९९
४.	आर्वी	२३६७	७२४२	८६२९	१३९५०	५०४७	७६९०	१९००	२७८९	३१४७	४९०१
५.	आष्टी	११३४	८१४	३१४०	३१२७	२०१४	११७९२	४०८	९९५९	१६०६	१८३३
६.	कारंजा	१६४६	७८०	५९९३	४६८४	४३५१	७४०८	५७३	४११५	३७७८	३२९३
७.	हिंगणघाट	२१६८	६६०४	८७३२	१२२७९	३८२२	१८१७	२३२१	११३२	१४३१	६८५
८.	समुद्रपुर	३०९२	६५५८	८६९३	१३७५३	५७८९	७७९०	३५७०	४०६४	२२१९	३०२६

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा.

टीप :- रकाना चार आष्टी करिता खातेदाराची वेगळी संख्या नाही ती कारंजा मध्ये समाविष्ट आहे.

अ] जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था मार्फत दिलेली पिके कर्जे [३०-६-८६ ला संपादित-या वर्षाकरिता]
जिल्हा :- वधार्ता. [रुपये हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण	अन्न धान्य									
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य [ज्वार, वाजरी] मका इत्यादि	डांबी	इतर	कापूस	गळीताचे उस धान्य	ताग व भेडा	इतर	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
	जिल्हा एकूण	३८२६५	११७५	-	२३२६	-	१४८	२७४७२	-	१०४	-	४०
	तालुका											
१.	वधार्ता	५६७३	६५	-	१२२५	-	-	४३८३	-	-	-	-
२.	देवडी	३६२०	२७	-	१२१८	-	-	२३०५	-	-	-	-
३.	सेर	७६५७	५२६	-	१३२६	-	-	५७३५	-	-	-	-
४.	आर्वी	६७४३	१५२	-	१४३०	-	-	५०१७	-	१०४	-	४०
५.	आळटी	७८३	१३	-	३०७	-	-	४३८	-	-	-	-
६.	कारंजा	७६०	२८	-	२११	-	-	३९८	-	-	-	-
७.	हिंगणघाट	६५५७	१३५	-	१८८१	-	-	४५४१	-	-	-	-
८.	समुद्रपुर	६४७२	८९	-	१७२८	-	-	४६५५	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वधार्ता.

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्थामार्फत दिलेली पिक कर्जे [३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा :- वधाई

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	रकूण	अन्न धान्य									
			गहू	भात	ज्वार कर्णय धान्य ज्वार वाजरी मका	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	ऊस	ताग व मेळटा	इतर
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.

जिल्हा रकूण

१.	वधाई	0
२.	देवळी	0
३.	सेलू	0
४.	आर्वी	0
५.	आरिड	0
६.	कारंजा	0
७.	हिंगणघाट	0
८.	तमुद्रपूर	0

निरंक

टीप :- वधाई जिल्ह्यात शेतकरी सेवा सहकारी संस्था नोंदणी झालेल्या नाहीत. करीता माहिती निरंक समजण्यांत यावी.

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वधाई.

जिल्ह्यातील आदीवासी सहकारी संस्था मार्फत दिलेली पिके कर्जे [३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता]
जिल्हा:- वर्धा [रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वारवर्गीय धान्ये ज्वारी वाजरी मका	डाळी	इतर	कापूस	गळीताचे धान्ये	उस	ताग व मेढटा	इतर
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
	जिल्हा एकूण	२४	-	-	२५	-	-	६२	-	-	-	-
	तालुका											
१.	वर्धा		नि रं क									
२.	देवळी		नि रं क									
३.	सेलू		नि रं क									
४.	आर्वी	२४	-	-	२५	-	-	६२	-	-	-	-
५.	आष्टी		नि रं क									
६.	कारंजा		नि रं क									
७.	हिंगणघाट		नि रं क									
८.	समुद्रपुर		नि रं क									

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा .

तक्ता क्रमांक ६. ६

- २८ -

जिल्हा व प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य [३०-६-१९८६ ला संपणा-या वार्ताकरिता]
जिल्हा- वर्धा [रुपये हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थाची संख्या	सभास- दांची संख्या	खोळते भांडवल	खारेदीची किंमत			विक्रीची किंमत			कृषी उत्पन्नाची विक्री			
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गशेच्या वस्तु	उपभोग वस्तु	स्वतः मालकीचे	च्या म्हणून	अडत्या रकूण	भात व तांदुळ	गहू इतर अन्न धान्य	कापूस	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
जिल्हा पणन संस्था					निरंक									
१.	प्राथमिक पणन संस्था													
	वर्धा.	१	५०६	६७१०	—	६६८०	५२५५	४२१८	—	४२१८	—	—	—	—
२.	देवळी	१	१११२	४६१३	—	४५५९	४१९६	९१६७	१०५८७३	१३५०४०	—	—	२२५७	१०३६१६
३.	सेलू	१	२८६	७४७२	—	८३५७	२८९६	८६९३	—	८६९३	—	—	—	—
४.	आर्वी	१	१२०६	१३८७४	—	—	४१९६	३१०७	—	३१०७	—	—	१००	—
५.	कारंजा	१	२१३	२८२४	—	—	—	३३५२	१२४७	४५२९	—	१०	२०१	१५९३७
६.	आष्टी	१	६०४	२६२२	—	—	—	—	१३८९	१३८९	—	—	३२०	२७२२२
७.	हिंगणघाट	१	१०६९	७२१५	—	८०००	२०३	१६७८	७११६	८७९४	—	—	—	—
८.	समुद्रपुर	१	३३६१	६६५३	—	६०३७	१४२	५९७८	१६८७	७६६५	—	—	—	—

पुढे चालू --- २ ---

तक्ता क्रमांक ६. ६ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	गुळीताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण	शोतीला आवश्यक वस्तुची किंमती [अडतो व मालक म्हणून]					उपभोग्य वस्तुची किंमती
						डाते	बियाणे	कृषी औजारे	इतर	एकूण	
१.	२.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.
जिल्हा प्रणान						निरंक					
संस्था											
१. प्राथमिक प्रणान संस्था											
१.	वर्धा.	—	—	—	—	२०५२	८०१	३४९	२२७३	५४७५	५३७१
२.	देवळी	—	—	—	१०५८७३	२२४६	१०९१	—	५१३९	९१६६	४२२९
३.	सेलू	—	—	—	—	५९२१	१५८१	८८	११०३	८६९३	३२६०
४.	आर्वी	८२५	—	१२५८	२१८३	६४७१	१२५८	१०५	४४२७	१२२६१	४७६
५.	कारंजा	१	—	—	१६१४९	१०६३	९७	—	२३७	१३९७	—
६.	आष्टी	—	—	—	२७५४२	५४४	८५	—	२६७	८९६	—
७.	हिंगणघाट	—	—	—	—	३५७९	१३६१	१३६	१३४९	६४२५	७२५२
८.	समुद्रपुर	—	—	—	—	३२७०	१०९०	९७	१४४७	५९०४	१६८७

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ६. ७

- १०० -

वर्धा जिल्ह्यातील विंगर शोती सहकारी पत संस्थांचे कार्य [३०-६-८६ ला
संपणा-या वसाकरीता [रु. हजारात]
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	प्रकार	संस्था	सभासद	भाग भांडवल	राखीव इतर निधी रु.	ठेवी रु.	खोऴे भांडवल रु.	कर्जे			
								अग्रिम रु.	वसुल झालेले रु.	घोणो रु.	थाकीत रु.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
प्राथमीक सहकारी बँका											
१.	नागरी बँक	४	१२२४५	७५४२	१६८५	३०५४८	९१३६१	३५०८०	६३८७१	३८५०३	७४५९
२.	कर्मचारी पतपेठी व इतर	६८	८४९२	७७८७	७४५	९५०	१३३२३	१२८५१	८५१६	१३०६५	२५७
इतर विंगर शोती											
१.	नागरी बँका										
२.	कर्मचारी पतपेठी										
३.	इतर[नागरी पत पेठी]										

निरंक

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ६.८

जिल्ह्यातील उत्पादक आस्थापना व सामाजिक सेवा
सहकारी संस्थांची आकडेवारी

[३०-६-८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा :- वर्धा [स्थये हजारात]

अ. क्र.	संस्थाचे प्रकार	संस्था	सभासद	भाग भांडवल रु	राखीव व इतर निधी रु	खोळते भांडवल रु
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१.	उत्पादक	स्थापना				
१.	संग्रह कारखाने	-	-	-	-	-
२.	इतरकृषि प्रक्रिया संस्था	१७	८७३७	३४६२	६३३१	१९४८३
३.	विणकर संस्था	१३	१९८०	११९४	४८३	१९०६
४.	सुत गिरणी	२	-	७१७५	२०४१	५४७९५
५.	इतर औद्योगिक सहकारी संस्था	४३	३१३२	१५३५	४१२	३५८१
६.	दूध उत्पादन संस्था/संघटना	२३६	१०६९२	६४७	२७४२	९०९४
७.	मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था	२३	१६३४	१३३	२७	३३०
८.	सहकारी शोती संस्था	१	२५	२	-	८३
९.	उपसा सिंचन सहकारी संस्था	१	१३	१२	-	१२
१०.	जंगल कामगार सहकारी संस्था	१७	१४४२	३५	७८८	६०५११
११.	इतर	-	-	-	-	-
२.	सामाजिक सेवा					
१.	ग्राहक भांडार	५७	१२७००	५४२	५४०	२२२५
२.	गृहनिर्माण सहकारी संस्था	१३८	५१९७	७५७	५०५	१४४७०
३.	कामगार कंत्राट सहकारी संस्था	६२	३६६५	३३३	२८८	३५०७
४.	इतर	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ६. ९

जिल्हयातील उत्पादक आस्थापना व सामाजिक सेवा सहकारी संस्था
यांनी केलेले कार्य
[३०-६-८६ ला संपणा-या वर्गाकरिता]
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र. :	सहकारी संस्थाचे प्रकार	:	बाब	:	परिमाण	:	साध्य
१.	२.	:	३.	:	४.	:	५.
१.	साखार कारखाने	१]	उसाचे गळीत				
			अ] उसाचे वजन	००० टन	—		
			ब] मुल्य	लाखा रु.	—		
		२]	साखारेचे उत्पन्न				
			अ] साखारेचे वजन	००० टन	—		
			ब] मुल्य	लाखा रु.	—		
२.	प्राथमिक विणकर संस्था	१]	चालू हातमाग	संख्या	१८७		
		२]	खारेदी	रु लाखात	१०.०८		
		३]	उत्पादन	—"	१४.४१		
		४]	विक्री	—"	१६.१९		
३.	सूत गिरण्या	१]	धाोट्याची संख्या	संख्या	—		
				शेकड्यात			
		२]	तयार झालेला धागा	टन	—		
				हजारमध्ये			
४.	इतर औद्योगिक संस्था	१]	खारेदी	रु लाखात	३.४३		
		२]	उत्पादन	—"	४.९१		
		३]	विक्री	—"	३.६२		
५.	दुग्धाव्यवसाय सहकारी संस्था व संघटना	१]	खारेदी	रु लाखात	८७५.३१		
		२]	विक्री	—"	८९७.०६		
६.	मच्छीमारी [प्राथमिक व मध्यवर्ती]	१]	पकडलेले मासे [मुल्य]	—"	६.४९		
		२]	विक्री [मुल्य]	—"	६.६०		
७.	कृषाी	१]	कसलेली जमीन	हेक्टरमध्ये	३२		
		२]	उत्पन्न	रु लाखात	२३		
८.	उपसा सिंचन संस्था	१]	ओलीताखालील असलेली जमीन	हेक्टर	—		
९.	जंगल कामगार	१]	दिलेल्या कुंपाची संख्या	संख्या	२१		
		२]	गोळा केलेल्या वन उत्पन्नाचे मुल्य	रु लाखात	२६२.१३		
१०.	घाऊक ग्राहक भांडार	१]	खारेदी	—"	१.७६		
		२]	विक्री	—"	२.२४		
११.	प्राथमिक ग्राहक भांडार	१]	खारेदी	—"	६४.५२		
		२]	विक्री	—"	७१.९५		

तक्ता क्रमांक ६.९ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
१२.	गृहनिर्माण संस्था	चालू वडार्त बांधलेल्या घारांची/गाळ्यांची संख्या	संख्या शोकडयात	७०
१३.	कामगार कंत्राट संख्या	१] वडार्त केलेल्या कामांची संख्या	संख्या	—
		२] केलेल्या कामांचे मुल्य रु. लाखात		१७०.९८
		३] दिलेली मजुरी	—"—	५०.४०

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा

तक्ता क्रमांक ६. १०

- १०४ -

नियंत्रित बाजारपेठांची तालुकावार माहिती ३०-६-८६ या अखेर संपणारे वार्ताकरिता

- जिल्हा- वार्ता. [परीमाण टनामध्ये, मुल्य हजार रुपयामध्ये]

वार्षिक आवक

अ. क्र.	बाजार पेठाचे नांव	तालुका	बाजारपेठेचा प्रकार	१ भात		२ तांदुळ		३ गहू		४ ज्वारी		५ बाजरी		६ कापूस	
				परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.
१.	वार्ता.	वार्ता	कृषी उत्पन्न	—	—	—	—	२५४	५६३	२९८९	३५०६	७	११	२४६८९	१५०१८६
२.	पुलगाव	देवळी	"	—	—	—	—	३३	७७	८१२	१११७	१०	१४	१७३१५	१०३५८०
३.	तिंदी	तेलू	"	—	—	—	—	—	—	५	६	—	—	१६५२१	१०००७१
४.	आर्दी	आर्दी	"	—	—	—	—	—	—	३५४६	४२०४	—	—	१८२१६	१०७४४१
५.	आष्ट्री	आष्ट्री	"	—	—	—	—	—	—	७९	२१	—	—	८७०६	५१५१५
६.	कारंजा	कारंजा	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७.	हिंगणघाट	हिंगणघाट	"	—	—	१२	४०	५७	१५२	१५४३	१६७८	—	—	३४३२७	२८४७४१
८.		तमुद्रपुर	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
एकूण जिल्हा				—	—	१२	४०	३४४	७२२	८९७४	१०५३२	१७	२५	११९८४४	७२७५३४

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक ६. १० [पुढे चालू]

- १०५ -

अ. क्र.	बाजार पेटाचे नाव	तालुका	बाजारपेठेचा प्रकार	७ तूर		८ मुंग		९ मोट		१० चना		११ उडीद		१२ कुलथा	
				परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य	परीमाण	मुल्य
१.	२.	३.	४.	१५.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.	२६.	२७.	२८.
१.	वर्धा	वर्धा	कृषी उत्पन्न	४४७१	१६२०९	२२	९३	६	२४	९८	४०२	२	१६	—	—
२.	पुलगाव	देवळी	"	२९१६	११८५४	८	३५	—	—	४०	१६४	—	—	—	—
३.	सिंदी	तेलू	"	४१८	१५१४	—	—	—	—	१	६	—	—	—	—
४.	आर्वी	आर्वी	"	१७४८	५९९४	—	—	—	—	६	१९	—	—	—	—
५.	आष्टी	आष्टी	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६.		कारंजा	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७.	हिंगणघाट	हिंगणघाट	"	४९२४	२८५७३	४४	१८४	३५	१४९	११९	४६१	८	३६	—	—
८.		समुद्रपुर	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
रकूण जिल्हा				१४४७७	६४१३४	७४	३१४	४१	१७३	२६४	१०५२	१०	५२	—	—

[पुढे चालू]

तक्ता क्रमांक ६१० [पुढे चालू]

- १०६ -

अ. क्र.	बाजार पेटेचे नाव	तालुकी	बाजार पेटेचा प्रकार	१३ तुरदाळ		१४ जवस		१५ मुगफल्ली		१६ तीळ		१७ सोयाबीन		एकूण	
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
१.	२.	३.	४.	२९.	३०.	३१.	३२.	३३.	३४.	३५.	३६.	३७.	३८.	३९.	४०.
१.	वर्धा	वर्धा	कृषी उत्पन्न	—	—	१०	६०	८१	४१७	—	—	२४	५६	३२६५३	१७१५४३
२.	पुलगावा	देवळी	"	—	—	१२	६१	३	८	१२	७५	—	—	२११६१	११६२७७
३.	तिंदी	सेलू	"	—	—	—	—	—	—	१	९	—	—	१६२४६	१०१६०६
४.	आर्वी	आर्वी	"	—	—	—	—	२	१३	—	—	—	—	२३५१८	११७६७१
५.	आष्टी	आष्टी	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	८७८५	५१५३६
६.		कारंजा	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७.	हिंणगाघाट	हिंणगाघाट	"	६	३९	३०८	११२०	८	२३	१३७३	५२१८	५३८	१३६२	४३२७२	३२३७८३
८.		समुद्रपुर	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
जिल्हा एकूण				६	३९	२३०	१२४१	२४	४६१	१३८६	५३०२	५६३	१४१८	१४६३३५	८८३११६

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ६. ११

नोंदणी केलेले सावकार व त्यांनी दिलेली कर्जे

३०-६-६६ अखेर

जिल्हा- वर्धा .

[रुपये हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-या-व्यतिरीक्त दिलेली कर्जे	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.
	जिल्हा वेरीज तालुका	७७	९९२	१५६२५	१६६२४
१.	वर्धा	२५	—	९५८१	९५८१
२.	देवळी	१७	—	१८००	१८००
३.	सेलू	११	१७	२९१३	२९३०
४.	आर्वी	८	—	१४१	१४१
५.	आष्टी	०	—	—	—
६.	कारंजा	२	—	२३	२३
७.	हिंणघाट	११	९८२	११६७	२१४९
८.	समुद्रपुर	३	—	—	—

आधार :- जिल्हा उप-निबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ७.१

सार्वजनिक व अर्धसहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती
वर्ष - १९८५
जिल्हा:- वर्धा

जिल्हा/ तालुका	संख्या						खांटाची संख्या			उपचार केलेले आंतर रूग्णा [संख्या प्रत्यक्ष]			उपचार केलेले बाह्य रूग्णा [संख्या हजारात]			
	रूग्णा- लये	दवा- खाने	प्रसूती गृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर	वैधा	परिवारी का	रूग्णा	स्त्रिया	मुले	पुरूष	स्त्रिया	मुले	पुरूष	स्त्रिया	मुले
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.
जिल्हा रूग्णा	१४	४४	२२	२४	२८१	१३	४६३	१४६३	५६०	११७	४२०३४	४५००८	४१८३०	४२६	३१८	३५०
तालुका																
१. वर्धा	६	३	५	५	१८१	१	२४२	१०८२	३५२	१०५	३२६०८	३२८६८	३८३७२	१२२	१६५	१४४
२. देवळी	२	६	४	३	१२	२	३५	७२	४८	-	२००	२६०	२६२	३२	३२	३२
३. तेलू	१	४	४	३	२	२	२२	३५	१७	२	३५	१२२	१४५	२१	२३	३२
४. आर्वी	२	६	२	३	१५	३	३४	७४	३८	१०	२८४	४५८	४३८	३४	२२	३६
५. आष्टी	-	७	१	२	१०	१	१२	१२	-	-	२२	३७	६२	७	११	१४
६. कारंजा	१	६	२	२	१०	२	२१	३६	२४	-	३२	७६	१२३	१३	१४	१६
७. हिंगणघाट	२	५	२	३	२६	-	४६	१२	७३	-	१८०६	४०३०	२२७६	११२	३५	५२
८. समुद्रपुर	-	७	२	३	११	२	३०	१८	८	-	४०	८०	१३८	८	२	१०

आधार :- १] जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परीषद, वर्धा.

२] जिल्हा शाल्य चिकीत्सक, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ७. २

नोंदणी केलेल्या जन्म मृत्युंची संख्या वर्ष १९८५ करिता . जिल्हा- वर्धा.

अ. क्रमा	जिल्हा/तालुका	एकूण गामिणी नागरी	नोंदलेल्या जन्माची संख्या			नोंदलेल्या मृत्युंची संख्या			बाल मृत्युंची संख्या		
			पुरुषा	स्त्रिया	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
	जिल्हा	एकूण	८८०६	८२२९	१७०३५	३५४६	२९६७	६५१३	४७२	४६१	९३३
	एकूण	गामिणी	५९२४	५६२४	११५४८	२७३८	२४३६	५१७४	३९३	३८१	७७४
	तालुका	नागरी	२८८२	२६०५	५४८७	८०८	५३१	१३३९	७९	८०	१५९
१.	वर्धा	एकूण	२३१८	२१२७	४४४५	९५०	६६१	१६११	९७	८७	१८४
		गामिणी	१४८६	१३६५	२८५१	६०३	४४५	१०४८	८१	८०	१६१
		नागरी	८३२	७६२	१५९४	३४७	२१६	५६३	१६	७	२३
२.	देवळी	एकूण	१३११	१२५९	२५७०	५०१	४०७	९०८	४८	४६	९४
		गामिणी	५९६	५५९	११५५	२६९	२५७	५२६	३५	३७	६२
		नागरी	७१५	७००	१४१५	२३२	१५०	३८२	१३	९	२२
३.	सेलू	एकूण	४९१	४३९	९३०	२७०	२३४	५०४	३९	४६	८५
		गामिणी	४९१	४३९	९३०	२७०	२३४	५०४	३९	४६	८५
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	आर्वी	एकूण	१२०७	१११६	२३२३	५१८	४०२	९२०	७५	६९	१४४
		गामिणी	८२६	७९८	१६२४	४२१	३६३	७८४	६९	६५	१३४
		नागरी	३८१	३१८	६९९	९७	४९	१४६	६	४	१०
५.	आष्टी	एकूण	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		गामिणी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६.	कारंजा	एकूण	९३७	८९७	१८३४	४०७	४३२	८३९	६२	६५	१२७
		गामिणी	९३७	८९७	१८३४	४०७	४३२	८३९	६२	६५	१२७
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७.	हिंगणघाट	एकूण	१८६४	१७०८	३५७२	५४४	५०९	१०५३	१०५	११२	२१७
		गामिणी	९१०	८८३	१७९३	४१२	३९३	८०५	६१	६२	१२३
		नागरी	९५४	८२५	१७७९	१३२	११६	२४८	४४	५०	९४
८.	समुद्रपुर	एकूण	६७८	६८३	१३६१	३५६	३२२	६७८	४६	३६	८२
		गामिणी	६७८	६८३	१३६१	३५६	३२२	६७८	४६	३६	८२
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टीप :- आष्टी तालुक्याकरिता वेगळी माहिती उपलब्ध नाही ती कारंजा मध्ये समाविष्ट आहे.
आधार:- संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक ७.३

- ११० -

विविधा कारणांनुसार मृत्युंची संख्या [१९८५ या वर्षाकरिता]
जिल्हा :- वर्धा.

हिवताप	पटकी	देवाी	क्षय	च्युमोनिया	अमाशा अतितार व गॅण्ड्रो	हृदय विकार	विषाम जर	कर्क रोग	रक्तस्र किये संबधीचे रोग	आत्महत्या	अप घात	इतर कारणे	एकूण मृत्यु
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
—	२	—	१०२	५२	२३६	२०१	४४	६४	४६२	४२	२३१	५०७०	६५१३

आधार :- आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक ७४

पटकी व देवी प्रतिबंधक लस टोचणी विषायक आकडेवारी

जिल्हा:- वर्धा वर्ष- १९८५ .

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	ग्रामीण नागरी एकूण	पटकी लस टोचणी
१.	२.	३.	४.
	जिल्हा एकूण	ग्रामीण नागरी एकूण	१६२०५९ ८४६१८ २४६६७७
	<u>तालुका</u>		
१]	वर्धा	ग्रामीण नागरी एकूण	३३८८१ २३५७९ ५७४६०
२]	देवळी	ग्रामीण नागरी एकूण	२०३८२ ६६५३ २७०३५
३]	तेलू	ग्रामीण नागरी एकूण	२२४६५ १९३६ २४४०१
४]	आर्वी	ग्रामीण नागरी एकूण	२२००६ २३८४६ ४५८५२
५]	आष्टी	ग्रामीण नागरी एकूण	१८१३१ — १८१३१
६]	कारंजा	ग्रामीण नागरी एकूण	२२८७० — २२८७०
७]	हिंगणघाट	ग्रामीण नागरी एकूण	१११६२ २८६०४ ३९७६६
८]	समुद्रपुर	ग्रामीण नागरी एकूण	१११६२ — १११६२

आधार:- जिल्हा आरोग्य अधिकारी , जिल्हा परिषद , वर्धा.

जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्रांची संख्या [३१-३-१९८५ रोजीची]

जिल्हा:- वार्धा .

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	३१ मार्च अतलेल्या संख्या	रोजी केंद्रांची	निर्बीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लूप पध्दती [आय. यु. डी] संख्या	जननक्षम जोडण्याची संख्या
					पुरुषा नसंबंदी	स्त्रियांची नसंबंदी	एकूण		
१.	२.	३.	४.		५.	६.	७.	८.	९.
	जिल्हा	एकूण	३२		१४०५	४७५५	६१६०	५०२९	४१७५३
	एकूण	ग्रामीण	२३		१०२५	२५४६	३५७१	३५१०	२२६८७
		नागरी	९		३८०	२२०९	२५८९	१५१९	१९०६६
	<u>तालुका</u>								
१.	वार्धा	एकूण	७		३२६	१७१६	२०४२	१४१३	—
		ग्रामीण	४		११७	३७३	४९०	५१०	४०७६
		नागरी	३		२०९	१३४३	१५५२	९०३	५६९५
२.	देवळी	एकूण	५		१०३	५८५	६८८	६५३	—
		ग्रामीण	३		७२	३४८	४२७	४२३	३८७८
		नागरी	२		२४	२३७	२६१	१६०	६१२२
३.	सेलू	एकूण	४		१२४	३५५	४७९	६००	—
		ग्रामीण	३		११५	३१३	४२८	५५८	४१८३
		नागरी	१		९	४२	५१	२२	३८०
४.	आर्वी	एकूण	४		२४२	४४७	६८९	५०५	—
		ग्रामीण	३		२००	३६७	५६७	३७८	४००९
		नागरी	१		४२	८०	१२२	१२७	२८७५

मुढे मालू

तक्ता क्रमांक ७.५ [पुढे चालू]

- ११३ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
५.	आष्टी	स्कूण	२	१५२	१६३	३१५	१२६	—
		ग्रामीण	२	१५२	१६३	३१५	१२६	३१०२
		नागरी	—	—	—	—	—	—
६.	कोरंजा	स्कूण	२	९६	३००	३९६	२७४	—
		ग्रामीण	२	९६	३००	३९६	२७४	४००७
		नागरी	—	—	—	—	—	—
७.	हिंगणघाट	स्कूण	५	२११	८११	१०२२	७८५	—
		ग्रामीण	३	११५	३०४	४१९	४७८	४४५८
		नागरी	२	९६	५०७	६०३	३०७	३९९४
८.	समुद्रपूर	स्कूण	३	१५१	३७८	५२९	६२३	—
		ग्रामीण	३	१५१	३७८	५२९	६२३	४९७४
		नागरी	—	—	—	—	—	—

आधार :- जिल्हा वैद्यकीय अधिकारी, जिल्हा प्ररीक्षाद, वर्धा.

तक्ता क्रमांक - ८.१

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता
जिल्हा-वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या [हजारांत]			साक्षरतेची टक्केवारी		
			पुरुषा	स्त्रिया	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
	जिल्हा	एकूण	२९०	१८३	४७३	६१.०२	४०.५३	५१.०४
	एकूण	ग्रामीण	२०२	१२०	३२२	५६.७५	३५.२७	४६.२६
	तालुका	नागरी	८८	६३	१५१	७३.६४	५६.५७	६५.४०
१.	वर्धा	एकूण	१३९	९१	२३०	६३.६५	४४.१५	५४.२०
		ग्रामीण	८४	५१	१३५	५७.९३	३६.८३	४७.६५
		नागरी	५५	४०	९५	७५.०१	५९.०२	६७.३२
२.	आर्वी	एकूण	७६	४६	१२२	५९.२९	३८.०७	४८.९४
		ग्रामीण	६५	३८	१०३	५७.६३	३६.०१	४७.०८
		नागरी	११	८	१९	७०.९५	५२.१३	६१.९५
३.	हिंगणघाट	एकूण	७५	४६	१२१	५८.२३	३६.९२	४७.८२
		ग्रामीण	५३	३१	८४	५४.०२	३२.१७	४३.३१
		नागरी	२२	१५	३७	७१.७७	५२.७८	६२.२६

- टीप:- १] आकडे पूर्णांकांत दिल्यामुळे वेरजा जुळणार नाहीत.
२] नवीन तालुकावार माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्याच तालुक्याची माहिती देण्यात आलेली आहे.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन [जिल्हा प्राथमिक जनगणना गोळावारा]

तक्ता क्रमांक ८.२

शैक्षणिक संस्था व शिक्षकाची संख्या
जिल्हा-वर्धा. [१९८५-८६ या वर्षाकरिता]

अ. क्र.	शैक्षणिक संस्थाचे प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक	
			एकूण	प्रशिक्षित
१.	२.	३.	४.	५.
अ]	पुर्व प्राथमिक शाळा	१०	४० [४०]	२९ [२९]
ब]	प्राथमिक शाळा			
	१] एक शिक्षाकी शाळा	२५५	२५७ [१९]	२४५ [१८]
	२] कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	५२९	२०५७ [७३६]	१९५२ [६८२]
	३] उच्च प्राथमिक शाळा	१८९	१३६१ [३१५]	६२९८ [२७९]
	एकूण १ / २ / ३	९७३	३६७५ [१०७०]	३४२५ [९७९]
क]	माध्यमिक शाळा	१३१	१५१३ [३२८]	१३८६ [३०८]
ड]	उच्च माध्यमिक शाळा	३८	१११३ [१८९]	१०८४ [१८६]
इ]	सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालय [कलाशास्त्रा वाणीज्य]	८	२८४ [३७]	—
	एकूण	११६०	६६२५ [१६६४]	५९९८ [१५०२]

टीप :- रकाना ४ व ५ मधील कंसातील आकडे स्त्री शिक्षकाची संख्या दर्शवितात.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

पूर्व प्राथमिक, प्राथमीक, माध्यमीक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संख्या
आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी ३०-९-१९८५ या वर्षाकरिता.
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र. शैक्षणिक स्तर :		संस्थोतील विद्यार्थ्यांची संख्या											
		पूर्व प्राथमीक		प्राथमीक		माध्यमीक		तामान्य शिक्षणा- ची महाविद्यालये		एकूण		अनुसूचित जाती	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
१.	पूर्वप्राथमीक	१६८९	६९९	३६७९	१४८३	५८	२६	—	—	५४२६	२२०८	६६२	२४६
२.	इयता १ ते ४	—	—	१२२५९५	५९४०१	७३६	२८३	—	—	१२३३३१	५९६८४	२२८८८	१११५६
३.	इयता ५ ते ७	—	—	१७४८१	८०६१	४२१४२	१८९६८	—	—	५९६२३	२७०२९	१७९९८	८०१३
४.	इयता ८ ते १०	—	—	—	—	४०५२४	१७२६७	—	—	४०५२४	१७२६७	८५९९	३४४५
५.	इयता ११ ते १२	—	—	—	—	६०८२	२३६७	५६७१	१७१४	११७५३	४०८१	२५६९	९०५
६.	उच्च माध्यमीक नंतर	—	—	—	—	—	—	५१५९	१७८८	५१५९	१७८८	२०७२	६०७
एकूण		१६८९	६९९	१४३७५५	६८९४५	८९५४२	३८९११	१०८३०	३५०२	२४५८१६	१२०५७	५४७८८	२४३७२

तक्ता क्र. ८.३ [पुढे चालू]

- ११७ -

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थोतील विद्यार्थ्यांची संख्या					
		अनुसूचित जमाती		इतर मागास वर्गीय		एकूण मागास वर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१.	२.	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१.	पुर्व प्राथमिक	५२७	२३०	२४५४	१०६०	३६४३	१५३६
२.	इयता १ ते ४	२२८४७	१०८९६	६२८२१	३०५६९	१०८५५६	५२६३१
३.	इयता ५ ते ७	७३५२	३१२६	२६२६७	१२३६५	५१६१७	२३५०४
४.	इयता ८ ते १०	३५४५	१३६६	२१८१०	९५५७	३३९५४	१४३६८
५.	इयता ११ ते १२	५५६	१७१	६८९४	२२७२	१००१९	३९४८
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	४७८	१२३	६५६०	२०७६	९११०	२८०६
एकूण		३५३०५	१५९१२	१२६८०६	५७८९९	२१६८९९	९८१८३

आधार :- शिक्षणा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [१९८४-८५ व १९८५-८६ वर्षाकरिता]
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	संस्थेचे प्रकार	वर्ष	संस्थांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या													
				मागास वर्गीय जाती		मागास वर्गीय जमाती		इतर मागास वर्गीय जाती		एकूण मागास वर्गीय जाती		बीगर मागास वर्गीय जाती		एकूण		एकूण शिक्षक	
				एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण शिक्षक	शैक्षणिक
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.
१.	शिक्षण विभाग पदवी महाविद्यालय	१९८४-८५	१	१४	४	१०	६	६९	३२	९३	४२	७७	२५	१७०	६७	११	२
		१९८५-८६	२	३७	१३	१८	६	२५६	६१	३११	८०	४१	२८	३५२	१०८	२३	७
२.	विधी पदवी महाविद्यालय	१९८४-८५	नि. रं.क														
		१९८५-८६	नि. रं.क														
३.	वैद्यकीय महाविद्यालय	१९८४-८५	१	४५	१६	४	२	४९	१६	६८	३४	२६५	१०८	३६३	१४२	६६	१०
		१९८५-८६	१	४२	१५	४	१	६१	१९	१०७	३५	२६१	११०	३६८	१४५	८३	११
४.	आयुर्वेदिक महाविद्यालय	१९८४-८५	नि. रं.क														
		१९८५-८६	नि. रं.क														
५.	अभियांत्रिकी महाविद्यालय	१९८४-८५	१	९	—	३	—	१२०	—	१३२	—	२७५	१३	४०७	१३	२३	१
		१९८५-८६	१	५	—	—	—	१२७	५	१३२	५	२५३	६	३८५	११	२६	—
६.	इतर	१९८४-८५	उ. ना.														
		१९८५-८६	उ. ना.														
	ब) आय टी आय	१९८४-८५	उ. ना.														
		१९८५-८६	उ. ना.														
	क) डी एड	१९८४-८५	३	६४	३५	३२	९	८९	५२	१७५	९६	१३०	५७	३०५	१५३	२७	५
		१९८५-८६	११	१२४	६०	४१	१६	४२९	१५९	५९४	२३५	२२०	१०५	८१४	३४०	७०	२१
	ड) जी सी डी	१९८४-८५	उ. ना.														
		१९८५-८६	उ. ना.														

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक ८.५

- ११९ -

आर्थिक-दृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत
[१९८५-८६ वर्षांकरिता] जिल्हा-वर्धा.

[लाभार्थीची संख्या]

वर्ष	माध्यमीक	कनिष्ठ महाविद्यालय [११ वी व १२ वी]	उच्च शिक्षण	अभियांत्रिकी	वैद्यकीय	इतर महाविद्या- लये	इतर संस्था	प्रकृणा	प्रत्यक्ष खर्च स्वये [हजारात]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१९८५-८६	३३६९५	३३५१	३०४२	-	३७	२७	११०८	४१२६०	७४४

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च [१९८५-८६ वर्षाकरिता]
जिल्हा- वर्धा [रुपये हजारात]

अ. क्र.	यंत्राणा	योजनेतर			योजना अंतर्गत			एकूण		
		आवर्ती	बांधाकाम अनुदाना- व्यतीरिक्त अनावर्ती खर्च	एकूण	आवर्ती	बांधाकाम अनुदाना- व्यतीरिक्त अनावर्ती खर्च	एकूण	आवर्ती	बांधाकाम अनुदाना- व्यतीरिक्त अनावर्ती खर्च	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
१.	जिल्हा परिषाद	५३२५१	-	५३२५१	१९४	-	१९४	५३४४५	-	५३४४५
२.	नगर परिषाद	७२५३	-	७२५३	७	-	७	७२६०	-	७२६०
३.	कटक मंडळ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	महानगर पणलीका	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	बांधाकाम अनुदान व्यतीरिक्त इतर खर्च	११०१	-	११०१	-	-	-	११०१	-	११०१
एकूण खर्च		६१६०५	-	६१६०५	२०१	-	२०१	६१८०६	-	६१८०६

टीप :- आवर्ती व अनावर्ती खर्च वेगवेगळा उपलब्धी न झाल्याने एकत्र दिलेला आहे.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.

तक्ता क्रमांक ८.७

जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा
[सातवी ते वारावी]

जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र. :	वाव	प्रमाण	वर्ष १९८५-८६
१. :	२.	३.	४.
१.	शाळांची संख्या	संख्या	१४
२.	पटावरील संख्या	"	
	अ) मुले	"	२८१६
	ब) मुली	"	८८६
	एकूण [अ + ब]	"	३७०२
३.	एकूण खर्च [स्वयात]	स्वयात	३४०३२८१

आधार :- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण अधिकारी, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ८.८

जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे [सन १९८५ - ८६ करिता]
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र. :	जिल्हा / तालुका	:	प्रौढ शिक्षण केंद्राची संख्या
१.	२.		३.
	जिल्हा एकूण तालुका		३६०
१.	वर्धा		६१
२.	देवळी		६०
३.	सेलू		३२
४.	आर्वी		५७
५.	आष्टी		३०
६.	कारंजा		३०
७.	हिंगणघाट		३०
८.	समुद्रपुर		६०

आधार :- जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिकारी , वर्धा.

तक्ता क्रमांक ८.९--

शिक्षाका करिता प्रशिक्षण संस्था १९८३-८४ वर्जाकरिता

अ. क्र. :	बाब	परिमाण	वर्जा १९८३-८४
१.	२.	३.	४.
१.	शिक्षाकाकरिता प्रशिक्षण संस्थांची संख्या		
	अ] पदवीस्तर	संख्या	१
	ब] पदवी पूर्वस्तर (--/--	३
	क] शाळास्तर	--/--	—
२.	पटावरील संख्या		
	अ] पदवीस्तर	--/--	१७०
	ब] पदवीपूर्वस्तर	--/--	२२८
	क] शाळास्तर	--/--	—
३.	एकूण खर्च		
	अ] पदवीस्तर	रुपये	३८२२३८
	ब] पदवीपूर्वस्तर	--/--	५४९६७५
	क] शाळास्तर	--/--	—

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक ९.१

रेल्वे मार्गाची लांबी
[३१ मार्च, १९८६ या वर्षाअखेर]
जिल्हा :- वर्धा.

अ. क्र. :	रेल्वे मार्ग	लांबी किलोमीटरमध्ये ३१-३-८६
१.	२.	३.
१.	<u>ब्रॉडगेज</u>	
	१] स्केरी	--
	२] तुहेरी	१४०
	३] तिहेरी व अधिक	--
२.	मीटर गेज	--
३.	नॅरोगेज	३४
	एकूण रेल्वे मार्ग	१७४

आधार :- विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर.

प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्याची लांबी [३१ मार्च, १९८६ वर्षाअखेर]

जिल्हा:- वर्धा

[लांबी कि.मी.मध्ये]

अ. क्र. : वर्गीकरण		विगर नगर पालिका रस्ते			
		सार्वजनिक वांधाकाम	जिल्हा परिषाद	स्कूण	नगरपालिका हद्दीताल रस्ते
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१.	<u>प्रकारानुसार</u>				
	१] राष्ट्रीय महामार्ग	१०८.००	--	१०८.००	--
	२] राज्य महामार्ग	३२४.०३	--	३२४.०३	--
	३] प्रमुखा जिल्हा रस्ते	३२४.०८	९०.३१	४१४.३९	--
	४] इतर जिल्हा रस्ते	१३५.००	१६८.५०	३०३.५०	--
	५] खोड्यातील रस्ते [योजनेतर]	३३.३१	९४६.४७	९७९.७८	--
	६] इतर योजनेतर	--	--	--	३२०.८०
	७] स्कूण	९५४.४२	१२०५.२८	२१५९.७०	३२०.८०
२.	<u>पृष्ठभागानुसार</u>				
	१] सिमेंट क्रेक्रेट	--	--	--	६.९३
	२] डांपरी	३९८.१३	२०.६१	४१८.७४	७५.३४
	३] खाडीवे/पक्का रस्ता	४४५.०६	५९८.४१	१०४३.४७	१३५.३८
	४] इतर माल वापरून केलेले	३.२३	--	३.२३	१००.९०
	५] इतर	१०८.००	५८६.२६	६९४.२६	३.२५
	स्कूण	९५४.४२	१२०५.२८	२१५९.७०	३२०.८०

आधार :- १] कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक वांधाकाम विभाग, वर्धा.
२] कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषाद, वर्धा.
३] सर्व नगरपरिषादा, वर्धा जिल्हा.

तक्ता क्रमांक ९.३

वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या [३१ मार्च, १९८६ या वर्षाअखेर]
जिल्हा:- वर्धा .

अ. क्र. :	वाही	३१-३-८६ अखेर
१.	२.	३.
१.	मोटार लायकली व स्कूटर इत्यादी	२३९८
२.	मोटारी व जीप्स	१३०७
३.	हॅक्सी कॅब्स	१८
४.	स्वयंचलीत रिक्शा	६२
५.	स्टेट कॅरिजेस	
	१] डिझेलवर चालणा-या	१६१
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	--
६.	मालमोटारी	
	अ] खाजगी वाहणे	
	१] डिझेलवर चालणारे	६७
	२] पेट्रोलवर चालणारे	६७
	ब] सार्वजनिक वाहणे	
	१] डिझेलवर चालणारे	५१७
	२] पेट्रोलवर चालणारे	६४
७.	रुग्णवाहीका	१३
८.	शाबेच्या घरोस	२
९.	खाजगी सेवा देणारी वाहणे [अनुयान]	१०
१०.	जोड वाहणे [ट्रॅलर]	२३२
११.	टॅक्सी	२५७
१२.	इतर	३
	एकूण	१२१८०

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी , नागपूर .

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [प्रवासी] वाहतूक आकडेवारी [सन १९८५-८६ वर्गाकरिता]
जिल्हा :- वधा

उपक्रमाचे नांव	वर्गाअखोरी मार्गाची संख्या	मार्गाची सकूण लांबी [कि.मी.]	मार्गाची सरासरी लांबी [कि.मी.]	वर्गातील अस्तीत्वात असलेल्या वस गाड्या- ची [संख्या]	रस्त्यावर धावणाऱ्या वस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	प्रवाशांची दैनिक सरासरी संख्या [लाखात]	वाहतूकीमुळे वर्गात मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारात]	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न [पैशांमध्ये]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळ [विभाग वधा]	२११	१२१२४	५७	१६२	१३६	०.६६	६२२३८	२५२

आधार :- विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळ, वधा.

तपतां क्रमांक २.५

-१२८-

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना [१५-१२-८५ ते २२-१२-८५ या काळाकरिता]
जिल्हा- वर्धा.

क्र.	गणना स्थानाचे ठिकाण, पृष्ठ			रस्त्याची रुंदी मिटर	जलद गति वाहणे					जनावरा- मंत्गती वाहणे				
	लांबी कि.मी.	जवळपासचे खोडे/राहण	भागाचा प्रकार		मोटारी जिन्त व्हेन्स	बस गाड्या	माल मोटारी	सौटार तायफली स्टुर्टी	स्कूण	कडून ओढली जाणारी	तायफली	इतर रिक्षा	स्कूण	सरासरी वाहनभार [टनामध्ये]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.

राष्ट्रीय महामार्ग

१. धुळे, अहमदाबाद, नागपूर राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६

१.	९८/२०	तळेगाव	डांबरी	७.०१५	३६६	१३८	११७३	२४१	१९१८	१०५	२८४	२	३९१	१४८१६
	७४/१०	सारवाडी	डांबरी	७.०१५	४९३	२००	१५५५	२५२	२५०२	१५०	८४३	१४	१०१७	१९२१३
														१७०१६

जिल्ह्यातील प्रति गणना स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहनभार क्षमता - - - - -

२] बनारस, नागपूर कॅम्पे कामोरिन राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७

१.	५०/२	कोंढाळी	डांबरी	७.०१५	३२२	११०	९१६	९५	१४४३	४४	१००	३३	१७७	१०८३०
२.	७१/२	हिंगणघाट	डांबरी	७.०१५	४१८	१६६	१२२८	६९९	२५११	४७०	१६०९	४	२०८३	१५९६५
३.	८०/०	वणी नदी	डांबरी	७.०१५	१४०	४७	७९०	१३८	१११५	२२०	१०५३	१७	१२९०	९६०२
४.	११०/०	वर्धा नदी पुल	डांबरी	७.०१५	८८	३६	४५४	३४	६१२	३७	५५	७	९९	५३९१
														१०४४७

जिल्ह्यातील प्रतिगणना स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहनभार क्षमता - - - - -

[पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
	राज्य महामार्ग	१] नागपूर-बोरी-अर्धापूर-तुळजापूर राज्य महामार्ग क्र. ७ अं.												
१.	४४/४	तेलडोड	डांबरी	३. ६६ व ५०५	१७१	२४१	४८८	२०७२	६२२	४८२	—	११०४	११०७१	
				५. ४९										
२.	६०/८	बोरधारण जाहन्ट रोड	डांबरी	३. ६६ व ३२३	१५४	४८३	५७५	१५३५	५१४	२८२६	—	३३४०	६९७४	
				५. ४९										
३.	८४/०	सालोड	डांबरी	३. ६६ व २६९	२३३	३६३	३३४	१६२९	१८७	७४६	१६	९४९	६०३९	
				५. ४९										
४.	९५/०	देवळी	डांबरी	माहिती उपलब्ध नाही										
५.	११२/०	शिरपूर	डांबरी	३. ६६ व १३९	११८	२२४	९४	५७५	२८८	४२५	—	७१३	३८४०	
		जिल्ह्यातील प्रतिगणना स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहनभार क्षमता											६९८१	
		२] हिंगणघाट-पुलगादे-नरावती-धारणी राज्य सिलेपर्यन्त राज्य महामार्ग क्र. ७४												
१.	१३/६	धातारा	डांबरी	३. ६६	४२९	७२	५५२	२९७	१३५७	२९८	३९८	—	६९६	७१८८
२.	३०/८	वडद	डांबरी	३. ६६	३८	२	१३४	४२	२१६	६६	१७८	—	२४५	१४४२
३.	९०/०	देवळी	डांबरी	२. ७५	१०५	३६	२४३	१३४	५१८	२१६	५५२	—	६६८	३२४४
४.	६५/०	पुलगाव	डांबरी	३. ०५	९२	५०	१८४	१४५	४७१	१२४	१३९८	८	१५३०	२३९४
		जिल्ह्यातील प्रतिगणना स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहनभार क्षमता											३५४२	
		३] पुलगाव-आर्वी-वस्ड राज्य मार्ग क्र. ८१												
१.	०/८	पुलगाव शहर	डांबरी	३. ६६	६३	४०	८१	१०६	२९०	१०६	२१३८	५	२२४९	१२४६
२.	३१/०	खुबगाव	डांबरी	३. ६६	२९०	८४	६६८	४४९	१४९१	५५२	१६७१	—	२१९३	७४१४
३.	५२/०	आष्टी	डांबरी	३. ६६	२४०	३९	२४९	३०६	८३४	९९९	५६७	—	१५६६	४४८३
४.	७३/६	साहूर	खाडीचे	३. ६६	३९	२०	७५	९२	२२६	१८९	३९६	—	५८५	१२१२
५.	७५/८	दुर्गवाडा	खाडीचे	३. ६६	३१	१२	१६	४७	१०६	१५२	१६२	—	३२१	५३१
		जिल्ह्यातील स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहनभार क्षमता											२९७५	

तक्ता क्रमांक २.५ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
	४] आर्वी-वर्धा-वायगाव राज्य महामार्ग क्र. ८२													
१.	२९/२	बेडोना	डांबरी	३. ६६	३१०	८२	६८८	४५३	१५३३	५७२	१७२४	—	२३७३	७६२०
२.	५४/४	वर्धा शहर [आर्वी नाका]	डांबरी	३. ६६	४२६	२७	२९५	८०२	१६२७	४०४	२१८४	३३	२६२१	४८६१
३.	६४/०	सेलू काटे	डांबरी	३. ६६	१६२	२४	१५८	२४१	६५५	३४७	५१२	—	८५२	३११२
	जिल्ह्यातील प्रति गणना स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहन भार क्षमता													५२००
	५] हारागणा-कोंदाळी - तावरगांव- राज्य सिमेपर्यन्त राज्य महामार्ग क्र. ८३ .													
१.	०/०	कारंजा	डांबरी	३. ६६	८७	३०	२१०	१२२	४४२	१३२	२५२	—	३२१	२२७७
२.	३०/४	काजळी	डांबरी	३. ६६	६२	९	७३	९६	२४०	११८	११२	—	२३०	९४३
	जिल्ह्यातील प्रतिगणना स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहन भार क्षमता													१६१०
	६] जांब-चांदा-राजुरा-राज्य सिमेपर्यन्त राज्य महामार्ग													
१.	०/०	जांब	डांबरी	३. ६६	२३५	८९	४२८	८९	८४१	१४	१५३	—	१६७	५२२५
२.	१८/२	डोंगरगाव	डांबरी	५. ४२	२५२	८७	४८३	६६	८२५	१९	४८	—	६७	५५२३
	जिल्ह्यातील प्रति गणना स्थानकांची दैनिक सरासरी वाहन भार क्षमता													५३७४

आधार :- वाहतूक गणना डिसेंबर, १९८५ .

तक्ता क्रमांक ९. ६ -

पोस्ट , तारघारे व दुरध्वनीसेवा रेडीओ व दुरदर्शन संग्र यांची आकडेवारी .

वर्ष १९८५-८६

जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र.	पोस्टांची संख्या	तारघारांची संख्या	पत्रापेट्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या	दुरध्वनींची संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	ग्रामीण रेडियो विभागाने वसविलेल्या संचाची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचाची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
१.	१८२	४३	८६६	२१८	२१३६	१६१		३३

- आधार :-
- १] अधिकांक डाक घर वर्धा विभाग , वर्धा.
 - २] उपविभागीय अधिकारी "तारघारे " , वर्धा.
 - ३] विभागीय अभियन्ता ग्रामीण ध्वनीक्षेपन संयंत्रालय , विभागीय कार्यालय. नागपूर .
 - ४] जिल्हा माहिती अधिकारी , वर्धा .

तक्ता क्रमांक १०.१

- १३३ -

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च सन १९८५-८६ करिता
जिल्हा:- वर्धा [रुपये लाखात]

ग्रामपंचायत				जिल्हा परिषद		नगरपालिका		
संख्या	समाविष्ट असलेल्या खोड्यांची संख्या	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	संख्या	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
४८४	१३७६	७१.८१	७२.५३	१२८७.५५	१११६.५७	६	५४९.४५	५४०.९३

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, वर्धा.

तक्ता क्रमांक. १०. २

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [१९८५-८६ करिता]

जिल्हा :- पधार्ता. [- रुपये हजारत-]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्राम	उत्पन्न							
			पंचायत गुट ग्राम- पंचायत तख्या	सहायक अनुदाने	शासकीय	इतर	श्रीमान	देणागी	कर	शुल्क
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
	जिल्हा स्कूला	४८४	१११८	२९	२३१२	१२८५	२०२६	१	३४०	७१८१
	<u>पंचायत समिती</u>									
१.	वधार्ता	७०	१७९	४	२९३	३३९	२७८	-	११६	१२०९
२.	देवळी	५६	१५०	३	२३२	१२१	३५८	-	३१	८९५
३.	सेलू	६०	१३१	४	२९०	१८१	२६२	-	५३	९२१
४.	आर्वी	६६	१७०	२	२८८	८६	२१२	-	५८	८१६
५.	आष्टी	३६	८२	२	२२९	३६६	२११	१	-	८९१
६.	कारंजा	५४	६१	१२	१३०	१७	२२४	-	२४	४६८
७.	हिंणगाटाट	७०	१६०	१	५७२	१०६	३०५	-	२४	११६८
८.	समुद्रपुर	७२	१८५	१	२७८	६९	२४६	-	३४	८१३

[पुढे चालू]

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च								
		आरोग्य सेवा	सार्वजनिक वाढाकाम	सामाजिक व नैतिक वृद्धी	प्रशासन	समाजकल्याण	पशुधनाचे तंत्रध्यान	जमीन महसुलाची वसुली व देखाभाल	इतर	स्तंभ १२ ते २०.
१.	२.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.
	जिल्हा स्तरावरील पंचायत समिती	१३७२	२८२०	५४०	१८८२	४९८	६६	-	६८	७२५३
१.	वर्धा	२३२	५०१	२५	२१५	१०७	२१	-	-	११०८
२.	देवळी	२४०	४७१	४७	१४१	१३५	४	-	५४	१०९२
३.	तेलु	१८१	४३२	४१	२१८	२२	१	-	-	८९५
४.	आर्वी	९५	२६२	२७	२१०	६२	५	५	३	५४१
५.	आष्टी	१०४	२६३	२१	१५२	८६	११	-	४	६४१
६.	कारंजा	१२३	१९१	४०	१९५	२३	१५	-	७	५९४
७.	हिंगणघाट	१४७	३५५	२१५	४५३	-	४	-	-	११७४
८.	समुद्रपुर	२४३	३३८	५४	३०५	६३	५	-	-	१००८

आधार :- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परीषाद, वर्धा.

तकता आंक १०.३

जिल्ला परीक्षादायी विभागावर उत्पन्न व खर्च १९८४-८५, १९८५-८६
व १९८६-८७ वर्गाकरिता

जिल्हा: - बार्सा [खर्च वजा रात]

अ. क्र. :	वैजागिर्वा	:	प्रायश्चित्त	:	वैजागिर्वा	:	शिर्वा
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.

१. जमा

स्वनिर्मित उत्पन्न

अ]	स्थानिक उप कर शुद्धीक गुलकासह	११०७	३६१७	२९३४
ग]	विाक्षणा	८२	११	१
क]	वृष्णि	२९	३४	३४
ड]	व्यारत व दळणावळणा	६१८	७१	५३
ड]	वतर	१३६६	१८४	१५०
	रकूणा	२२०२	३९०७	३१४१
२.	<u>गासकीय अनुदाने</u>			
अ]	सहेतू अनुदान	५८१६५	६७७९२	६२०११
ब]	अस्थापना अनुदान	१७७६४	२०१९७	१९४३६
क]	योजनाअंतर्गत योजना अनुदान	१२३०५	१२३२८	११७१२
ड]	वतर	१५१०	५७६७	५४०१
	रकूणा गासकीय अनुदाने	८९७४४	१०६०४९	१०५५६०

३. वृद्ध

अ]	कर्म व अग्रिम	३३७	७७४०	७०
ब]	ठेवी व अग्रिम	४७७६	२८३३	६५१०
क]	विन्न रकूणा	५६५२८	२५६३	६५८०
	रकूणा	६१०३७	२५६३	६५८०
४.	<u>आंशगिर्वा विाजक</u>	१३५५२	१५२४४	१४०९८
	सकंदर रकूणा जमा	१६७५३५	१२८७५५	१२२४०२

[पुढे चालू]

तकता नुमांक १०.३ [मुटे वालू]

१.	२.	३.	४.	५.
२. <u>खार्च</u>				
अ] कुष्ठा	२७७६	५०२	६६१	
ब] सामान्य प्रशासन	१३७०३	१२५३१	१२२१३	
क] शिक्षण	४२५३५	५०२०८	५०७८१	
ड] वैजाकीय	१३२०	७८८२	२२६८	
इ] प्रशासकीय	१२७२	२३६२	२५१०	
फ] इमारती व दळ्यावळण	७०५६	२२८८	७६२८	
ग] सजाजकस्थाण	२२४६	३०२८	२६३१	
ह] सिंचन	५२०५	६३२१	६७३८	
म] इतर	१३६५८	८६६७	८३३५	
सल्ला अ ते म	२०४४८	१०७५५२	१०८०६५	
<u>कॉ</u>				
अ] कॉ व अगिम	७७	७२५	१२२	
ब] ठेकी व अगिम	५१६८	३३७३	६८०५	
क] वि-त प्रशासन	५६५२८	-	-	
ड] इतर	-	-	-	
सल्ला	६१८४३	४०२८	६२२७	
अखेरची शिफारस	१५२४४	१७०२८	१७३४७	
सकंदर सल्ला [खार्च अधिक अखेरची शिफारसक]	१६७५३५	१२८७५५	१३२४०२	

आधारा :- मुख्य लेखा व वि-त अधिकारी, जिल्हा परीक्षा, वर्धा.

नगरपालीकेये उत्पन्न व खार्च [१९८५-८६ वर्षाकरिता]
जिल्हा:- वधार् । [स्मये हजारात]

अ. क्र.	नगरपालीकेये नांव	उत्पन्न								
		अनुदाने वर्गणी			नगरपालीकेये दर व कर			नगरपालीकेला	इतर	एकूण
		शासकीय	इतर	जकात	घारे व जमीनी यावरील कर	इतर कर	एकूण ५ × ६ × ७	यालय-तेपातून मिळालेला एकूण महसूल		
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
	एकूण सर्व नगर-पालीकाकरिता	२१५३६	१०४७	१४३२९	३२५१	२०४८	१९६२८	३५७१	२१६३	५४९४५
१.	वधार्	८७०३	-	६४०४	४८४	१७५	७०६३	३१४९	४९९४	३३९०९
२.	देवडी	१०६६	-	३८२	१८५	-	५६७	१४३	१५	१७९१
३.	पुलगाव	२७४८	-	१७६५	५३२	६२८	२९२५	४५	४०३	६१२१
४.	सिंदी	१४१३	-	४४४	६५	१०२	६११	४९	३५	२१०८
५.	आर्वी	३२३०	-	१७१२	३२१	२१३	२२४६	१८५	३३४	५९९५
६.	हिंगणाघाट	४३७६	१०४७	३६२२	१६६४	९३०	६२१६	-	३३८२	१५०२१

अ. क्र. : नगरपालीकेचे नांव	खर्च								
	सामान्य प्रशासन	कर वसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	विाक्षणा	इतर	एकूण	
१.	२.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.
एकूण सर्व नगरपालीका- करीता	५६८६	३६७१	१६८८	१०५७३	३८५८	९६२६	१८९८१	५४०९३	
१. वधाई	२७१९	१९७९	१०१५	९७०६	२७८८	३१६९	९१७०	२३५९६	
२. देवढी	१४१	२३६	६७	१०५	२०३	४१०	६७१	१८२३	
३. पुलगाव	११२८	१२६	१५८	२७१३	३६	११८१	५४२	५८८४	
४. तिंदी	१९७	२६०	४०	४१४	६८	७८८	१२१	१८८८	
५. आर्वी	९६०	६१७	११६	३०५	३११	१६३४	२२५९	६१०२	
६. हिंगणाघाट	४६१	४९३	२९२	४३३०	५५२	२४५४	६२१८	१४८००	

आधार :- वधाई जिल्ह्यातील सर्व नगरपालीका .

तक्ता क्रमांक १०.५

महानगर पालीका /नगरपरिषद क्षेत्रातील इमारतींची वापरासुतार संख्या व त्यापैकी निवासेतर उपयोग असणा-या इमारती अगर त्यांच्या भागांमध्ये चाळणारे उद्योग/व्यवसाया संबंधी माहिती

जिल्हा :- वार्धा . १९८३-८४ .

अ. क्र.	.तपशील	नगरपरिषद					
		वार्धा	देवडी	सिंदी	पुलगाव	आर्वी	दिणपुरवाट
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
इमारतीच्या वापरासुतार संख्या							
१]	निवासी	८४५४	१५४२	१३५२	३७६२	३९४६	६२६६
२]	निवासेतर	११८४	३००	२२९	५२०	१३२०	९९६
३]	मिश्र	९५९	१४९	११६	४३६	३७५	३२३
४]	एकूण	१०,५९७	१९९१	१०९७	४७२५	५६४१	७५९५
<u>निवासे-तर इमारतीमध्ये चाळणारे महत्वाचे उद्योग व्यवसाय</u>							
१]	पिठाची गिरणी	७१	१३	७	२८	२८	४०
२]	देकरी	१०	२	-	१	५	३
३]	दफाचा कारखाना	१	-	-	-	३	-
४]	शिावन काम	१३९	३३	२७	६४	७७	३९
५]	घागेण्डे तयार करणे	-	-	-	-	-	-
६]	चुरड काम	-	१	१	१	-	-
७]	प्रिटींग प्रेस , वुड वाईडिंग, इोरॉक्स सेंटर , टायपींग करणे	३५	३	१	८	५	१३
८]	सावन व धुलाई पावडर कारखाना	४	-	-	-	-	-
९]	टाईल्स , सिमेंट किंवा दगडी जाती	२	-	-	-	-	-
१०]	इतर विषये लघु काम	१	-	-	-	४	-

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
११] सोनार काम		४४	४	३	६	१४	२७
१२] गैत विक्री		१	—	—	—	—	—
१३] डेअरी		१७	१	—	१२	२४	२
१४] पानपट्टी दुकान		४६	६	—	१५	३४	२२
१५] धान्य व किराणा दुकान		३२६	५७	५५	१७७	१२४	२६०
१६] दाख्ये दुकान		४	—	१	१	१	२
१७] फळे व भाजीपाला दुकान		५	—	१	१	७४	१४
१८] जपड दुकान		८६	१०	१२	३७	७४	७३
१९] जनरल स्टोअर्स [कॅलटरी दुकान]		२७	—	—	११	४०	१२
२०] औषाधी दुकान		३५	३	६	३	८	१५
२१] पेट्रोल पंप		६	—	—	—	१	२
२२] फुले व हार तसेच इतर सामान विक्री		२	—	—	—	—	—
२३] मोटारी व मोटार सायकल विक्री		१	—	—	—	—	—
२४] हॉटेल व लॉज		१११	२५	३०	४८	८१	७९
२५] वसती गृहे		—	१	—	१	१	—
२६] गोदाम		३८	१	१०	२६	२८	२२
२७] तायक्री व गैतवत्या भाड्याने देणे		६५	—	—	१	—	—
२८] वैद्यकीय सेवा		३२	—	—	—	५	१
२९] गुरांचा दवाखाना		—	१	—	—	—	—
३०] दवाखाना		७८	८	१३	२९	२६	४०

तक्ता क्रमांक १०.५ [पुढे चालू]

- १४१ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
३१]	सिनेमा व नाट्य गृहे वगैरे	७	—	—	३	४	१
३२]	वाचनालय, व्यायाम शाळा इतर खोळाची केंद्रे [बॅडमार्टी वगैरे]	१४	२	२	३	८	२०
३३]	फोटो स्टुडियो	७	३	—	५	३	३
३४]	सलून	५७	६	६	३१	३५	३०
३५]	लांड्री	४१	४	२	१८	१४	२१
३६]	इलेक्ट्रीसियन	—	—	—	—	—	—
	एकूण	१३०३	१८४	१६६	५३०	७८६	७४०

आधार :- अर्था व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई .

तक्ता क्रमांक ११०१

C

- १४२ -

विविधा विकास प्रिडायाली इालेका योजनाअंतगत धर्य १९८५-८६ तका किरता
जिल्हा :- वडार्ग [रभये हजारात]

अ. क्र.	विकास प्रिडाया	१९८५-८६			१९८५-८६		
		राज्यक्षेत्र	स्थानीक क्षेत्र	रकूग	राज्यक्षेत्र	स्थानीक क्षेत्र	रकूग
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१.	कृषी विकास कार्यक्रम	३०९७८	१०२४४	४१२२२	१००५९	१२६७७	२२७३६
२.	सहकार	३८४०	—	३८४०	६१३	—	६१३
३.	तिंग व उर्जा	४४९०३	—	४४९०३	२३१६५	—	२३१६५
४.	उद्योग व खाणाकाम	१५८७	—	१५८७	१३५४	—	१३५४
५.	वाहतूक व दळ्यापळ्या	९७६९	५४९	१०३१८	३०२३	६०५	३६२८
६.	सामाजिक व सांस्कृतिक सेवा	३९७४२	१५७८३	५५५२५	३३७२४	५८८८	३९६१२
७.	संकीर्ण	९८०८	६७९७	१८६०५	१५४६८	—	१५४६८
रकूग सर्व कार्यक्रम		१४०६२७	३५३७३	१७६८००	८७४०६	१९१७०	१०६५७६

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, वडार्ग.

तक्ता क्रमांक ११.२

योजना खालील महत्वाची भौतिक साधे तन १९८५-८६ करिता
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र. : विकासशील: उपशिर्षा	वाव	: परिमाण :	भौतिक साध्य
१.	२.	४.	५.
१.	कृषि कार्यक्रम	१] कार्यरत तालुका विज गुणन क्षेत्र	संख्या ८
		२] उंदीरा साहार मोहिम	हेक्टर ५०००
		३] मिर्ज माती मोहिम	हेक्टर ६३९३
		४] तॉईल अप्लीकेशन	हेक्टर --
		५] तेल त्रियांच्या पिकांची प्रात्यक्षिक आढाणी करणे	-- " -- --
		६] उपसा सिंचन योजना	संख्या --
		७] फवारणीकरिता अनुदान	संख्या --
		८] सामुहिक विहीरी बांधणे	संख्या --
		९] नवीन विहीरीचे बांधकाम	संख्या ७७
		१०] अल्प व अत्यल्प शेतकऱ्यांना विधाने मीनीक्रीट वाटप	संख्या २४६७६
		११] अल्प व अत्यल्प शेतकऱ्यांना हाते मीनीक्रीट वाटप	संख्या १३१५०
		१२] जीवानू संवर्धने	संख्या ८६००
		१३] ज्वारीवरील चिकटा	हेक्टर १५००
		१४] सुधारित शेतकी औजारी व साधने विकत घेण्यासाठी अर्थसहाय्य	लाभार्थी ५३२
२.	<u>लघु सिंचन</u>	१५] नवीन विहीरीकरिता अर्थसहाय्य	संख्या --
		१६] पंपसेट वसविण्याकरिता अर्थ सहाय्य	-- " -- --
		१७] राज्य स्तरावर लघु सिंचनाची बांधकामे हाती घेणे	-- " -- --
		१८] स्थानिक क्षेत्रात लघु सिंचनाची कामे हाती घेणे	संख्या ३

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	
३.	<u>मृद व जलसंधारण</u>				
	१९]	मृद संधारण बांधा घालणे व उतावरील समतोल घालणे इत्यादी उपायाद्वारे जमीनीचा विकास करणे	हेक्टर	--	
	२०]	अपूर्ण कामे पूर्ण करणे	"	--	
	२१]	देखाभाल करणे	"	--	
	२२]	मृद संधारणानकरिता वृक्षा-रोपन	"	--	
४.	<u>आयाकट विकास करणे</u>				
	२३]	आयाकटद्वारा जमीनीचा विकास			
	अ]	तपाटीकरण	हेक्टर	४५	
	ब]	नालीकरण	हेक्टर	२५८	
	क]	पाटगारी	हेक्टर	२८०	
	२४]	चांचणी व प्रात्यक्षिक क्षेत्रा संख्या		--	
५.	<u>पशुसंवर्धन</u>	२५]	कोंवडेयांचा खारेदीसाठी कर्जे देणे	संख्या	--
	२६]	पशुवैधाकीय केंद्राचा दर्जा वाढविणे	संख्या	१	
	२७]	अनेक-यांना प्रशिक्षण देणे	संख्या	१२	
	२८]	नर कोंवडे वाटणे	संख्या	५४५	
	२९]	घेरण प्रात्यक्षिके	संख्या	१५०	
६.	<u>दुग्धाव्यवसाय विकास</u>				
	३०]	दुग्धाचे वाटप	(लिटर प्रत्येक दिवशी	३०००	
	३१]	दुग्धा उत्पादनासाठी दुग्धा व्यवसाय विकास सहकारी संघटना/दुग्धा व्यवसाय विकास संख्या संघ/महासंघ ह्यांना व्यवसाय स्थापनेसाठी अर्धासहाय्य	संख्या	२५	

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
७.	<u>वने</u>			
		३२] वृक्षा रोपन	हेक्टर	--
		३३] श्रमीकाकरिता सेड बांधणे	संख्या	--
		३४] कुंभन [फेन्सींग]	हेक्टर	--
		३५] निरीक्षण रस्ते	कि. मी.	--
		३६] अस्तित्वात असलेल्या रस्त्याची सुधारणा	कि. मी.	--
		३७] इरेक्शन ऑफ चेक वारीअरची उभारणी	संख्या	--
		३८] लागवड पूर्व कामे	हेक्टर	२८५
		३९] मान्युन पूर्व कामे	" "	१५०
		४०] रणटे	संख्या	३
८.	<u>मत्स्यव्यवसाय</u>			
		४१] मत्स्यवीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना/ विकास	" "	--
		४२] मत्स्यवीज निर्माण	संख्या	१७. २७
			लाडात	
		४३] कार्व माशांच्या साठा	" "	--
		४४] मासे पकडणे	मे. टन	४५०
		४५] नायलोण सुताचा पुरवठा	फिलो	४०६
		४६] मच्छीमार तळांना कर्ज वाटप	संख्या	--
		४७] मच्छीमार सहकारी संस्थांना भाग भांडवलाकरिता योगदान	संख्या	३
		४८] मच्छीमार सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय सहाय्य	संख्या	६
९.	<u>पणन कोठार व</u>			
	<u>दखारी</u>	४९] कृषी उत्पन्न वाजार समीतीच्या विकासाकरिता अनुदान	" "	--
१०.	<u>सहकार व सामुहिकविकास</u>			
	<u>सहकार</u>	५०] कृषी उत्पादक सहकारी संस्थांचा विकासाकरिता कापूस वाटणी व बांधणीकरिता भाग भांडवलाचा स्थाने योगदान	संख्या	४
		५१] उपभोक्ता सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अर्थ सहाय्य	संख्या	६

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
	५२]	कामगार कंत्राट संस्थांना अर्थ सहाय्य	संख्या	२०
	५३]	ग्रीतकी सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अर्थसहाय्य	- " -	- -
	५४]	गटपातळीवरील ग्रामीण कारागिरांच्या बहुउद्योगीय सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य	संख्या	४
	२]	सासुह्य विकास		
	५५]	सासुह्य विकास प्रकल्प	संख्या	८
	५६]	ग्रामीण सफाई कार्यक्रम मल पात्र खारेदी	संख्या	८०
	३]	उद्योग व खाण-काम		
	५७]	औद्योगिक सहकारी संस्थांना सहाय्य	संख्या	३
	५८]	वस्त्र व्यवसाय उद्योगाचा विकास	लाभार्थी	३०
	५९]	हातमाग उद्योगांचा विकास	संख्या	४८
	६०]	रस. र. आय नियमावली लघुउद्योगाखाली अर्थसहाय्य	- " -	१९
११.		विद्युत व जलविकास		
	६१]	चालू मध्यम सिंचन प्रकल्प		
	अ]	मध्यम सिंचन प्रकल्प	संख्या	३
	ब]	विद्युत प्रकल्प	- " -	- -
	६२]	खोड्याचे विद्युतीकरण	संख्या	१७
	६३]	वसविलेले पंप	- " -	२०३
१२.		रस्ते		
	६४]	नवीन रस्ते वांधणी	कि. मी.	- -
	६५]	अ] रस्त्याचे डांबरीकरण	- " -	२
		ब] मातीकाम	- " -	- -
	६६]	मो-या व पुल वांधणे	संख्या	४
१३.		सासुह्यिक सेवा		
	१]	सामान्य शिक्षण		
	६७]	प्राथमिक शिक्षणाच्या विकासाकरिता जिल्हा परीषदांना शिक्षकांचा नेमणुकीसाठी अनुदान	संख्या	- -
	६८]	प्राथमिक शिक्षणाकरिता नगरपरिषदांला अनुदान.	- " -	- -
	६९]	प्राथमिक शाळेच्या इमारतीसाठी जिल्हा परीषदांना अनुदान	- " -	- -

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
७०]	११ ते १४ वयोगटातील मुलांसाठी आकृतीबद्ध वाह्यशिक्षण कार्यक्रम	संख्या	--	--
७१]	माध्यमिक शाळांना ५ ते ७ वर्ग जोडणे	"	--	--
७२]	बालवाड्यांना साहित्य पुरविणे	"	--	--
७३]	अशासकीय माध्यमिक शाळांचा विकास, विस्तार व नवीन शाळा उघडणे	"	--	५५
७४]	अशासकीय माध्यमिक शाळांत ज्यादा वर्ग उघडणे	"	--	--
७५]	माध्यमिक शाळांच्या इमारती बांधण्याकरिता स्वेच्छापूर्वक काम करणा-या संस्थोला कर्जे पुरवठा	"	--	--
७६]	विदर्भातील बहुउद्योशीय उच्च माध्यमिक शाळेचा कर्मचा-यांचा संख्येत वाढ	"	--	--
७७]	उच्चस्तर माध्यमिक शिक्षणाचा विकास [कनिष्ठ महाविद्यालय] अतिरीक्त वर्ग	संख्या	--	३३
७८]	शाळा समितीची स्थापना	"	--	--
७९]	माध्यमिक शाळा अतिरीक्त शिक्षावृत्त्या	"	--	--
८०]	प्राथमिक शिक्षणाची कार्यक्रम गुणव-त्ता कीटविण्या-करिता चर्चा सत्र	"	--	--
८१]	एन. सी. ई . आर. टी पाठ्यक्रमांच्या अंमलबजावणी-साठी शिक्षकांच्या प्रशिक्षण	"	--	--
८२]	प्राथमिक शिक्षकाकरिता कर्जे शिक्षावृ-त्ती	"	--	--
८३]	कामाचे अनुभवावरून शिक्षकांना प्रशिक्षण	"	--	--
८४]	प्रौढांना साक्षर करणे	"	--	--
८५]	आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती	"	--	--

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
	८६]	प्राथमिक शिक्षकांच्या मुलांना शैक्षणिक सवलती	संख्या	--
	८७]	शासकीय महाविद्यालयात परीक्षा अनुदान	--	--
	८८]	आर्ट, सायन्स, वाणिज्य महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना शिष्टावृत्ती	--	--
	८९]	शाळा व महाविद्यालयांचा विस्तार	--	--
		शैक्षणिक सवलती		
	९०]	प्राथमिक शिक्षकांच्या मुलांना मुक्त शिक्षण	संख्या	--
	९१]	क्रिडांगणांचा विकास	--	२
	९२]	क्रिडा उत्सव केंद्रे	--	--
२] सार्वजनिक आरोग्य	९३]	कार्यरत प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	--	२३
	९४]	कार्यरत उपकेंद्रे	--	१११
३] स्वच्छता व पाणी पुरवठा	९५]	शासकीय पाणी पुरवठा योजना प्रगती पथावर	--	--
	९६]	न.प. पाणी पुरवठा योजना	--	--
	९७]	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना [राज्यस्तरीय]	संख्या	२६
	९८]	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना [स्थानिक]	--	१२
	९९]	पिण्याच्या पाण्याच्या विहीरीची दुरुस्ती	--	--
	१००]	नवीन पाण्याच्या विहीरी बांधणे	--	१४
	१०१]	कूप नलीका बांधणे	--	३२०
	१०२]	जी. एस. डी. ए. ना कुपनलीका विहीरी खानण्याचे काम	--	--
४] गृहनिर्माण	१०३]	आर्थिकदृष्ट्या मागास वर्गाच्या-कारिता घारे बांधणे	--	--
	१०४]	कमी उत्पन्न गटाखालील योजनेअंतर्गत घारे बांधणे	--	--
	१०५]	ग्रामीणगृह निर्माण योजने-अंतर्गत खोडयास घारे बांधणे	--	--
	१०६]	झोपड्यांवर दृढ बांधणे	--	--

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
	१०७.	ग्रामीण क्षेत्रातील भूमोहीन मजुराकरिता घर वांधणी- साठी जागा देणे व झोपड्या वांधणे	संख्या	८४
	१०८.	खोड्यातील गाव गणांचा विकास	"	१६
५]	<u>मागास वर्गियाचे कल्याण</u>			
	१०९.	मागासवर्गिय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क देणे	संख्या	८१२
	११०.	माध्यमिक शाळेमध्ये शिक्षणा-या मागासवर्गिय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या देणे	संख्या	७८०
	१११.	माध्यमिक शाळा परिक्षे-तर शिष्यवृत्त्या देणे [विमुक्त जाती व भटक्या जाती]	"	६०
	११२.	मागासवर्गियांच्या वसतीगृहांना सामुहिक अनुदान	"	१
	११३.	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील मागासवर्गिय विद्यार्थ्यांना विद्या वेतन देणे	"	"
	११४.	मागासवर्गी सिंचन विहीरी वांधण्याकरिता कर्ज तथा सवलत	"	"
	११५.	ग्रामीण उद्योगाकरिता कर्ज तथा सवलत	"	"
	११६.	मागासवर्गियांच्या व्यक्तिगत व सामुहिक घर वांधणीसाठी वि-त सहाय्य देणे	"	"
	११७.	असुर्यीत जमातीकरिता पंपसंच वसावेणे	"	उ. ना.
६.	<u>समाजकल्याण</u>			
	११८.	महारोग्याचे पुनर्वसन	"	"
	११९.	शारीरीक वृष्ट्या अपंगासाठी आर्थिक मदत	"	"
	१२०.	शारीरीक वृष्ट्या अपंगासाठी असलेल्या शासकीय संस्थेतील आय. टी. आय धरतीवर प्रशिक्षण	"	"

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
७.	<u>श्रम आणि</u> <u>श्रमीकांचे</u> <u>कल्याण</u>	१२१. आय. टी आय मधील प्रशिक्षणार्थीना प्रशिक्षण	संख्या	--
८.	<u>इतर कार्यक्रम</u>	१२२. सामूहिक रेडियो संच वनविणो	--	--
		१२३. श्रमीकांची उपस्थिती	लाखात	--

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, वर्धा.

तक्ता क्रमांक १२.१

- १५१ -

शेतमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती सन १९८५ वर्षाकरिता

जिल्हा :- वर्धा.

[घाऊक किंमती प्रति क्विंटल]

अ. क्र.	महत्त्वाच्या वस्तु	प्रकार	महिणे												प्रती वर्षा-करिता सरासरी
			जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.
१.	गहू	हावरा	२६६	२८०	२७७	२८०	२७५	२८०	२८०	२८०	२८०	२८५	२९५	३००	२८१
२.	तुर	पांढरी	३६१	३५६	३४०	३३५	३६३	३६९	३९७	४३०	४४२	३८८	३६६	३७३	३७६
३.	भा.सुंग	लहान	४३६	४३९	४४८	४५८	४१३	४६२	४५३	४८१	५१५	४७५	४८९	५०१	४६४
४.	सुंग	हिवरकाठा	४१५	४४२	४४६	४३६	४५१	४४४	४४१	४१०	३८८	३८७	३७७	३९४	४१९
५.	चना	क्षोणे	४००	४०५	४१३	३९७	३८६	३७४	४०३	४३१	४३४	४५९	४३२	४४५	३८१
६.	वाजरा	लोकल	१७९	१६०	१५४	१५०	१४०	१४२	१४७	१४७	१५१	१६०	१५८	१५५	१५३
७.	तिळ	वोरीया	६८५	६९४	७०५	७००	७१७	७१०	७३०	७४७	७७८	६९२	६२७	६२७	७१२
८.	ज्वारी	हायड्रिड	१२३	१२४	१२६	१२१	१२४	१२६	१२७	१२८	१३९	१२६	१२५	१२३	१२५
९.	जवस	मध्यम	५८५	५८२	५८३	५६४	५९३	५९९	६५६	६५८	६५६	६५९	६५७	६५७	६२०
१०.	कापूस		सुपर	एफ. ए. क्यु	फेअर	एक्स	के								
		एच-४	६१४	५९२	५२४	२६२	१५९								
		समती-५	५९२	५६९	५०२	२५१	१५९								
		एल-१४७	५४७	५२४	४६८	२३४	१३७								
		१००७	५७७	५५५	४९८	२४९	१३७								

आधार :- सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समिती, वर्धा.

जिल्हा सुध्यालयाच्या ठिकाणी महत्वाच्या वस्तुच्या सरासरी किरकोळ किंमती सन १९८५ करिता
जिल्हा:- वर्धा [मुल्य रुपयामध्ये]

अ. क्र.	मालाचे वर्णन	गुणवत्ता व प्रकार या किंवा धाड्यात विवरण	परीमाण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती												वर्षाची सरासरी
				जाने	फेब्रु	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टे	ऑक्टो	नोव्हें	डिसे	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.
धान्ये																
१.	तांदुळ उ-तम	लुचई नं. १	कि. गॅ.	३.५२	३.६०	३.६०	३.६७	३.७०	३.७०	३.७०	३.७४	३.८०	३.८०	३.८०	३.९५	३.७२
२.	तांदुळ मध्यम	लुचई नं. २	"	३.३२	३.४०	३.४०	३.४७	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.६५	३.४८
३.	तांदुळ जाडा	लुचई नं. ३	"	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००
४.	गहू मध्यम	चावल काटा	"	२.३०	२.३७	२.४०	२.४०	२.४०	२.३७	२.३७	२.५०	२.५०	२.५८	२.७०	२.९२	२.४८
५.	गहू	हावरा	"	२.४०	२.३७	२.४५	२.५०	२.५०	२.५०	२.६०	२.८०	२.८०	२.९२	३.००	३.००	२.६५
६.	गहू आटा	-	"	ऊ ना												
७.	ज्वारी सफेद	नंबर-१	"	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५
८.	ज्वारी पिवळी	नंबर-५	"	१.३९	१.४२	१.४५	१.४५	१.४०	१.३५	१.४०	१.४०	१.४०	१.३५	१.३७	१.३८	१.४०
९.	वाजरी जाडी	लोकल	"	२.४६	२.४०	२.३२	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.१२	२.००
डाळी																
१०.	हरभारा	द्वैती	"	५.७५	५.८२	५.६२	५.५०	५.२०	५.२५	५.२५	६.००	६.००	६.१३	६.००	६.००	५.७१
११.	हरभारा डाळ	गावराणी	"	६.५०	६.५२	५.९५	५.७७	६.००	६.००	६.३७	७.००	७.००	७.२०	७.५०	७.०६	६.५७
१२.	तुर डाळ	गावराणी	"	६.५०	६.००	५.८७	५.७५	५.५०	५.५०	५.५०	५.८०	६.००	६.०५	६.३७	६.१२	५.९१
१३.	उडीद	गावराणी	"	८.००	८.००	८.००	८.२५	८.१०	८.००	८.००	८.००	७.७५	७.५०	७.७५	८.००	७.९५
१४.	मुग डाळ	गावराणी	"	७.५०	७.६२	८.००	८.२५	८.१०	८.००	८.००	८.००	७.५०	७.००	७.५०	८.००	७.७२
१५.	मत्तूर डाळ	गावराणी	"	७.००	७.००	६.००	५.००	५.९०	६.००	६.००	६.००	६.५०	७.००	७.००	७.००	६.३७

तक्ता क्रमांक १२.२ [पुढे चालू]

- १५३ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	
साखार व गुळ																	
१६.	साखार	सी.	फि. ग्रा.	५. ६४	५. ३०	५. ६५	५. २०	५. २२	६. ६५	७. ७७	७. ५७	६. २०	७. ००	७. १०	६. ७७	६. ५१	
१७.	गुळ	पापटी	"	४. ८०	४. ६१	४. ५०	४. ५०	४. ५८	५. ४७	४. ४०	५. ००	५. ००	५. ३७	५. १०	५. ५०	४. ८५	
तेल व खाजिनि																	
१८.	भुईसुंगाचे तेल	भाट्ट	"	१७. ००	१७. ००	१७. २५	१७. ५०	१७. ००	१६. २५	१६. ७५	१७. ००	१७. ००	१७. ००	१७. ००	१७. ००	१६. २८	
१९.	पाम तेल		"						उ. ना.								
[रास्त दराचे हुकान]																	
२०.	वनस्पती	सुर्यमुखी	"	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१८. ००	१९. ००	२०. ००	१८. २५	
२१.	दुधा [शुद्ध]	महाराजेचे लिटर		५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	५. ००	
मास मासे व मसाले																	
२२.	वक-याचे मास	स्थानिक कि. ग्रे.		२०. ००	२०. ००	२३. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२३. २५	
२३.	मासे ताजी	कथला	"	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	२४. ००	
२४.	अंडी	विदेशी डझन		७. ८०	७. २०	६. ६०	६. ६०	६. ७२	७. २०	७. २०	७. ४५	७. ५०	७. २०	७. ८०	७. ८०	७. २६	
मसाल्याचे पदार्थ																	
२५.	मीठ	पांढरे कि. ग्रे.		०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	०. ६०	
२६.	हळद	वायगावी	"	२३. २०	२३. ००	२४. ५०	२७. ००	२७. ००	२७. ००	२७. ५०	२८. ००	२८. ००	२८. ००	२८. ००	२६. ५०	२६. ५५	
२७.	सुख्या मिरच्या	भिवापुरी	"	२१. २०	१७. २५	१६. २५	१८. ५०	१८. ४०	२०. ००	२२. ००	२२. ००	२०. ८०	१८. २०	१६. ५०	१५. २५	१८. ८६	
भाजीपाला																	
२८.	बटाटे	पहाडी	"	१. ६०	१. ५०	१. ५०	१. ५०	२. ००	२. १०	२. ५०	२. ५०	२. ५०	२. ५०	२. ५०	२. ३७	२. ०८	
२९.	कांदे	नरगावीक	"	१. ५०	१. ५०	१. ५०	१. ५०	१. १०	१. ०६	१. ३१	१. ३१	१. ८७	२. ३०	२. ५०	२. ००	१. ६२	

[पुढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.
३०]	फुहे केवी पेये	स्थानिक	डझास	१.५०	२.१२	२.२५	३.००	उ.ना	उ.ना	उ.ना	२.८०	२.६२	२.१०	२.५०	२.१२	२.३३
३१]	चडा	बुक वाँड	कि.ग्रा.	३८.००	३८.००	३८.००	४०.५०	४०.५०	४०.५०	४०.५०	३८.४०	३८.४०	३७.८०	३७.५०	३९.००	३८.९२
३२]	कॉफी	बुक वाँड पावडर	कि.ग्रा.	२१.५०	२१.५०	२१.५०	२१.५०	२१.५०	२१.५०	२१.५०	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	२५.०४
जडणा विज व दिवाव-ती																
३३]	रॉकेट	- -	लिटर	२.१०	२.१०	२.१०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.२५
३४]	कोयसा	लोगारी	४० किलो	७५.००	७५.००	७५.००	७५.००	७५.००	७५.००	७५.००	७६.००	७६.००	७६.००	७६.००	७६.००	७५.४१
३५]	काडीपेटी	चावी	१ नग	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०
३६]	लाकूड कपडे	आडजात	४० किलो	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००
३७]	धागेतर ९ मी.	सत्यनारायण जोडी		६४.००	६५.००	६५.००	६५.००	६५.००	६५.००	६५.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.२५
३८]	साडी ५ मी.	सोलापुरी	१ नग	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००
३९]	कोटींग ७१से.मी.	महेंद्र मील	मीटर	३१.५०	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७५	३१.७३
३९]	अ]ब्लाऊज															
	मित्त ६५ से.मी.	- -	७० से.मी.	११.२५	११.२५	११.२५	११.२५	११.२५	११.२५	११.२५	११.७५	११.७५	११.७५	११.७५	११.७५	११.७६
४०]	शार्टिंग	रम्प्रेसमील	मितर	११.७५	११.७५	११.७५	११.७५	११.७५	११.७५	११.७५	११.२५	११.२५	११.२५	११.२५	११.२५	११.५०
भाडे																
४१]	मितळी	भांडारा	किलो	४५.००	४८.७५	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	४९.४८

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.
वायुसंयोजक संशोधन केंद्र																
४२.	धूम्रपान सावना	५०१ वार १ नम.	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००
४३.	अंगार सावना	हमाम १ ढोली	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२	२.७२
४४.	पाव	कपूरी १०० पाव	२.५०	२.५०	२.६२	२.२५	२.१०	४.२५	३.००	२.१०	२.००	२.००	२.००	२.००	२.६२	२.५८
४५.	गुणारो	तिस्रिभारका फि.ग्रे.	३४.८०	३५.००	३२.००	६०.००	४२.००	४०.००	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००
४६.	तंबाखु	काकापटका -"	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००
४७.	तिलारोट	चारगिनार १० नम.	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०	१.४०
४८.	चिटो	४३ नंबर २५ नम.	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०	०.८०
४९.	केस तेल	टाटा नयन १ पावली	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५	८.६५
५०.	सुझागाडी कागद	विदर्भा मिल फि.ग्रे.	११.५०	११.५०	११.५०	१२.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, वर्धा.

तक्ता क्रमांक १३.३

केद्रांतील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक पायाभूत वर्ष १९६०-१००
जिल्हा :- वार्धा.

अ. क्र.	महीना व वर्ष	अन्न	पान गुमारी तवाळू हत्यादी	इंधन व दिपाब-ती	घारे	कामड बिछाना व पाय्याने	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
	सरासरी ८५-८५	६४७	५८१	८७१	३१४	६१६	४५०	६०१
१.	एप्रिल	६५५	६०४	९२५	३२७	६३५	४५६	६१३
२.	मे	६५४	६१९	९२३	३२७	६४०	४५९	६१४
३.	जून	६७४	६९५	९२३	३२७	६३७	४५८	६१६
४.	जुलै	६६३	६८६	९२८	३३८	६३७	४६२	६२५
५.	ऑगस्ट	६७३	६७३	९२८	३३८	६३७	४७६	६३१
६.	सप्टेंबर	६८१	७१८	९२८	३३८	६३०	५०३	६४०
७.	ऑक्टोबर	६८२	७१७	९२८	३३८	६३०	५०३	६४१
८.	नोव्हेंबर	६९२	७०२	९२८	३३८	६३४	५०५	६४७
९.	डिसेंबर	६८०	७१०	९२८	३३८	६३३	५०६	६४०
१०.	जानेवारी	६६३	७१०	९३१	३४७	६४३	५०८	६३२
११.	फेब्रुवारी	६६७	७१०	९३५	३४७	६४३	५१३	६३५
१२.	मार्च	६८६	७३८	९४६	३४७	६४३	५१५	६४८
	सरासरी ८५-८६	६७१	६९०	९२९	३३७	६३६	४८८	६३१

आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक १३.१

जिल्ह्यातील पोलीस दलाची एकूण संख्या [१९८५ वर्गाकरिता]
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र.	वाच	एकूण
१.	२.	३.
१.	<u>पोलीस दलाची संख्या</u>	
	अ] अधीक्षक	१
	ब] सहाय्यक अधीक्षक	—
	क] उप अधीक्षक	४
	ड] निरीक्षक	५
	ई] उप निरीक्षक	४०
	फ] जमादार	४८
	ग] हवालदार	२०५
	घ] शिपाई	७१०
	ङ] इतर कर्मचारी [वायरलेस स्टॉप]	४२
	एकूण पोलीस दलाची संख्या	१०६२
२.	पोलीस ठाणे	१५
३.	आयुट पोस्ट	७
४.	सब पोस्ट	३
५.	लॉकअप	१४
६.	पोलीस स्टेशन/ आयुट पोस्ट/ उप आयुट पोस्ट असलेल्या गांवाची संख्या	२३
७.	पोलीस दलाचा एकूण खर्च [ताळा रम्यात]	१८६.०८

टीप :- रेल्वे पोलीस दलाचा खर्च यात अंतर्भूत नाही.

आधार:- १] जिल्हा पोलीस अधीक्षक, वर्धा.

२] पोलीस अधीक्षक म. द. पू. आणि प. रेल्वे, नागपूर.

गुन्ठ्यासंबंधी आकडेवारी [१९८५ या वर्षाकरिता]

जिल्हा :- वर्धा.

अ. क्र.	गुन्ठ्याचे प्रकार	प्रकरणाची संख्या	चौकती चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोटात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकती करण्यासाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढण्यात आलेली शिक्षा दिलेली व पुरावे दिलेल्यातून निश्चिंतता काढलेली प्रकरणे	निर्णय झालेला प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	कारागारात प्रवेशित प्रकरणे
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१.	दंडात्मक गुन्ठ्यात मदत करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	दंडात्मक गुन्ठ्यात कटकरणे	२	२	२	२	-	-	-	४
३.	तार्किक शांतता, सुरक्षितता व न्यायवादाचे गुन्हे	१६७	१९	४७२	१८३	९	३९	३२	५७५
४.	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे	९६१	५२	२८४१	२१४	१०९	१९४	५४	३३९८
५.	व्यक्ती आणि मालम-ता विषयक किंवा कसत मालम-ता विषयक गंभीर गुन्हे	५०३	४०	१२६०	२२१	१४	८३	२७	१३५७
६.	व्यक्तीविषयक क्रिकोट गुन्हे	१४२	१८	६०४	१३२	९	५४	४०	६३३
७.	मालम-ता विषयक क्रिकोट गुन्हे	११९५	९४	२३६५	५२५	४७	१७३	४५	२५९५

[पुढे चालू]

तकता क्रमांक १३.३

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
८. वर न नोंदविलेले इंडियन पिनल कोड खालील इतर गुट्टे.	३००	७३	४१२	२७५	१०	४८	४६	५८३	
९. [एकूण १ ते ८]	३२७०	३०५	७९५६	२२५२	१९८	५९१	२७४	९१४५	
१०. वर नमूद केलेले गुट्टे अ) विविध किट्टा स्थानिक कायद्या खालील दुखाल पात्र ठरलेले गुट्टे.	६६३०	१२२०	१३२६४	६५५९	११९	७८५	१५०४	१७४१५	
ब) वीएचओ आर १९४७ या कायद्या खालील गुट्टे	—	—	—	—	—	—	—	—	
एकूण वेरिज	९९००	१५२५	२१२२०	८८११	३२७	१३७६	१७७८	२६५६०	

आधार : पोलित अधिकाक, वर्धा.

तक्ता क्रमांक १३.३

तुलगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन १९८५ करीता
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र. :	बाब	: पुस्था	: स्त्रीया	: एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
१.	रेल्वे अधिनियमाखाली	१५	--	१५
२.	मुंबई पोलीस अधिनियमाखाली	१४२	३	१४५
३.	मुंबई दाख्दी अधिनियमाखाली	२०३	८	२११
४.	सी.आर.पी.सी. अधिनियमाखाली	--	--	--
५.	चोरी व धारफोडी	३९	१	४०
६.	छोटे दस्त ऐवज व फसवणूक	--	--	--
७.	छाण	११	१	१२
८.	डाके व दरोडे	१	--	१
९.	हल्ला व दुखापतीकरिता	१	--	१
१०.	फुस लावून पळविणे व चलात्कार	२	--	२
११.	लष्करी गुन्हे	--	--	--
१२.	इतर	१२५	--	१२५
	एकूण	५३९	१३	५५२

आधार :- अधीक्षक, वर्धा जिल्हा, कारागृह, वर्धा.

तक्ता क्रमांक १३.४

तुल्यांत दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे व्योगतानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार
वर्गीकरण सन १९८५ करिता
जिल्हा:- वर्धा.

अ. क्र.	बाब	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
<u>१८ वर्षांखालील</u>				
१.	१.१ अशिक्षीत	११	१	१२
	१.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	४	-	४
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	२०	-	२०
२.	<u>१८ ते २१ वर्षा</u>			
	२.१ अशिक्षीत	२६	१	२७
	२.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	१०	-	१०
	२.३ वाचता व लिहीता येणारे	५६	-	५६
	<u>२२ ते ३० वर्षा</u>			
३.	३.१ अशिक्षीत	५१	-	५१
	३.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	७०	-	७०
	३.३ वाचता व लिहीता येणारे	१३४	१	१३५
४.	<u>३१ ते ४० वर्षा</u>			
	४.१ अशिक्षीत	२७	४	३१
	४.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	१०	-	१०
	४.३ वाचता व लिहीता येणारे	६६	२	६८
५.	<u>४१ ते ६० वर्षा</u>			
	५.१ अशिक्षीत	१७	३	२०
	५.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	२०	-	२०
	५.३ वाचता व लिहीता येणारे	१३	१	१४
६.	<u>६१ वर्षांवरील</u>			
	६.१ अशिक्षीत	३	-	३
	६.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	६.३ वाचता व लिहीता येणारे	१	-	१
७.	<u>एकूण</u>			
	७.१ अशिक्षीत	१३५	९	१४४
	७.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	११४	-	११४
	७.३ वाचता व लिहीता येणारे	२९०	४	२९४

आधार :- अधिकांक जिल्हा कारागृह जिल्हा वर्धा.

तक्ता क्रमांक १३.५

दिवानगी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे सन १९८५
जिल्हा:- वर्धा.

दिवानगी				फौजदारी			
मुळ	अपील	मुळ	अपील	मुळ	अपील	मुळ	अपील
नियमित	तंफिर्ण	नियमित	तंफिर्ण	नियमित	तंफिर्ण	नियमित	तंफिर्ण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१८४१	१८६	८२	३६	८८२८	१४५	२६	६०

आधार :- जिल्हा व सत्र न्यायाधिस, जिल्हा वर्धा.

बैंक कार्यालये , वर्गीकृत बँका याची संख्या त्याच्या ठेवी व कर्जे
जिल्हा - वर्धा .

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे [संख्या]	वर्गीकृत बँका संख्या	बँकांची कार्यालये संख्या	बँकांची कार्यालये संख्या	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी [लाखा. रुपये]	वर्गीकृत बँकांच्या अगाव रकमी लाखा. रु.	सहकारी बँकांची संख्या	इतर बँका
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
	जिल्हा एकूण	१९८३	३९	३६०२१२	५७	६०	३८०७.७०	२३३७.२३	४१	७
		१९८४	४२	३६०२१२	६०	६३	४६३६.८४	२७९७.७५	४५	७
		१९८५	४२	३६०२१२	६०	६३	६०४१.४०	३०८३.८४	५०	७
	तालुका									
१.	वर्धा	१९८३	७	११७५८२	१६	१८			९	१
		१९८४	७	११७५८२	१६	१८			९	१
		१९८५	७	११७५८२	१६	१८			११	१
२.	देवळी	१९८३	५	५९५५०	७	७			५	१
		१९८४	६	५९५५०	८	८			६	१
		१९८५	६	५९५५०	८	८			६	१
३.	तेलु	१९८३	४	२६४७५	४	४			४	१
		१९८४	५	२६४७५	५	५			५	१
		१९८५	५	२६४७५	५	५			५	१
४.	आर्वा	१९८३	६	४५२००	९	१०			७	१
		१९८४	६	४५२००	९	१०			७	१
		१९८५	६	४५२००	९	१०			७	१

[पुढे चालू]

तक्ता क्रमांक १४.१ [पुढे चालू]

१६४ -

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
५.	आष्टी	१२८३	३	१२२८४	३	१२८३	३	१२२८४	३	३
		१२८४	३	१२२८४	३	१२८३	३	१२२८४	३	३
		१२८५	३	१२२८४	३	१२८३	३	१२२८४	३	३
६.	कारंजा	१२८३	४	११४३६	४	१२८३	४	११४३६	४	४
		१२८४	४	११४३६	४	१२८३	४	११४३६	४	४
		१२८५	४	११४३६	४	१२८३	४	११४३६	४	४
७.	हिंगणघाट	१२८३	४	७१२१७	८	१२८३	४	७१२१७	८	८
		१२८४	४	७१२१७	८	१२८३	४	७१२१७	८	८
		१२८५	४	७१२१७	८	१२८३	४	७१२१७	८	८
८.	तसुद्रपुर	१२८३	६	१५०६८	६	१२८३	६	१५०६८	६	६
		१२८४	६	१५०६८	६	१२८३	६	१५०६८	६	६
		१२८५	६	१५०६८	६	१२८३	६	१५०६८	६	६

आधार :- १] जिल्हा अग्रणी बँक , बँक ऑफ इंडीया वधार्ता . २] सहकारी बँकेचे कार्यालय .

टीप :- सहकारी बँक कार्यालये यांत जिल्हा सहकारी बँकेची कार्यालये वधार्ता नागरी सहकारी बँकेची कार्यालये व वधार्ता जिल्हा परिषाद कर्मचारी बँकेची कार्यालये समाविष्ट आहेत .

तक्ता क्रमांक १४.२

- १६५ -

संयुक्त भांडवली संस्था
जिल्हा - वर्धा.

अ.क्र.	रोजीची स्थिती	भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था	सार्वजनिक खाजगी	हमीन्दारे मर्यादित असलेल्या आणि नप्यासाठी काम न करणा-या संस्था	सार्वजनिक खाजगी	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१.	३१-३-८६	३	१६	१	-	२०

आधार :- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार,
नवी दिल्ली.

तक्रता क्रमांक १४.३

उत्तरविलेल्या विमापत्राची संख्या व विम्याची रक्कम
सन १९८५-८६ करिता
जिल्हा: वर्धा

अ. क्र. :	बाब	परीमाण	वर्ष १९८५-८६
१.	२.	३.	४.
१.	शाखा	संख्या	१
२.	उत्तरविलेली विमा पत्रे	संख्या	३८५१
३.	विम्याची रक्कम	[रु ०००]	६०२५७
४.	व्यपगत विमापत्रे	संख्या [रु ०००]	— —

आधार :- विभागीय अधिकारी जिवन विमा निगम, नागपूर.

तक्ता क्रमांक १५.१

चित्रापट गृहाविषयी आकडेवारी १९८५-८६ वर्षाकरिता
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	कायम स्वस्वाची चित्रापट गृहे		फिरती चित्रापट गृहे		वसूल केलेला करमपत्र कर [रुपये]
		संख्या	प्रत्येक खोबासाठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खोबासाठी असलेली आसन क्षमता	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
	जिल्हा एकूण तालुका	१०	७० ६०	७	३६५०	९०४७५३६
१.	वर्धा	३	२५९०	—	—	२८४२२२१
२.	देवळी	३	१५१६	२	६५०	२०७१५९
३.	रेलू	—	—	३	१७५०	३३२०
४.	आर्वी	२	१५७०	—	—	२८५५३९
५.	आष्टी	—	—	१	५००	३०१४८
६.	कारंजा	—	—	—	—	—
७.	हिंमणघाट	२	१३८४	१	७५०	७०६२८३
८.	समुद्रपुर	—	—	—	—	—

आधार :- जिल्हाधिकारी, वर्धा.

जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्पवचतीची रक्कम [वर्ष १९८५-८६ करिता]
जिल्हा- वार्धा [आकडे हजारत]

अ. क्र.	वर्णन	साध्य	एकूण गोळा केलेली रक्कम	काढणा घेतलेली रक्कम	निव्वळ गोळा केलेली रक्कम
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१.	१२ वार्षिक राष्ट्रीय संरक्षण प्रमाणपत्रे	—	—	—	—
२.	१० वार्षिक राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे	—	११	—	११
३.	१२ वार्षिक राष्ट्रीय योजना अंतर्गत वचत प्रमाणपत्रे	—	—	—	—
४.	इतर प्रमाणपत्रे [७ वार्षिकांठी राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे]	—	१३१८	१०७९	२३९
५.	पंच वार्षिक संचित ठेव योजना	—	—	१५४९	[-] १५४९
६.	१५ वार्षिक प्रमाणपत्रे	—	—	—	—
७.	पोस्ट खात्यामधील वचत बँका	—	४१८५७	४०८११	१०४६
८.	संचित सुदतीच्या ठेवी	—	१४६४	९५२	५१२
९.	आवर्ती ठेवी	—	२२६१०	११०६८	११५४२
१०.	सुदतीच्या ठेवी	—	७३०७	५३७२	१९३५
११.	सार्वजनिक निर्वाह निधी	—	४२५	—	४२५
१२.	राष्ट्रीय विकास रोखे	—	—	—	—
१३.	राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे	—	—	—	—
	अ) ६ वी मालिका	—	२६०८७	१२२०	२४८६७
	ब) ७ वी मालिका	—	१५३०	१४५	१३८५
१४.	इतर [नमूद करावे]	—	—	५६	[-] ५६
एकूण		२००००	१०२६०९	६२२५२	४०३५७

आधार :- जिल्हा सहाय्यक संचालक, अल्पवचत योजना, जिल्हा अधिकारी कार्यालय, वार्धा.

तालुकावार जमा केलेली जमीन महसूल सन १९८५-८६ वषार्किरिता
जिल्हा - वधार् [स्वये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	घालू वषार्की जमीन महसूलाची एकत्रात भागणी [पूर्वीच्या वषार्की जमा रक्कम सोडून]	एकत्रात जमीन महसूलाची धाकबाकी [अधिकृत व अनाधीकृत]	एकत्रात जमीन महसूलाची एकूण भागणी	सुट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्षा वसुली	जमीन महसूल देणारे जमीन धारक [संख्या]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
	जिल्हा एकूण	८९४	६७७	१५७१	—	—	१५७१	११५८	१३६४२२
	तालुका								
१.	वधार्	१३६	७६	२१२	—	—	२१२	१७२	१९६६०
२.	देवळी	११५	३२	१४७	—	—	१४७	१३०	१६०८४
३.	सेलू	१२८	९३	२२१	—	—	२२१	१३२	१७३३०
४.	आर्वी	१२७	१३३	२६०	—	—	२६०	१८२	१८३६९
५.	आष्टी	७६	२००	२७६	—	—	२७६	१५१	१२१६५
६.	कारंजा	५८	७५	१३३	—	—	१३३	७७	१०६५९
७.	हिंगणघाट	१२७	१३	१४०	—	—	१४०	१४०	१९०९०
८.	समुद्रपुर	१२७	५५	१८२	—	—	१८२	१७४	२३१३५

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, वधार्.

तक्ता क्रमांक १५.४

छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालीके
[३१ मार्च, १९८६ या दिवशी]
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	मुद्रणा- लयाची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालीके														
			दैनिके					साप्ताहिके					पाक्षीके				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	स्कूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	स्कूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	स्कूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.
	जिल्हा स्कूण तालुका	७१	६	—	—	—	६	३३	—	—	—	३३	३	—	—	—	३
१.	वर्धा	३८	५	—	—	—	५	२३	—	—	—	२३	३	—	—	—	३
२.	देवळी	६	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३.	तेलू	४	—	—	—	—	—	१	—	—	—	१	—	—	—	—	—
४.	आर्वी	५	१	—	—	—	१	२	—	—	—	२	—	—	—	—	—
५.	आळंदी	२	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६.	कारंजा	२	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
७.	डिंगणघाट	१३	—	—	—	—	—	७	—	—	—	७	—	—	—	—	—
८.	समुद्रपुर	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[पुढे चालू]

तक्ता क्रमांक १५४ [पुढे चालू]

- १७१ -

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	माहिती				
		मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
१.	२.	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण	२	२	—	—	४
	तालुका					
१.	वर्धा	२	२	—	—	४
२.	देवळी	—	—	—	—	—
३.	सेलू	—	—	—	—	—
४.	आर्वी	—	—	—	—	—
५.	आष्टी	—	—	—	—	—
६.	कारंजा	—	—	—	—	—
७.	हिंगणघाट	—	—	—	—	—
८.	रामुद्रपुर	—	—	—	—	—

आधार :- जिल्हा माहिती अधिकारी, वर्धा.

तक्ता क्रमांक १५.५

- १७२ -

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू, साखर, सन १९८५-८६ या वर्षाकरिता
जिल्हा-वर्धा [आकडे "००" टनमध्ये]

तांदूळ			गहू			साखर			निर्गमित रास्त धान्य वाटप दुकान [संख्या]
जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	एकूण	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	एकूण	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	एकूण	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१३१२	२३२३	३६३५	१९१	१६३	३५४	१३६५	३७६२	५१६४	४७७

आधार :- जिल्हा पूर्वठा अधिकारी, जिल्हा अधिकारी यांचे कार्यालय, वर्धा.

तक्ता क्रमांक १५.६

- १८३ -

मागणी व वसुल केलेले धान्य सन १९८५-८६ वर्षाकरिता
जिल्हा- वर्धा [आकडे "००" टनात]

लेव्ही							
मागणी	वसुल केलेले						मागणीसाठी वसुलीची टक्केवारी
सर्व धान्यांची एकूण मागणी	तांदुळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
—	—	—	१४३२४	—	—	१४३२४	—

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी , जिल्हा अधिकारी याचे कार्यालय , वर्धा.

तक्ता क्रमांक १५.७

१९८४ मधील लोकसभा निवडणूक व १९८५ मधील विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	मतदार संघाचे नांव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			एकूण मतदारांच्या संख्येसाठी झालेल्या मतदानाची टक्केवारी	पक्षावार मते मिळालेल्यांची संख्या						
			पुरुषा	स्त्रिया	एकूण		राष्ट्रीय काँग्रेस आव	शेतकरी व कामगार पक्षा	जनता पार्टी	स्वतंत्रा	राष्ट्रीय काँग्रेस रस	समाजवादी पक्षा [सी. पी. आ]	भारतीय जनता पक्षा
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.
१.	२७ लोकसभा मतदार संघ [१९८४]	७२३७८७	२८५५९२	२३०७४८	५१६३४०	७१.३३	२४४३९०	—	—	३३७७०	—	२२०९६७	—
	एकूण लोकसभा	७२३७८७	२८५५९२	२३०७४८	५१६३४०	७१.३३	२४४३९०	—	—	३३७७०	—	२२०९६७	—
२.	विधान सभा												
	वार्ड [१९८५]												
	१२७-आर्वी	१३२०८७	४९७४७	३९७४३	८९४९०	६७.७५	३८४९९	—	—	१०७५३	३८९५५	—	—
	१२८-पुलगाव	१२४०७४	४२८८९	३३१६६	७६०५५	६१.२९	३९४१९	—	—	१५५७८	१९९०९	—	—
	१२९-वर्धा	१३२७३३	४३४८९	३३४१३	७६९०२	५७.९३	३८९८२	—	—	१३१७५	३४४४२	२०२१२	—
	१३०-हिंगणघाट	१४५११३	५५६१०	४४१५०	९९७६०	६८.७४	३२५९६	—	—	२३०९१	४२६३३	—	—
	एकूण विधान सभा	५३४०२७	१९१७३५	१५०४७२	३४१२०७	६४.०८	१४९४९६	—	—	६२५९७	१३५९३९	२०२१२	—

टीप :- रकाना ८ ते १४ ची वेरीज रकाना ६ साठी जुळणार नाही कारण जो फरक आहे तो रद्द केलेल्या मतांचा होय .

आधार:- जिल्हा निवडणूक अधिकारी , जिल्हाधिकारी, कार्यालय , वर्धा.

तक्ता क्रमांक १५.८

अधिकारी व प्रवासी याचिसाठी असलेल्या वंगल्याची तालुकावार यादी [३१- -८६ या दिवसीची]
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र. :	तालुका	:	वंगल्याचे नांव व प-ता
१.	२.	:	३.
१.	वर्धा	१]	शासकीय विश्रामगृह, यंत्रावन्त कॉलेजच्या वाजूला वर्धा. [सार्वजनिक वांधकामव्दारा निगरानी ठेवली जाते]
		२]	शासकीय विश्राम धाम , शासकीय विश्रामगृहाचे वाजूला, वर्धा.
		३]	शासकीय विश्राम गृह आर्वी रोड आंजी[-----"-----]
		४]	शासकीयहॉलीडे कॅम्प , एसटी स्टन्ड जवळ, वर्धा. [टूरिज्म विभागाव्दारे निगरानी ठेवली जाते]
२.	देवळी	१]	शासकीय विश्रामगृह , पुलगाव[सार्वजनिक वांधकाम व्दारा निगरानी ठेवली जाते]
३.	तेलू	१]	शासकीय विश्रामगृह केळार [-----"-----]
		२]	गोर प्रकल्प निरीक्षण गृह गोर . [सिंचन विभागाव्दारे निगरानी ठेवल्या जाते]
		३]	विश्राम गृह नवरगाव [वन विभागाव्दारे निगरानी ठेवली जाते]
४.	आर्वी	१]	शासकीय विश्राम गृह मेनरोड , आर्वी [सार्वजनिक वांधकाम व्दारा निगरानी ठेवली जाते]
		२]	विश्राम गृह वाढोणा[जिल्हा परिषद अंतर्गत निगरानी ठेवली जाते]
५.	आष्टी	१]	शासकीय विश्राम गृह आष्टी . [सार्वजनिक वांधकाम व्दारा निगरानी ठेवली जाते]
६.	कारंजा	१]	विश्राम गृह गारपीट [वन विभागाव्दारे निगरानी ठेवली जाते]
		२]	विश्रामगृह तळेगाव [कार्यकारी अधियन्ता राष्ट्रीय गहामार्ग]
		३]	विश्राम गृह कारंजा[नागपूर व्दारा निगरानी ठेवली जाते]
७.	हिंगणघाट	१]	शासकीय विश्रामगृह, रेल्वेस्टेशन, हिंगणघाटचे मागील वाजूला वाजूला हिंगणघाट[सार्वजनिक वांधकामव्दारा निगरानी ठेवली जाते]
८.	समुद्रपुर		नाही

आधार :- सार्वजनिक वांधकाम विभाग / जिल्हा परिषद/
सिंचन विभाग , वर्धा.

तक्ता क्रमांक १५.२

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१-३-८६ या दिवसीची]
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	तालुका	रेल्वेस्थानकाचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वेचे क्षेत्रा विभाग
१.	२.	३.	४.	५.
१.	वर्धा	१] वर्धा	ब्रॉड गेज	मध्य रेल्वे
		२] वर्धापुर्व		
		३] सेवाग्राम		
		७] भुगाव		
		५] दहेगाव		
		६] सोनेगाव		
२.	देवळी	७] पुलगाव	—"	—"
		८] कवठा		
३.	सेलू	९] सेलू रोड	"	
		१०] तिंदी	—"	—"
		११] तुळजापुर		
४.	आर्वी	१२] आर्वी	नॅरो गेज	—
		१३] विल्ल		
		१४] रोहना		
		१५] पाचगाव		
		१६] खुबगाव		
		१७] सोरठा		
५.	आष्टी	—	—	—
६.	कारंजा	—	—	—
७.	हिंगणघाट	१८] हिंगणघाट	ब्रॉड गेज	मध्य रेल्वे
		१९] वाघोली		
		२०] नागरी		
८.	समुद्रपुर	—	—	—

आधार :- मध्य रेल्वे, नागपूर.

तक्ता क्रमांक १५.१०.
निवडक निर्देशांकाचे कल

- १७७ -

जिल्हा-वर्धा.

अ. क्र. :	बाब :	परिमाणु :	१९५०-५१ :	१९६०-६१ :	१९७०-७१ :	१९८०-८१ :	१९८१-८२ :	१९८२-८३ :	१९८३-८४ :	१९८४-८५ :	१९८५-८६ :
१. :	२. :	३. :	४. :	५. :	६. :	७. :	८. :	९. :	१०. :	११. :	१२. :
एक	<u>क्षेत्राफळ आणि लोकसंख्या</u>										
१]	क्षेत्राफळ	चौ. कि. मी	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०
२]	एकूण लोकसंख्या	हजारात	५३२	६३४	७८०	९२७	-	-	-	-	-
३]	लोकसंख्येची घानता	प्र. चौ. कि. मी.	८५	१०१	१२४	१४७	-	-	-	-	-
४]	शेती काम करणा-यांचे एकूण काम करण्यासाठीची प्रमाणा	शे. प्रमाण	७१.७	७७.३	७६.५	७६.९	-	-	-	-	-
दोन	<u>शेती आणि सिंचन</u>										
१]	एकूण जंगलव्याप्त क्षेत्र	ह. हेक्टर	५२	६७	६६	६७	६६	६८	६८	७४	-
२]	लागवडी लायक	"-	४७६	४६८	४९२	४६८	४६३	४६५	४६४	४५२	-
३]	प्रत्येक शेती काम करणा-या मागे लागवडी लायक क्षेत्र	हेक्टर	२.३१	१.९१	२.१४	१.५०	१.५१	१.५०	१.५०	१.४२	-
४]	लागवड केलेले एकूण क्षेत्र	ह. हेक्टर	३६५	४०८	४३१	४४०	४४०	४३६	४३२०	४३५	-
५]	<u>पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र</u>										
अ]	अन्न धान्य	"-	२२४	२१६	२१८	२१५	२१८	२१०	२१०	२०५	-
ब]	ऊस	हेक्टर	४२	४६	७१	७६	१००	१२२	६१	५१	-
क]	भूईसुंग	ह. हेक्टर	५	१	८	५	६	५	६	६	-
ड]	कापूस	"-	१०२	१६५	१८३	१९२	१९०	१९३	१९१	१८९	-
६]	प्रत्येक शेती काम करणा-या मागे निव्वळ कसलेले क्षेत्र	हेक्टर	१.८०	१.७५	१.८२	१.७४	१.४५	१.४४	१.४३	१.४३	-
७]	एका पेक्षा अधिकवेळा लागवड केलेल्या क्षेत्राचे कसलेल्या निव्वळ क्षेत्रा प्रमाण	शे. प्रमाण	०.५०	०.८३	१.८८	५.१३	४.६३	३.८१	४.६७	४.४०	-

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
८]	ओलीताखालील एकूण क्षेत्र	ह. हेक्टर	५	६	९	२४	२५	२२	२५	२४	-
९]	एकूण ओलीताखालील क्षेत्राचे एकूण पिका-खालील क्षेत्राशी प्रमाण	शे. प्रमाण	१.२५	१.३९	२.१८	५.४७	५.७०	५.००	५.७६	५.६२	-
१०]	ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५	६	९	१८	१४	१२	११	१	-
११]	कालव्याव्हारे ओलीत केलेले क्षेत्र	"-	उ. ना.	उ. ना.	१	२	५	६	७	१	-
१२]	विहीरीव्हारे ओलीत केलेले क्षेत्र	"-	५	५	९	१६	२०	१६	१८	११	-
१३]	इतर साधनाव्हारे ओलीत	हेक्टर	२९	१८३	१९९	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	-
१४]	मुख्य पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र										
	अ) अन्न धान्य	हजार हेक्टर	उ. ना.	१	४	१५	१६	१३	१५	१५	-
	ब) ऊस	हेक्टर	उ. ना.	३६	७१	७६	१००	१२१	६१	५३	-
	क) भाईमुंग	हजार हेक्टर	उ. ना.	-	२	-	-	-	-	-	-
	ड) फळे	हजार हेक्टर	उ. ना.	-	३	३	३	३	३	३	-
	ई) कापूस	"-	उ. ना.	-	१	२	२	२	२	२	-
<u>तीन मृदसंधारण</u>											
१]	बगंधा वदीस्ती	हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.	६	८	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
२]	उतारावर समतल घालणे	"-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
चार	कृषी विज्ञायक अवजारे	वर्षा	१९५६	१९६१	१९६६	१९७२	१९७८	१९८२			
	नागर										
१]	अ] लाकडी	संख्या	३०१०३५	३३२२७२	३५३९८	३४७२२	३५१८३	३५३३३	-	-	-
	ब] लोखंडी	संख्या	३८६३	४५८७	५७५१	८१३४	८२७१	९६०६	-	-	-
२]	ओलीतासाठी तेलार चलणारे	संख्या	२६५	४७३	६७३	१०१३	२५०९	१४३७	-	-	-
	पंप										
३]	ओलीतासाठी विद्युत्पंप	"-	३११	६४४	११८७०	४७६६	१०००६	१०४७८	-	-	-
४]	अ] झाकतीवर चलणारे	"-	१३	३७	३	४०	११	७	-	-	-
	उसाचे चरक										
	ब] कैलाच्या मदतीने चलणारे	"-	१४	१४	२	५३	२	११	-	-	-
	उसाचे चरक										
	पशुधान										
पांच	१] एकूण पशुधान	हजार	४८६	४१९	५२३	५४०	६०२	५९७	-	-	-
	२] प्रत्येक जोडीमागे निव्वळ	हेक्टर	६.५९	६.७३	६.७२	६.८३	६.५४	६.५८	-	-	-
	पिकाखालील क्षेत्र										
	[तीन वर्गावरील बैल]										
	३] कोंबड्या	हजार	११९	१३८	१३७	११२४	१७७	१६५	-	-	-
	सत्सव्यवसाय										
सहा	गोड्या पाण्याचे एकूण सत्स-	वर्षा	१९५०-	६०-६१	७०-७१	८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८५-८६
	उत्पादन	मं. टन	३१५	-	-	४२५	५५०	५५०	६५०	४२५	४६०
सात	कारखाने व कामगार										
	१] चालू कारखाने	संख्या	उ. ना.	४०	४०	४८	५०	५२	६७	८६	९१
	२] कामगारांची कामावरील	संख्या	उ. ना.	७४१६	६४०९	७५२८	७६२८	८१४७	७८५६	४१७७	८३८२
	दैनिक उपस्थिती										
	३] दर लाख लोकसंख्येमागे	संख्या	उ. ना.	१३७६	१०१०	७५४	६४९	८७९	८४७	४५१	९०४
	नोंदणीकृत कारखाण्यामागे										
	कामगार										

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
	<u>वीज</u>										
आठ	१] विजेचे उत्पादन	कि. वॉट	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	२] विजेचे वापर	"-	उ. ना.	२२. १५	३५. १०	२०. ६१	७८. ७२	६७. ६६	७१. २८	७६. ४७	८०. ३२
	३] विजेचा पूरवठा झालेली गाहरे व छोडी	संख्या गाहरे	३	६	६	६	६	६	६	६	६
		छोडी	-	८०	४२४	१००५	१०५३	१०२२	११३४	११८७	१२००
नऊ	<u>तहकार तहकारी संस्था</u>										
	१] कृषी पत संस्था	संख्या	उ. ना.	४१२	४१२	४०८	४०८	४०८	४०८	४०७	४०७
	२] कृषी विंगर पत संस्था	"-	उ. ना.	४४	११२	२२३	२२२	२५१	२५५	२७८	२८२
	३] विंगर कृषी पत व ना	"-	उ. ना.	१०३	३०२	३१२	२५६	३११	३२२	३५१	३५२
	<u>५. संस्था</u>										
२]	<u>तंत्रातदाची संख्या</u>										
	१] कृषी पत संस्था	संख्या	उ. ना.	३०२८०	६२०३२	१३८५२१	११२३०१	१२२१६०	१२८५६०	१३२३५७	१४०६३५
	२] कृषी विंगर पत संस्था	"-	उ. ना.	२८०२	७२०३	२२२०८	६८४८	११२८२	१७५२७	१७५२१	२२४४२
	३] विंगर कृषी पत व नापत संस्था	"-	उ. ना.	८७२२	२३४५२	३३३१८	३८२२२	३२३००	३६८७०	२२०७२	३०१००
३]	<u>खोबते शांडवल</u>										
	१] कृषी पत संस्था	हंगर स्पेस	उ. ना.	१४०३५	१००२७७	२१०७२२	२०१८४५	२५२१८७	२८८२०१	३२०२०१	३५२४०३
	२] कृषी विंगर पत संस्था		उ. ना.	१५७५	८३७०	४३२०५	४०८४७	४३६०२१	४२२२५	५५२४०	८०२६३
	३] विंगर कृषी पत व नापत संस्था		उ. ना.	१५४२	८६६३	५४३२५	७४६६१	६१५४८	८८२५५	८३७८६	८६२००
४]	<u>दिलेले कर्जे</u>										
	१] कृषी पत संस्था	हंगर स्पेस	उ. ना.	१११६८	८२२५६	५३२०२	५२७३७	७२४७५१	८१४१०८	१०१४०५१	१००२५८
	२] कृषी विंगर पत संस्था	"-	उ. ना.	७७	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	३] विंगर कृषी पत व नापत संस्था	"-	उ. ना.	४११	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
दहा शिक्षाण											
१] प्राथमिक											
अ] संस्था	संख्या	३४५	७१२	८६८	९३२	९३९	९५३	९६०	९६४	९७३	
ब] विद्यार्थी	हजार	३२	५९	९३	१२९	११७	११८	१२१	१२४	१४४	
क] शिक्षक	संख्या	७४२	२०१३	३००८	३२९४	३४४०	३४७९	३९८	३५७५	३६७५	
२] द्वितीय											
अ] संस्था	संख्या	१८	५६	१०६	१२०	१२०	१२३	१३६	१६४	१६९	
ब] विद्यार्थी	हजार	६	२०	४१	६३	८१	८८	७५	१०३	९०	
क] शिक्षक	संख्या	उ. ना.	८२४	१७५७	२१२३	२००९	२२५६	१३३४	२५१२	२६२६	
३] उच्च शिक्षाण											
अ] संस्था	संख्या	१	३	७	७	७	७	७	७	८	
ब] विद्यार्थी	ह. विद्यार्थी उ. ना.		१	५	६	३	३	३	४	११	
क] शिक्षक	संख्या	१२	३१	१८४	१८७	२१६	२४१	२३९	२६०	२८४	
४] साक्षरतेचे प्रमाण											
अ] पुरुषा	शे. प्रमाण	३०.१०	४३.४	५२.५५	६१.०१	-	-	-	-	-	
ब] स्त्रिया	"	२.५०	१७.०	३०.२१	४०.५३	-	-	-	-	-	
क] एकूण	"	१९.४०	३०.४०	४१.७१	५१.०५	-	-	-	-	-	
५] ६ ते ११ वयोगटातील शाळेत जाणा-या मुलांचे प्रमाण											
अ] मुले	शे. प्रमाण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ब] स्त्रिया	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
क] एकूण	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
६] ११ ते १४ वयोगटातील शाब्दित जाणा-या मुलांचे प्रमाण											
अ] मुले	शे. प्रमाण	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
ब] मुली	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
क] एकूण	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
अकरा <u>तार्वजनिक आरोग्य</u>											
१] दवाखाने	संख्या	२	५	३७	५२	५८	५२	६०	४५	४४	
२] रुग्णालये	--	४	९	७	९	९	१३	१३	१३	१४	
३] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	--	१	५	८	८	८	८	१२	२४	२४	
४] खाटांची संख्या	--	१३०	२८९	६७१	१०८९	१०९०	१२४२	१३२९	१३४९	१४६३	
५] दर लाख लोकसंख्येमागे खाटांची संख्या	--	२१	४६	८६	१४०	१४०	१३४	१४३	१३५	१५८	
६] उपचार केलेले शृंगा											
अ] बाह्य शृंगा	हजारात	१३५	१९५	९२२	१२४५	११८७	१०४९	१३२५	९५७	१०९४	
ब] आंतर शृंगा	--	२	१०	२९	८३	९३	३६	४८	४१	१२८	
७] जन्म दर	दर हजारी	२६.१	४४.४	२७.५	२१.६७	२२.७	२१.५	१९.३	१५.९	१५.५	
८] मृत्यु दर	--	२०.६	१५.५	८.५	८.०२	७.०१	६.०	६.५	५.८	६.७	
बारा <u>वाहतूक आणि दळणावळ</u>											
१] रस्त्याची लांबी	कि.मी.	३७८	५३७	११२५	२२९६	२४९५	२१३०	१९८८	२०४६	२१६०	
[न.प.चे काढून]											
२] १०० चौ.कि.मी. क्षेत्राफळ मागे असलेली रस्त्याची लांबी	--	७.००	८.५०	१५.८०	३६.४०	३९.५५	३३.७५	३३.५०	३३.०५	३४.२३	
३] दर लाख लोकसंख्येमागे असणारी रस्त्याची लांबी	--	६०	८५	१७७	२९४	२९७	२२९	२१५	२२५	२३३	
४] रेल्वे मार्गाची लांबी	--	१३७	१७४	१७४	१७४	१७४	१७४	१७४	१७४	१७४	

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
	५] डाक घारे	संख्या	६६	१२४	१४४	१७३	१८१	१८२	१८४	१८२	१८२
	६] तारघारे	"	८	९	१२	३९	४१	४२	४१	४१	४३
	७] निर्गमिंत केलेले रेडियो परवाने	"	२११२	२५१२	१७३८९	२४५२	२११५	२०६	७०५	५८३	८५२
	अ] नवीन	"	उ. ना	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब] नुतणीकरण	"	उ. ना	-	-	-	-	-	-	-	-
तेरा	सामुहिक विकास										
	अ] सिपी ए पॅटर्ण	संख्या	-	८.५	८.५	८.५	८.५	-	-	-	-
	ब] अंतरभूत गावांची संख्या	"	-	१३७३	१३७३	१३७६	१३७६	१३७१	१३७१	१३७१	१३७१
	क] अंतरभूत लोकसंख्या	हजारात	-	४८४	४८४	५८९	५८९	६२५	६२५	६२५	६२५
चौदा	स्थानिक स्वराज्य संस्था										
	१] पंचायत समिती	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	७	७	७	७	८	८	८
	२] ग्राम पंचायत	"	१३७	४५२	४५६	४७७	४८४	४८४	४८४	४८४	४८४
	३] नगर परिषद	"	६	६	६	६	६	६	६	६	६
पंधरा	इतर										
	अधिकांशाची संख्या	"	११	१५	३०	६८	८५	८५	उ. ना	उ. ना	१२०

आधार :- अर्था व सांख्यिकी संचालनालय .